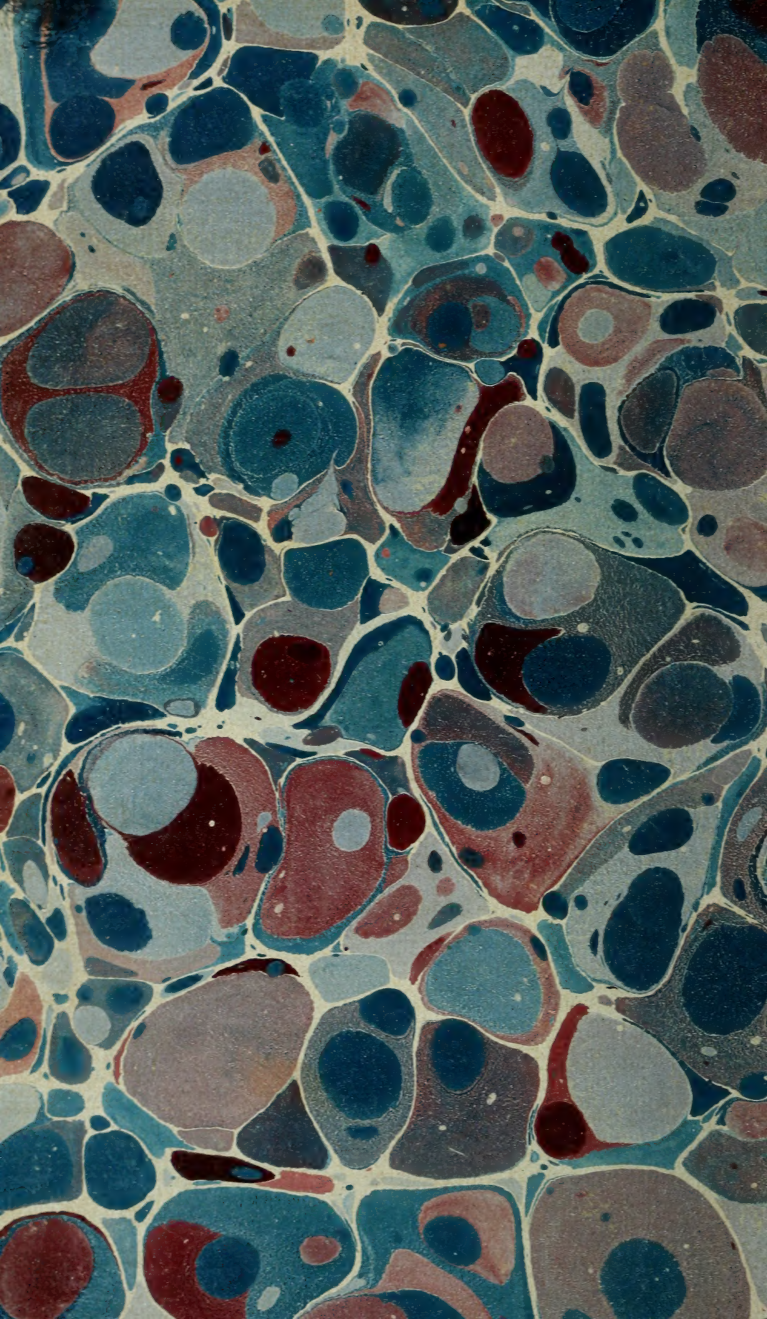
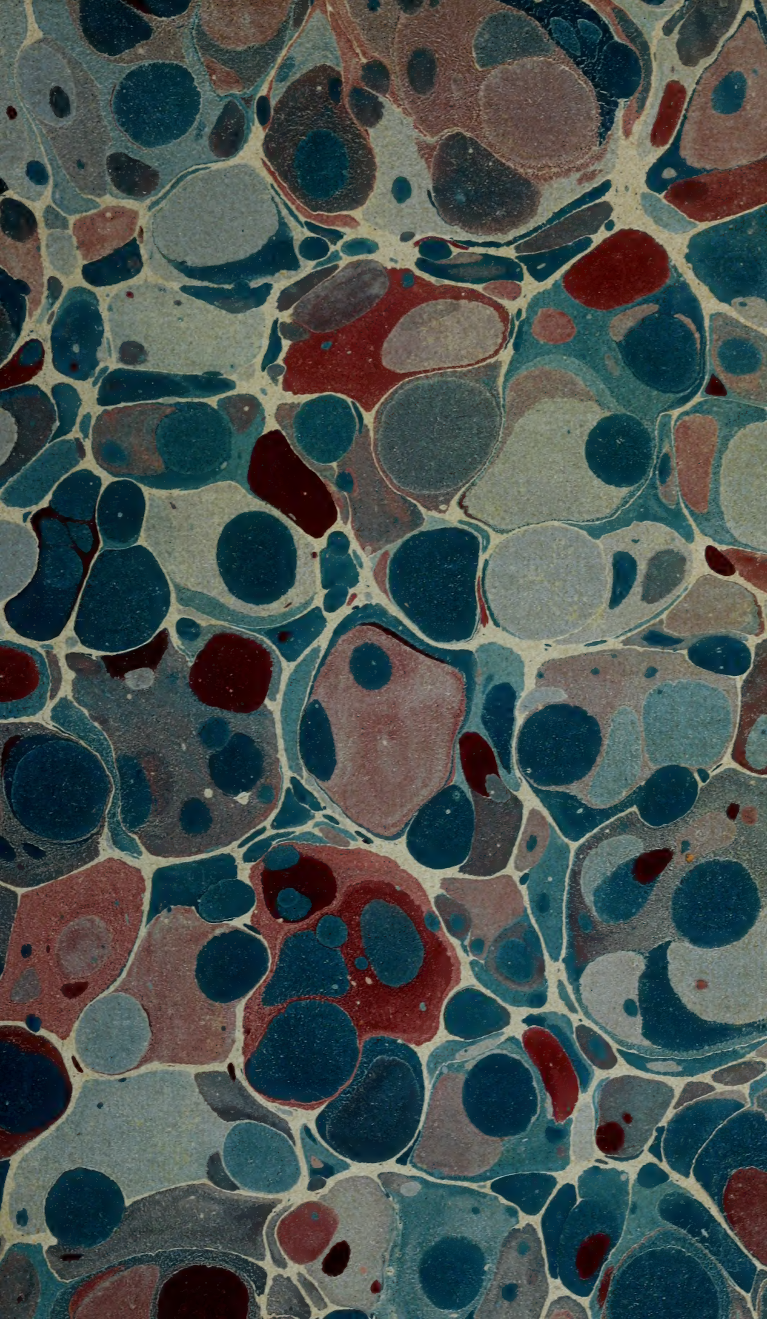
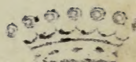

BØRGE JANSSEN

CHRISTINE AF MILANO

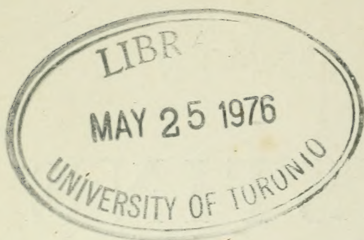

BØRGE JANSSEN

CHRISTINE AF MILANO

KØBENHAVN
H. HAGERUPS FORLAG
MCMIX

Trykt hos Nielsen & Lydiche (Axel Simmelkiær).

CHRISTINE·AF·DANMARK
CHRISTIERN·II·DOTTER· MALET·AF
HANS·HOLBEIN·DEN·YNGRE·A·D·1538
A:H:

HET HOF VAN
DENEMARKEN
08.
A. Hoë

PRINSESSEN af Danmarks Land holder Indtog i Milanos Stad.

Solen skinner, Klokkerne ringer, og fra Porta Ticinese, hvoraf den gamle Hertug Francesco Sforza nys er udredet at modtage sin unge Brud, har Byvagten bortdrevet de spedalske Tiggere, at de ej skal bringe Brist paa Dagens Fest. Men ej har man umaget sig med at fjærne et Par Gavtyve-Hoveder fra Jærnburene over Stadsporten, og gennem de rustne Tremmer stirrer brustne Øjne ud i Solen, ud over den grønne Slette, hvor den hvide Vej myldrer med Riddere og Smaadrenge, Munke og Præster, Vingaardsmænd og Agerkarle, som vil gøre sig en glad Stund.

Latter og Lystighed lyder op til Gavtyvene, som skærer onde Ansigter i Solen — nu drøner Fodtrin og Hovslag, for Toget gaar over Vindebroen, er saa inde i den mørke Porthvælving, hvor Bysvendene binder Riddernes Sværd til Balgen — saa frem gennem de krogede Gyder: Bannere, Tæpper, Lavrbærgrene fra alle Luger og Lemme — og Strømmen af Bønder mødes

med Byfolk: Skomagere, Skindere, Salpetermagere, Knapmagere — dér den tykke Mester Caradosso med sin tredie Kone og ni smaa Caradosser paa Rad — dér ved Bybrønden en Svend, som holder Hesten an, faar sig en Drik Vand af en Piges Kobberkande, og nu — han vil have mere, griber efter hende, men hun flyr, og han slaar sig ærgerlig paa Hjorteskindshosen, slænger et Haandkys efter hende.

Men Mester Caradosso og de ti har gjort Stands. For dér fra Byporten ser han Vennen, den ærlige Købmand Girolamo komme.

»Guds Fred, Mester, I lider vel — og vor gode Frue velsigner jer Livsfrugt?«

»Takker skyldigst, Girolamo — som I ser!« Og den tykke peger mod de ni Caradosser, der knikser og bukker.

»Kom, Girolamo, vi vil drikke en Velkomst!« Og medens Caradosso giver et Vink til de ti, at de kan blive her og ret fornøje sig, træder de tvende ind i et Herberg.

Kældersvende gaar fra og til med Krus og Kander — nu korser Vennerne sig for Madonnabilledet mellem Tønderne, nu sidder de paa Bænkedynen og drikker.

»I har været i mange Land siden sidst — og med *jer* Næring gaar det og' bravt — hvad handler I nu med?« spørger Caradosso.

»Med Narre!«

»Narre?«

»Ja, misvoksede Puslinge, som driver Abespil ved Hofferne —«

»Et skønt Købmandskab!« lér den tykke.

»Ja, tilforn var det skønt, da havde man en Nar for fem Dukater, nu er de ej til at faa — skaf mig nogle!«

Den tykke klør sig i Hovedet, sætter saa et pudsigt Ansigt op og hvisker:

»Jeg har en!«

»Hvem da?«

Mesteren ser sig rundt, og da ingen lurer, hvisker han:

»Vor egen Hertug!«

Hovederne er helt sammen, saa Næserne mødes.

»Jo, ser I, Girolamo, naar saadan gammel Herre, som hver Dag maa tage Lægedom, gaar til Senge med en Brud paa tretten Somre, da est han ved Margolfus en Ærkenar!«

De lér og faar en Kande til, mens en af de ti derude med ret et tørstigt Blik kigger gennem Vindveslemmen.

»Er hun kuns tretten,« siger Købmanden, »da kan han og' blive Knapmager — *Horn* faar han til godt Køb!«

En mægtig Latter, og saa hvisker Mester Caradosso:

»Kanske han har dem alt! Ser I, forgangen laa jeg til Herbergs med én, der kom af Brabant, og dér var det jo, at Greve Stampa nu nyssens blev viet og smurt til Prinsessen paa Hertugens Vegne, og dér blev gjort et Dystrend, og da kom anridende en formummet Kanut, og han begærede at rende for Prinsessen, og da rendte han Greven i Gruset —«

»Og saa?«

»Saa sagde Kanutten nok adskillige Artigheder til Prinsessen og tog dernæst hastig til Bens —«

»Hvo var han?«

»Ja—a — tag Næsen til jer, Girolamo — ja, det siges at være Hertug Frans af Lothringen, som havde stor Attraa til hende —«

»Hvi kunde de da ej komme tilsammen?«

»*Kejseren**!« siger Caradosso og løfter Fingeren i Vejret.

»Men han er jo ej hendes Hr. Fader —«

»Men hendes Hr. Onkel, eftersom hans Søster var hendes Fru Moder —«

»Og heller ej er hun da en Prinsesse af Brabant — jeg hørte nys Landet — hvad var det nu, det nævnedes?«

»Danmark!«

»Danmark?« siger Girolamo og ser tvivlende, spørgende ud, »Hvor ligger det Land? Jeg har ellers været mange Steds, men —«

»Det ligger — det ligger,« siger Mesteren og peger med ét op mod Bjælkeloftet, »dér ligger det, helt oppe, langt oppe, hinsides Alperne — og han var en mægtig Herre, og han havde flere Lande, og et af dem er — Stockholm, men dér slog han 2000 Mennesker døde, og saa jog de ham af Landet, og nu sidder han i et Kastel —«

»Men hør, Mester, naar det er saa', da faar jer Hertug jo ej anden Brudeskat end det til

*) Carl V, ved hvis nederlandske Hof i Brüssel og Mechlen Chr. II's landflygtige Børn Hans. Dorothea og Christine blev opdraget sammen med Hertug Frans af Lothringen.

Knapperne, og hvad vil I egentligen med saadan mager Prinsesse?«

»Ho! Ho!« lo Caradosso, »*Vi* vil intet, men *Kejseren*, min Far! Han vil drille Fransosen, som og' sætter Munden op efter os, og naar vor krankelige Hertug, den Blodgyder, en Dag ej mere er, da takker Kejseren Familieskabet og tager Milano ind —«

»Det er Købmandskab,« siger den anden og sætter Fingeren paa Næsen, »men det er ondt for Prinsessen og ham Kanutten —«

»Ja,« siger den tykke, »én handler med Prinsesser, en anden med Narre, Skaal!«

I det samme bliver der Larm udenfor; fjærne Pavker og Trompeter, mange Stemmer, gennem Lugen derhenne skingrer én højere end de andre:

»Hr. Fader, Hr. Fader, nu kommer de! Hertugen og Prinsessen af —«

»Af — af — hvad var det nu?« spørger Købmanden og letter paa sig.

»Af — af — af: *Danmark!*« raaber Mester Caradosso stolt og stormer med de andre mod Døren.

II

PAUKER og Trompeter.

Nærmere, nærmere — —

Nu maa Toget være ved Porta Ticinese; for Klokkerne dér falder til Slag, og nu falder alle Stadens andre Klokker ind, og alle Folk stimer paa og rækker Hals.

Udenfor Værtshuset er der ni lange Halse, nu rækkes de end længere: for dér er Toget.

»*Vivat* vor Hertug, *vivat* Prinsessen af —«

Først Bysvende, der hugger løs med Spydskafterne, saa gjalder det mod Gadens Sten; under bølgende Skabrakker danser Trompetisternes brede Heste.

Saa en Hoben røde Landsknægte, saa 200 Adelsmænd i hvideste Fløjl, og saa — se, hvor Stodderne kaster sig paa Jorden: thi fire Herolder i Vaaben-baldyrede Kofter fremrider, og fra deres Hænder glimter blanke Medaljer — Skrig og Larm af Stodderne: én har en Hest sparket til Blods, og han hyler som en gal; men ingen tænker derpaa; for dér fremrider to Hofmænd; over deres Hoveder bølger Bannere: dér paa

hvid Grund — Sforzaernes blaa Slange, som sluger en Kvinde, og dér —

»Se det andet — hvad Mærke er det?«

»Danmarks!«

Og den røde Dug med de springende Løver og det hvide Kors bølger for Vinden hen over saa skøn en Jomfruflok, der strør Vaarens første Roser for Prinsessen af Danmark.

»Dér er hun, dér er hun!«

»*Vivat* Christine!«

Og Hatte og Huer flyver til Vejrs; fra Bislag, Tage, Vindver og Æresporte regner Roser røde. En af dem falder i Prinsessens Skød, hun tager den, nikker og smiler; men Smilet er ej Brudesmil.

Og bleg er hun som Sølverdugen om det spæde Bryst.

Men mere end én ung Milaneser kan ej se sig mæt paa dette skønne blege Ansigt, særdeles de store blide Øjne og det gyldne Haar, der glimter under Perlehuens Bræm. Og stolt er Hovedet løftet over de brede Skuldre, men Haanden, der holder Rosen, er fin og smal. Den højre er fast knuget om Silketøjlen. Imellem kommer der en Rynke i Panden, særdeles naar Blikket hastigt gaar over Hertugen.

Sammenfalden sidder han i den perlestukne Saddel, der er for stor til ham. Udstopningen under Fløjelsvamsen er gledet til Side, saa man ser, at Skuldren hænger. Og Udstopningen sidder nu paa Ryggen som en Pukkel. Det hvide Skæg er langt og stridt, og han trækker tidt deri med en mager Haand. Buskede Bryn over

smalle Øjne, en skarp Næse, hule Kinder, der er malet med rød Sminke.

Hun synes, han ligner en Nar, men ej af de lystige; for Fingrene dér i Skægget krummer sig sært, og gennem Brynene kan Blikket brat brænde, saa hun bliver kold derved.

»*Vivat* den *skønne* Prinsesse!« jubler en Stemme, og en ung Milaneser slynger en Urtekost til hende.

To Smilehuller kommer frem i Prinsessens Kinder.

»Ja, saadan,« siger Hertugen med en skinger Stemme, »smil kuns, det er jer Bryllupsfærd — Stodderen har Ret, I er smuk — I behager og' mig!«

Men nu smiler hun ej, siger lidet spodsk:

»Takker gunstigst, Hr. Hertug —«

»Sig kuns Francesco —«

Hun faar Hast med at tøjle Hesten; for hun mærker Blodet brænde. Ansigtet har hun vendt fra ham; men nu ser hun hans magre Haand skyde sig ind over hendes Sadel, nu kroges de tynde Fingre om Tøjlen, og hans Ord skærer:

»Lad *mig*, jeg skal nok tøjle ham — ellers ilde saa brat han blev balstyrig — men I rider vel — — saa vel skulde min gode Greve have redet —«

»Hvad Greve?«

»Greve *Stampa*,« siger han skarpt, »I behager at mindes Dystrendet i Brüssel, hvor —«

I det samme rejser hendes Hest sig atter, Smaadrenge iler til, men fast sidder hun, stolt er hun at se, nu tvinger hun den ned —

»Det er sært,« smiler Hertugen, »jeg tror, det Ridedyr maa være en *Dystrender*, kuns den hører Greve Stampas Navn, faar den Nykker, kanske var og' *den* med ved Dystrendet i Brüssel?«

Hun svarede ej, men brat knugede hun Haanden om Rosen, saa Rosenblodet plettede den guldstukne Handske, vilde saa svare; men i det samme aabnedes den mørke Gyde foran dem, en mægtig solbeskinnet Kirke løftede sig paa en stor Plads med en bølgende, broget Folkehob.

Gennem den gled som en Purpurflod frem mod Kirken, Tæpper var det, som Kirkens Tjenere havde spredt. Langs Flodens Bredder var Byvagtens Hellebarder blinkende Siv, der svajede for Mængden, som trængte paa.

Nu standser Toget foran den store Kirke; de brede Porte opspringer, og fra Mørket ud i Solen skrider Milanos Kleresi: Bannere, Kors, Ærkebispen og Bisperne i guldvirkede Dalmatikaer, Præster i sort og blaat og lilla, Kordrenge og Sakristaner i karmoisin.

Nu standser Ærkebispen, al Larm tier, langt lyder hans Ord:

»Højbaarneste Fyrste og Fyrstinde, ganske gærne hilser jeg Eder med Jesu Kristo —«

Hertugen slaar ud med Haanden, siger højt:

»Med største Ærefrygt kysser vi Eders Fødder.«

Men medens Ærkebispen nu gjorde adskillige Ceremonier, bøjede Hertugen sig mod sin Brud og hviskede:

»Jeg gad hænge ham ved hans Hals!«

Det gav et Jag i Prinsessen, undrende stirrede

hun paa ham: nu var han en mere lystig Nar, og endda hun syntes, det var ondt sagt, kom der dog et lidet Smil —

Saa lød Ærkebispens Stemme:

»Og, højbaarne Fyrstinde, naar vi med Gud almægtige byder Eder Velkomst til Eders frugtsommelige Lande, da ville vi sige, at disse skønne lombardiske Lande en Gang tog Nævnelse af Eders mægtige Herrer Forfædre, Longobarderne, der lagde Landene under sig, men senere fik de nye Herrer af Sforzaernes Æt, dog, Gud vilde, at I, Fyrstinde, kom til os og atter bragte os under Longobardernes Herredom; give Gud almægtigste, at Eders milde Hænder længe maa herske over os, gid, at denne Kirkes Patronesse, vor gode Frue, den herlige fødende Maria, maa velsigne Eders Livsfrugt, at I maa føde os Sønner til Milanos Ære —«

Med løftet Hoved havde Prinsessen lyttet, nu bøjede hun det, lukkede Øjnene; mærked dog Hertugens Blik.

Da følte hun en Haand om sin Arm, og Hertugens Stemme hviskede:

»I behage at nedstige, vi skal have vore Synder forladte!«

Hun slaar Øjnene op, rundt om rasler det af Sporer og Vaaben, hun ser, at alle er steget af Hestene, og hun ser den lille Pusling ved Siden dér staa med fremrakt Haand.

Hun svinger sig ned uden at røre den.

»Om Greve Stampa kunde gøre det Hælvten saa let,« smiler han og peger mod Greven, der just med Besvær er kommet af Sadlen, og saa

farer Hertugen fort, »han faar Legemsbræk alle Dage efter det *Dystrend!*«

»Arme Hr. Greve,« siger hun uden at se op, standser saa brat: thi Ærkebispen begynder nu at læse af et Pergament.

Tilsidst løfter han Stemmen:

»— — og i den hellige apostoliske Kirkes Navn tilsiger jeg alle Eder her hver og en Aflad fra denne Dag, der er Sct. Simplicii Dag, den anden Dag i Marts i det Aar 1534 og i tyve Dage herefter —«

Alle Hoveder blottes, alle Knæ bøjes, Kordrengenes Sølvklokker klinger, inde fra Kirkens Mørke bruser Orgellyd, frem bølger blaa Virakskyer ud i Solen, ud over de bøjede Hoveder — højt, højt oppe runger dybe Klokketoner.

Alle er i Sadlen, frem gaar Toget, sidst raslende Krigsknægte, som Stimlen slaar sammen om lig en glimtende, boblende Bølge.

Nu er det ved Viscontiernes Porta Comasina, hvor en Musikbande giver stort Glædesskrald — nu svinger det ind gennem en Olivenlund — dér over Træernes graa Hjelmbuske løfter sig Taarne og Tinder, fra Taarnene bølger mægtige Bannere, fra Tinderne bølger blaa Skyer, under Glimt og Brag.

»Til Eders Ære, skønne Brud!«

»Takker skyldigst — er dette Eders Slot?«

»Nej, *Eders*!« siger Hertugen og lægger til med den sære Klang i Stemmen, »Her er Rendebanen, her gaar *vore* Dystrend an!«

Hun svarer intet, brat farer han fort:

»Men hvor bleg I er —«

»Kanske har jeg Aarsag dertil —«

»Har *I*?«

Hun famler lidet, søger Ord, siger saa:

»Ej skulde jeg tale derom paa en Dag som denne; men — men jeg tænkte paa — min Hr. Fader!«

»Aa, det var paa *ham*, I tænkte,« siger Hertugen og smiler.

Nu drøner Hovslagene gennem Borgporten, hun ser op, dér Sforzaernes Vaaben: den blaa Slange, som anfalder den unge Mø. Det jager gennem hende: Slangen dér! Det kommer hende for, at den er Hertugen — og den unge Mø — aa, Gud!

I den første Borggaard staar Kældersvende, Skrivere og Drenge, og de raaber og jubler, og Prinsessen nikker og nikker uden at vide, at hun gør det — nu er hun inde under en ny Porthvælving, Kuld og Klamhed slaar hende imod; men dér fra Væggen lyser en Madonna; Prinsessen folder stille Hænderne.

Men dér i den næste Borggaard mellem de høje, mørke Mure holder to Faner Harnisk-Knægte i Jærn fra Hjælm til Hæl.

»Det er *jer* Vagt,« hvisker Hertugen, »*her* skal ej nogen gøre jer Mén — *her* er I sikker!«

Hun bøjer Hovedet uden at svare, Harnisk-Knægtene sænker brat Lanserne, saa det rasler af Staal. Og frem mellem Lanserne rider Prinsessen af Danmark.

Hænderne er fast foldede om Sadelknappen.

III

TUNGT falder Døren til bag Prinsessen.

Ene staar hun i sit Kammers — dér en stor Guldlæders-Stol, frem løber hun mod den, kaster sig i den, udbrister i Graad.

Gennem Stilheden lyder fjærn Summen af glade Stemmer, Klang af Klokker — hun løfter Hovedet, lytter, smiler bitterlig, synker helt sammen — — —

Længe sidder hun saa', stryger sig saa med det guldvirkede Lommeklæde over de blege Kinder, slaar i det samme de trætte Øjne op, nu rammer de Armlænets Guldlæder: Slangen, der sluger den unge Mø! Angst løfter hun Haanden, drager sig bort; men dér paa Sædet, dér paa Ryggens Guldlæder: alle Steds hvisler Slangen imod hende.

Hun springer op, holder sig for Øjnene.

Saa synker Haanden, hun giver et Skrig: dér for hendes Fod i Solstriben paa Marmorgulvet bugter sig den blaa Slange — hun flyer — ser sig tilbage — aa nej, Gud ske Pris, den følger hende ej; hendes Blik gaar langs Solstriben til

Vindvet: dér i Blyrammen sidder Sforzaernes Vaaben.

Hun smiler, retter sig, gaar frem, slaar Vindvesgluggen op: Sol og Lunhed strømmer hende imod.

Hun bøjer sig frem: Gaarden med de høje Mure — dér var det, Harnisk-Knægtene holdt Vagt — hvordan var det — jo: *her* skal ej nogen gøre jer Mén, *her* er I sikker — — —

Hendes Haand er knuget om Karmen, stolt kaster hun med Hovedet: Kong Christierns Datter er hun, Kejseren er hendes Frænde — han, den Pusling af Hertug skal vogte sig vel — men — — aa Gud, hvad vidste han dog om det Dystrend — —

Hendes Blik gik fra den dybe Vindves-Nische ind i Kammeret.

Hvor mørkt det var, hvor tungt den Bue hvælvedes over hende, ak, hvad hjalp det alt: hendes Hr. Fader selv en Fange, og Kejseren — ham var det, der havde solgt hende — solgt hende som — Blanchefleur, og nu sad hun i Babylons Taarn — og Hertugen var Kejseren af Babylon —

Hendes Blik gik videre: dér Døren til Klædekammeret, dér ved Væggens vævede Tapeter et Højsæde med Baldakin — hun smilte: det maatte tydes saa', at hun var Herskerinde her — Herskerinde? — — — Dér Kaminen, hvor truende sort — dér Kister og Skabe med Snitværk — men dér — den Dør, den var ej helt stænget — —

Hun blev ved at stirre imod den, saa mørkt

der var derinde, gik saa brat frem, rev den op — hun smilte: Kjoler og Rokker, ej andet! Og Smilet blev helt mildt. Dem maatte Kammermøen have bragt saa skønt i Orden — det var som hjemme i Brüssel og i Mechlen — den dér, det var den Gyldenstykkes — den havde hun paa den sidste Aften ved Festen i Rosenlunden — dér ved Perlesømmen, dér havde *han* lagt sin Arm — —

Vildt drog hun Kaaben til sig, kyssede og kyssede den.

Saa bøjede hun Hovedet tilbage, lykkeligt smilte hun, hørte hans Ord fra Dystrendet: jeg kommer en Tid at hente dig, kommer at hente dig — — —

Og hun jog sin Haand ind under Halslinets Perlestykke, drog frem en Ring, kyssede den, lo og græd; men holdt saa med ét Ringen langt fra sig; for hendes Øje havde ramt en Safir, og angst blev hun ved at stirre paa den —

Hun rettede sig, lyttede — der var Fodtrin derude — aa, kun Vagten — frem, hen — hen, frem —

Hun faldt i Tanker: egentligen var det helt stolt at have Vagt for sin Dør — —

Hun saa' mod Højsædet, drejede saa brat Hovedet: det raslede af Staal — Knægtens Hellebard — Hovedet sænkedes lidt: ja, var det nu og' saa stolteligen? For Fængsler var der og' Vagt — — hvor den Hvælving dog sænked sig over hende, hvor Murene dér var tykke — aa, Gud, Blanchefleur i Babylons Taarn!

Tys — nu var der flere Fodtrin derude —

Ringen, hun end holdt i Haanden, var hastig gemt — hvis det var Hertugen?

Nu var hun ved Døren, drejede Nøglen om — lagde Øret til — nærmere, nærmere — nu forbi —

Hun rettede sig, drog Vejret til sig —

Dér det store, tunge Bord — hvad var det for Bøger og Papirer ved Blækhornet dér?

Hun har et af Papirerne i Haand, nu læser hun:

»*Liste over Hendes Højhed Hertuginde Chri-*
»*stierna*) af Milanos Hof, efter Hans Højhed Fyr-*
»*stens naadigste Befaling forfattet af første Skri-*
»*ver og Hans Højheds Sekretær Camillo Gilbino:*
»*1 Hushofmester, 1 Sekretær (som er samme Ca-*
»*millo Gilbino), 1 Overstaldmester, 1 Staldmester,*
»*1 Hofmesterinde, 6 Damer til Kammertjeneste,*
»*12 Kammersvende og Drenge. I Stalden 20 Heste*
»*og Muler til Hendes Højheds Brug, til disse for-*
»*færdiget Skabrakker med baldyret F. og C.*«

Prinsessen lod Blikket gaa op over Listen, nikkede langsomt, værdigt og ej utilfreds, faldt saa i Tanker over det sidste: F — C — — Frans — Christine — aa, Gud, hvi var det ej den rette Frans — Frans af Lothringen — —

Nu havde hun en af Bøgerne i Haand: »*Ægte-*
»*skabets Pligter*« *af Alberti Florentino.*

Hun bladede — læste: »*Elskov volder ikkun*
»*Sorg, men du skal vælge dig en Brud med en*
»*Skikkelse, velegnet til at føde Børn — — —*«

Hun skød Bogen bort, lænede sig tilbage, lukkede Øjnene:

---

*) Prinsesse Christine kaldtes ofte Christierna efter Faderen.

»— — Elskov volder *ikkun Sorg* — — —«

En Tid efter gaar hendes trætte Blik videre i Kammeret — den Dør dér, sært, at hun ej før havde sét den —

Hun er henne ved den — laaset? — Nej, nu skyder hun den varsomt op, bliver staaende med Haanden paa Jærngrebet — hvor koldt det er — dér midt under Hvælvingen en mægtig Seng med slyngede Søjler, Himmel af Snitværk og carmoisine Spærlagen med tunge Guldfrynser.

Øverst paa Himlen — det er Sforzaernes Slange — og dér — Løver og Hjærter: Danmarks Riges Vaaben!

Uden at røre sig bliver hun ved og ved at stirre derind.

IV

UDENFOR Prinsessens Kammer hastige Fodtrin; men Prinsessen hører det ej.

Nu banker det.

Prinsessen rører sig ikke, staar og stirrer mod Sengen med Vaabenmærkerne.

Det banker haardere.

Prinsessen farer sammen, ser sig rundt:

Hvem dér?

En Kvindestemme lyder:

Kammermøen!«

Phanette?«

Ja, Eders Højhed —

Prinsessen faar Smil om Mund, løber hastig mod Døren — nu er den oppe, Kammermøen staar nejende i den —

Aa, Phanette, godt, at du kom,« siger Prinsessen, der taler sært hastigt — og det er sanden, du takkes af Hjærte, hvor skønt du har i Orden bragt Kjolerne og Rokkerne — ret som det var hjemme i Brüssel —

Her standser Prinsessen brat, ser nøje paa Phanettes skælmske Ansigt med de brune, blinkende Øjne —

»Men, Phanette — hvad er det for en Mund, du har?«

»Mund?« smiler Kammermøen, »Jeg har kuns den samme —«

»Men du sætter den saa' —«

Prinsessen laver Spidsmund og siger:

»Jeg kender det Ansigt, saa' gjorde du tidt i Brüssel, naar —«

Her standser hun, og det er forbi med Spidsmunden.

»Du ved noget, svar mig,« siger Prinsessen hastigt.

»Om en Time kommer Jomfruerne at føre Eders Højhed til Brude-Badet —«

»Du ved andet!«

Phanette knikser:

»Befaler Eders Højhed, at jeg stænger Dørene?«

Prinsessen nikker, Kammermøen løber fra Dør til Dør —

»Kom saa — nu er det vel godt?«

»End ej,« smiler Phanette og gaar mod Væggen, »Eders Højhed tilgive; men jeg har tilforn, inden jeg kom til Eders Fru Tantes Hof i Brüssel, haft Tjeneste i den Stad Paris —«

Under dette gik hun fra Væg til Væg, følte paa Tapeterne, løftede dem op —

»Hvad gør du dér?«

»Der kunde være geheime Døre —«

Prinsessen udbrast i Latter, men saa' dog helt angst ud.

»Er det saa til Ende?«

»Ja, Eders Højhed!« kniksede Kammermøen,

men i det samme fik hun Øje paa den aabne Vindvesglug, hastig var hun derhenne, kiggede ud, slog den til.

»Men kom saa dog, Phanette, jeg forgaar jo af —«

»Af Længsel, Eders Højhed!«

Prinsessen truede.

»Hvad er det saa?«

»Et Brev!«

»Til mig?«

»Nej, Eders Højhed til — *mig*!«

»Til *dig*?«

»Ja, for *han* er saa klog en Herre —«

»Hvem?«

»Hs. Højhed Hertugen —«

Prinsessen var helt bleg, sagde saa:

»Hvad Hertug — du mener — —«

Kammermøen saa' sig snarøjet rundt, tog under Brystdugen, holdt et lidet Brev i Haanden; dog ej længe holdt hun det; for Prinsessen rev det fra hende; men da sagde Kammermøen:

»I bie, Eders Højhed —«

Og lagde saa højere til:

»Og I mindes gunstigst, at det er ondt at læse *mine* Breve.«

Hvilket hun sagde, mens hendes Blik hang ved Kaminen — nu var hun derhenne, bøjede sig helt ind i den — var atter tilbage, kniksede og sagde smilende:

»Saa befaler I naadigst, at Phanette kan gaa?«

Prinsessen nikkede, pegede paa Døren ind til Sengekammeret, og ene er Prinsessen; men Phanette kigger gennem Sprækken.

En Tid staar Prinsessen og ser paa det lidet Brev uden dog at se — over hendes Kinder er røde Flammer.

Saa læser hun Udskriften:

»*Til Phanette Kammermø hos Hendes Højhed*
»*Hertuginden af Milano, venligen tilskrevet af Eli-*
»*sabeth Stals* —«

Hun rev Brevet op: end en Udskrift.

»*Kleiniche* —«

Andet stod der ej; men Flammerne over hendes Kinder bredte sig: Kleiniche! Aa, Gud, det kære Navn — det var, som fornam hun hans Stemme — og Bogstaverne dér, aa Gud, dem havde han prentet med egen Haand, egen velsignet Haand —

Brevet var revet op:

»*Allerkæreste Kleiniche.*

»*Næst min dyreste Taksigelse for alt godt, giver*
»*jeg dig ganske venligen at vide, hvad som alt*
»*længe haver brændt mig ret ondt. Ak, det er ej*
»*saa nemt at føre Pennen som Tungen eller Lan-*
»*sen; men du mindes vel det, vi talede om det ret*
»*gode Rimedigt* »*Fleur og Blanchefleur*«, *og det*
»*du talede om Fleur (som jeg stammer ned fra,*
»*eftersom Dronning Bertha var deres Datterlil og*
»*hun Moder til Carolus Magnus, der er min Hr.*
»*Stammefader), som bryder Lanse for Jomfru*
»*Blanchefleur, hvorefter Kejseren af Babylon giver*
»*dem hinanden til Ægte, og vilde jeg da ganske*
»*gærne leve ham efter og bryde Lanse for dig,*
»*og vilde jeg i Brüssel have slaaet den Nidding*
»*død; men tænkte dog, at dette ej var til vor Gunst,*
»*da din Hr. Morbroder Kejseren vel ej havde samme*

»*Sind som Kejseren af Babylon og derfor givet dig*
»*i Ægteskab med mig. Men skulde du dog se, at*
»*jeg kom til Dystrendet, at du kunde vide, at jeg*
»*ej sveg dig, hvilket jeg ej heller nogen Tid vil* —

Prinsessen lod Brevet synke, nikkede kækt, sagde fast:

»Det vidste jeg — saa' er Frans —

Ansigtet var eneste Smil — nu leder hun — finder Stedet, men gaar dog tilbage:

— *at jeg ej vil svige dig, hvilket jeg ej nogen*
Tid vil — du ved da, dyrebareste, at efter vort
»*sidste Møde ved Festen i Rosenlunden, det, der*
»*aldrig vil gaa mig af Minde (kan hænde, ej*
heller dig, hvilket ønskes), blev jeg, eftersom man
maa have fanget Mistro til os, opvakt ved Natte-
»*tid, og det gaves mig til Kende, at jeg skulde*
»*gøre mig beredt til en Jagtfart. Jeg vidste ej af*
»*Jagtfart at sige og sagde da, at Vagten maatte*
have taget det fejle Kammers i Mørket. Men det
»*hjalp saa lidet, som det at jeg sagde, da de siden*
»*truede mig med Vold, at ingen paa saadan Vis*
maatte understaa sig til at krænke mig. Men da
sagdes mig, at det gik fore paa din Hr. Mor-
»*broder Kejserens Befaling, og at det var til Gunst*
»*for en høj Dame (kan du tænke dig, hvo det*
var), om jeg gik med til den Skov Loo Christi,
»*hvor Jagten med Falke (har du end den hvide,*
»*jeg gav dig?) skulde gaa an. Dette gjorde den*
udi otte lange Dage, alt, forstaar du, for at
holde mig arme borte fra din Bryllupsfest. Jagt-
»*herrerne vare alle Spanioler af megen Levemaade;*
»*men ved det lidet Castelle, hvor vi laa til Her-*
»*bergs om Natten (onde Nætter, kan du vide), var*

»der stedse Vagt (de sagde, for Ærens Aarsag), »og jeg kunde da ej fly. Men endeligen en Dag »fik jeg de spaniolske Herrer godt nok udi en »Mose, og satte jeg da ilsomt Kaasen mod Brüs- »sel, i Vaabenkammeret dér fandt jeg, hvad mig »tjenligt var, og da gik det, priset være den hel- »lige Knud, som jo er din Stammefader og der- »for min Patron, saa vel, at den gode lombardi- »ske Greve faldt. (Ak, at jeg ej brød hans Hals!) »Naar jeg tænker efter, da var det dog kanske »allermest det hvide Kors, du isyede min Vams, »som hjalp mig saa vel. Du saa', det sàd paa »Rendetrøjen, og gemmer jeg det som mit dyreste »Klenod, og, Kleiniche, haver du end den Cupido, »jeg købte til dig hos Lombardjøden, og Klædet, »du kan tænke, jeg mener det, som du flittigen »efter lothringsk Bryllupsskik skal lægge om din »kære og meget dejlige Hals (ak, om det var mine »Arme), og har du end Ringen —

Hun greb hastig ind under Brystdugen, rev Ringen frem, nikkede helt fornøjet — læste videre:

»— om du mindes det dumme Tøj, jeg talede »om Safirens Betydelse, da kymrer du dig ej der- »om; thi saadant er naragtig Skalkhed —

Gennem Prinsessens Hoved jog Tankerne: aa jo, hun mindedes saa vel den Tid, hun tog Ringen fra ham, og han vilde have den igen for Safirens Aarsag; thi, sagde man, at en ungersk Konge, som sveg den, han bar Kærlighed til, og favnede en Fadeburspige, havde en Ring med en Safir, og denne Kyskhedens Sten brast i samme Stund, hvilket Safirer siden stedse gør,

naar de mærker saadant — — — Blodet fo'r hende til Kinderne, og hun slog Øjnene ned — — — og nu skrev Frans dette, at hun ej skulde tænke noget derved — hvor skønt det dog var af ham — hastig strøg hun sig over Øjnene; for Taarer var der —

»— *men nu skalst du vide, allerdyreste Klei-* »*niche, at fra Rendebanen flyede jeg paa Timen* »*mod Frankeriges Landemærke, og nu tjener jeg* »*til Hove i den Stad Paris, hvor der er Lyst og* »*skønne Damer nok for alle uden for mig arme.* »*Meget kunde jeg tilmelde dig; men dette Brev har* »*gjort mig mere Umag, hvor skønt det saa siden* »*er at vide, at du tager det i Hænde, end det* »*vilde gøre mig at bryde Halsen paa tvende Mila-* »*neser-Grever. Men jeg brænder af Længsel, og* »*tænker jeg, at vi, om Gud almægtige vil, snart* »*atter igenses; thi efter at gense dig er jeg ganske* »*elendigen krank, hvilket du vel kan tænke* —«

Hun lod Brevet synke:

Jo, det kunde hun — men hvad var det dog, han skrev:

»— *at vi, om Gud almægtige vil, snart atter* »*igenses* —«

Ja saa' stod der — men nej, den Lyksalighed var ej til at tænke — ak, han skrev vel kuns saadant til Lise og Trøst — men om det dog var sanden, aa, om det var det!

Videre læste hun:

»— *og saa vil jeg adspørge dig, thi derom haver* »*jeg oftelig gjort mig Tanker, haver du end den* »*liden Lædike af Kridt fra Nürnberg, den i et* »*Huses Lignelse, Kridthuset, som man nævner det,*

»hvori du havde Erindringstegn om kære Venner »(jeg tænker paa Rosen) —«

Prinsessen smilte: ak ja, var der nogen, som var i hendes Kridthus, var det ham! Thi havde hun den lange, lange Rejsefart selv taget Vare paa det Kridthus, at det ej skulde komme til nogen Ulykke — —

Hun vendte Papiret — ak, nu var der snart ej mere, kuns dette:

»Og nu vil jeg ret bede dig om ej at gøre dig »for megen Sorg over, hvad som skeet er, hvor »ondt det siden er; thi Gud vil nok bistaa os; thi »hører jeg, at en vis Mand (der dog ej er Fanden) »skal være meget krankelig, og du fylder af Aar »kuns fjorten og jeg sytten, og den tykke Mamsel »fra Cleve, som min Hr. Fader vil give mig til »Ægte, tager jeg ej, saasandt Gud er til, hvad dog »er sikkert! Du give mig nu snarlig et Brev, og »lade du det gaa med en ærlig Mand til Slottet »her, hvor jeg er at finde. Og vil jeg slutte med »noget, jeg haver læst, endda jeg ej er meget for »Bogen, og det er: Ligesom Solen er Verdens Dron- »ning, saaledes er gode dødelige Kvinder Verdens »Glæde; thi al den Glæde, som i Verden er, hun »er af høviske og tugtige Kvinder (hvilket og er »min Tanke, da du jo endog er den allersommest »høviske af dem alle). Men vil jeg nu ej længere »umage dig med min ringe Skrivelse. Hvad dig til »Vilje og Gode kan være, gør jeg altid gærne, og »vil jeg hermed have dig Gud befalet.«

Saa lod hun Brevet synke, dog kun for en stakket Tid; thi atter og atter vendte hun det, læste, nikkede — saa med en Gang stak hun

Brevet ind under Brystdugen, smilte, løb mod en af Klædekisterne, slog Laaget op, saa det faldt tungt mod Væggen, ledte og ledte — og endelig: i den ene Haand havde hun et lidet Kridthus, indsnøret i et Silkebaand, og i den anden et guldbaldyret Klæde, *hans* Klæde —

Nu var det slynget om hendes Hals, og Fligen knugede hun til sig, saa baade hun selv og Mamsel Phanette dérhenne bag Dørsprækken blev hede derved.

Og nu sad hun i Armstolen ved Bordet, foran hende stod Kridthuset — nu var Taget afløftet: i Haanden holdt hun en vissen Rose. Hun bøjede sig over den, fornam dens svage, muldne Duft, sugede til sig, kyssede varsomt de falmede Blade. Men et af dem fik hun ind mellem de stærke Tænder, og fast bed hun dem sammen, lo og græd —

Saa' sad hun en Stund: langt henne lød Festlarm og Sang, langsomt gled Hovedet med i Takt — nu standsede det, hun lyttede — aa, det var kun Dørsvendens Fodtrin derude: frem, hen, hen, frem — —

Hendes Ansigt blev alvorligt, hun tog Brevet, ledte — ja dér:

— »*var der stedse Vagt, de sagde for Ærens* »*Aarsag* —«

Ja, for Ærens Aarsag — aa Gud! Fange var hun — men han vilde komme! Ja, det skrev han — komme; men hvad Tid? Dog, naar han skrev saadant, da maatte det være saa', og han skulde finde hende — aa, de to, eneste de to!

Hun sprang op, løftede Hovedet, knugede det

guldbaldyrede Klæde saa fast, saa fast om sig —

Dér for hendes Fod ramte Solstriben fra Vindvet Gulvets Tavl, og paa dem bugtede sig Sforzaernes Slange.

Brat sprang hun frem, satte Foden paa dens Hoved, traadte til, saa det klang.

V

End stod Prinsessen med Foden paa Sforzaernes Slange.

Saa drog hun Foden til sig, og hun blev vaer, at hun ogsaa havde traadt paa den arme unge Jomfru, som Slangen har i sit Gab —

Nu vendte hun sig: dér i Døren stod Kammermøen.

»Phanette?«

»Eders Højhed —«

»Dig havde jeg saa rent forglemt —«

»Takker!«

Kammermøen gaar frem til Bordet, peger mod Brevet:

»Tilgiv, men Eders Højhed skulde brænde det!«

»Det Brev — *nej!*«

»I skulde dog — det kunde blive Eders Højhed til Ulykke, om nogen fik Kendskab dertil —«

Prinsessen saa' helt bange ud, sagde saa brat:

»Men *du* ved det jo!«

»*Jeg?* Ja, ellers havde Eders Højhed ej faaet det —«

»Ja, det er sandt! Du takkes af Hjærte; men sig mig, hvordan fik du det, hvem bragte det?«

»En Jøde, som havde været til Messen i Antwerpen, flyede mig det, den Tid vi var i Vigevano —«

»Og hvem er Elisabeth Stals, se, dér staar jo: *»venligen tilskrevet af Elisabeth Stals* —«

»Jeg kender ej saadan Person,« smilte Kammermøen, »jeg tænker ellers, det er den, der har skrevet Brevet — jeg ved ej, hvem *hun* er — hun har vel taget sig Navnet paa —«

»Ja, ja! Det er, som du siger, hvor jeg er dum, og hvor han er klog —«

»*Han?*« kniksede Phanette, og Prinsessen truede, slog saa med ét Armene om hende og sagde varmt:

»Phanette — du er og' klog —«

»Aa — nej — jeg har kuns haft Tjeneste i den Stad Paris!«

»Og saa er du god — og du vil ej røbe noget —«

»Jeg ved intet —«

»Jo, du ved alt! Aa, kan du mindes den Dag i Rosengaarden, da han lod, som han ej saa' mig, og jeg lod, som jeg ej saa' ham, og saa —«

Kammermøen saa' meget dum ud og sagde:

»Nej, Eders Højhed, jeg mindes ej det ringeste —«

»Aa, hvor kan du dog glemme saadant,« sagde Prinsessen undrende; men blev saa flammende rød:

»Aa, hvor jeg igen er dum — du mindes det,

Phanette, men du siger kun saa' — aa, Phanette, Phanette, du vil altid bistaa mig, og du skal se, du bringer mig Lykke; jeg tænker næsten; Phanette,« fo'r hun helt alvorlig fort, »at Gud har sendt mig dig fra Himlen —«

»Fra Himlen,« lo hun, »nej, men fra den Stad Paris —«

»*Paris!*« raabte Prinsessen, »Aa, hvem der var dér; for dér er han — aa, Phanette, kan du mindes alle de skønne Rimedigte, du havde hjemme i Brüssel i dit Bogkammer: »Fleur og Blanchefleur« og »Tristan« og »Flamenga« — aa, hvi gaar det dog ej som dér, da kunde man formumme sig og fly og — hør, Phanette, har du end disse Ting?«

Kammermøen nikkede.

»Du maa senere fly mig nogle af dem —« smilte Prinsessen, blev saa med ét alvorlig, saa' mod Vindvet og fo'r mere dæmpet fort: »mindes du ej heller, Phanette, det, vi læste om den arme Pige, som de gav til en Pebersæk af en gammel Mand, og saa —«

»Jo, Eders Højhed, det mindes jeg vel: den arme Pige strøede et hemmeligt Pulver paa hans Sengebolster, og da indslumrede Pebersækken for den Nat —«

»Ja,« sagde Prinsessen langsomt og saa' mod Slangen, der nu med Solstriben var krøbet op langs Væggen, »jeg mindes det nu ej ret; men det er vel nok, som du siger —«

Kammermøen smilte lønligt, gik nærmere, hviskede:

»Og saa var det, det behagede Eders Højhed

at lade en vis Kammermø gøre et Pulver af den Art, som Hendes Højhed Hertuginde Lucrezia har givet Opskrift paa, og det Pulver ligger i Eders Højheds Kridthus —«

Prinsessen blev flammende rød, sprang op, lagde begge Hænder paa Kammermøens Skuldre og sagde lidt bange:

»Phanette — kan der være nogen Synd i at nytte det?«

»Den Tid én Hertuginde kunde bruge det, da kan vel og' —«

»Phanette, der er da ej *Gift* deri?«

Kammermøen rystede paa Hovedet.

»Du tør sværge derpaa?«

Kammermøen nikkede, og med ét udbrast Prinsessen i en Latter, der larmed stærkt; sagde saa:

»Du forstaar da, Phanette, at det alt ikkun er Spøg og Narreri —«

»Ja,« smilte Phanette, satte saa et meget alvorligt Ansigt op og fo'r fort: »jeg forstaar Eders Højhed saa helt vel —«

»Ja, for du er klog, Phanette —«

»Og saa er jeg fra den Stad Paris!«

VI

En Trompetfanfare klinger ind i Prinsessens Kammer.

Brat løfter Prinsessen Hovedet, bliver bleg:

»Phanette, hvad tænker du, det er?«

Og Phanette bliver ogsaa bleg, griber saa Brevet, der ligger paa Bordet:

»Det er Jomfruerne — Brude-Badet!«

»Fly mig Brevet!«

»Nej!«

»Du *skal*, Phanette!«

»Det kan gælde jert Liv!«

»Mit *Liv* — hvad vil du?«

»Hvor er Fyrtøjet?«

Hastig ser Kammermøen sig om — dér ved Kaminen, hun er derhenne, Flintestenene slaar mod hinanden —

»Kom, kom, Eders Højhed, pust!!«

Prinsessen lyder, begge staar de og puster mod Svampen — nu ulmer det — Kammermøen sætter Brevets Hjørne til —

»Pust mere!«

Nu flammer Papiret op, Kammermøen holder

det til det sidste mellem to Fingre, Prinsessen stirrer paa det med store Øjne —

»Av,« siger Kammermøen.

»Gør det Ve?«

»Intet at regne; men alt maatte med,« siger Kammermøen, puster Askeresterne ind i Kaminen, lytter, løber mod Vindvet, slaar det op, vifter med Hænderne, faar saa Øje paa Kridthuset, peger paa det:

»Tag det, hastigt — de kommer!«

Prinsessen er henne ved Klædekisten, borte er Kridthuset, Kistens Laag falder til —

Nu sidder Prinsessen i Højsædet, bliver saa det guldvirkede Klæde, hun end bar om Skuldrene, vaer, knuger Haanden fast i det —

En ny Fanfare.

End fastere knuges Haanden.

Udenfor Fodtrin og Stemmer, det banker, Døren opspringer, ind træder Dørsvenden og melder:

»Hofmesterinden!«

Prinsessen slaar ud med Haanden.

Dørfløjene gaar helt op, Hofmesterinden i stift Sølvstykke, selv høj og stiv med et skarpt gult Ansigt træder ind, nejer, saa Sølvstykket rejser sig om hende:

»Behager det Eders Højhed at befale, at Processionen kan gaa an?«

Prinsessen nikker langsomt, Hofmesterinden drejer Hovedet, løfter det, vejrer som en Mynde, ser mod Kaminen.

Prinsessen følger hendes Blik, Blodet skyder op i hendes Kinder.

Hofmesterinden er ved Døren, nu vinker hun; udenfor paa hver Side stiller to Trompetister sig op, nu skingrer en Fanfare, og gennem den kommer Jomfruernes Tog.

Alle hvide med Perlesnore i det sorte Haar. To og to, de forreste har Kurve med hvide Roser, de næste hvide Silkepuder med Klenodier, de næste en sølvstukken Silkedragt, de sidste Blomsterkranse.

Udenfor bliver Trompeterne ved at skingre, indenfor standser Toget nær Højsædet, dybt nejer Jomfruerne, medens Prinsessen bøjer Hovedet til Hilsen. Hofmesterinden er traadt frem, og nu nævner hun Navnene paa hver enkelt; alle af de fornemste Slægter: Pandolfinier, Bardier, Bergondier, Boriolier, Trentaer — —

Under dette har de forreste af Jomfruerne strøet Roser foran Højsædet, nu taler Hofmesterinden, mens hun nejer dybt og rækker en mager Haand mod Prinsessen:

»Det behager kanske vor naadige Frue med disse ædle Jomfruer at gaa til Klædekammeret, medens I, gode Jomfruer, begiver Eder til Brudekammeret at smykke det —«

Og Prinsessen følges til Klædekammeret, ene er Phanette.

Og hun kigger ind til Prinsessen, som nu staar foran et stort venedisk Spejl og iklædes den sølvstukne Kjole — dér i Spejlet ser hun Prinsessens Ansigt, ak, hvor blegt det er —

Saa løfter Phanette Hovedet, lytter.

Fra Brudekammeret hører hun hviskende Stemmer, dæmpet Latter —

Hun kigger derind, lytter.

Jomfruerne er ved at strø Roser paa Gulvet, over Sengens baldyrede Dækker. Og Jomfruerne stikker Hovederne tilsammen, lér, spidser Mund og hvisker hinanden adskilligt i Øret:

»Le ej saa', Marietta — den arme Prinsesse —«

»Du bede et Ave for hende i denne Aften —«

»Saa' skulde du og' gøre, Stefanuola, hun har det saa visselig nødig — —«

Da farer det gennem Phanette, Hofmesterindens Stemme lyder nær hendes Øren:

»Hvad er brændt her?«

»Her? Ved ej!«

Dybt nejer Phanette, medens Hofmesterindens Øjne følger hende.

»Hvad Lugt fornemmer du her?«

Kammermøen snuser til sig, ser from ud og siger:

»Roser —«

Hofmesterinden staar ved Kaminen, Phanette ser sig rundt som efter Hjælp, raaber saa:

»Fru Hofmesterinde, Hendes Højhed behager at kalde —«

Hofmesterinden vender sig, gaar mod Klædekammeret, og næppe er hun derinde, før Phanette er ved Kaminen. Hun bøjer sig, griber med Haanden i de sidste Askerester, trykker til — farer i det samme op: Hofmesterinden staar foran hende, hendes Stemme skærer:

»Hvad gør du dér?«

»Jeg? — Aa jeg —« stammede Kammermøen, men fo'r saa rolig fort, »aa, det var kuns, jeg vilde se, om Ilden var sluknet —«

»Hvad Ild?«

»Aa, jeg gjorde et Pulver, det, som Hendes Højhed Hertuginde Lucrezia Borgia har gjort Opskriften paa: 3 Æggeskaller, 3 Kvintin Koraller, 2 Kvintin Silketraad af den hvide, og som skal brændes til Aske —«

»Var det kuns Silketraad?« spørger Hofmesterinden og borer Øjnene i Kammermøens.

»Ja,« siger Kammermøen enfoldigt, »hvad ellers?«

Da bøjer Hofmesterinden sig helt til hende:

»Hvad ellers — *Breve!*«

Phanette fortrak ej en Mine, sagde kun:

»Kanske og' Breve kan bruges; men jeg har aldrig hørt saadant; jeg tænkte, det skulde kuns være Silketraad — og *endelig* af den hvide!«

»Og hvortil nyttes saa det Pulver?«

»Til Tænderne, højædle Frue!«

Hofmesterinden kneb Øjet til, smilte, gik hastig mod Klædekammeret, Phanette fulgte, nu var Hofmesterinden ved Prinsessens Side.

»Hvor skønt den dog klæder Eders Højhed — og —« hun bøjede sig lidet frem mod Prinsessens Mund, »hvad er det egentlig for Pulver, jer Kammermø gør saa vel?«

Prinsessens Øjne blev større, Blodet veg hendes Kinder, og hun stammede:

»Hvad mener I?«

»Det Pulver, som Eders Højheds Kammermø er saa bekvem til —«

Hjælpeløst saa' Prinsessen sig om: Gud i Himlen, hvor vidste Hofmesterinden dette om det hemmelige Pulver?

»Jeg er ilde,« klagede hun, »aa, hjælp —«

To af Jomfruerne støttede hende, de andre slog bange Kreds — da klang en Trompetfanfare, og Dørsvendens Stemme lød:

»Badstu-Jomfruerne!«

Prinsessen løftede Hovedet, søgte Phanettes Blik, Hofmesterinden smilte sødligt, nejede dybt og sagde:

»Saa behager det maaske Eders Højhed at befale, at Processionen kan gaa an?«

Prinsessen nikkede.

Hofmesterinden rækker hende Haanden, men i det samme bliver Prinsessen vaer det guldbaldyrede Klæde, hun nyssens knugede saa fast om sin Hals, og hun griber det, kaster det over sine Skuldre.

Da smiler Hofmesterinden syrlig, nejer og siger:

»Det er guldstukkent, Eders Højhed, Sølv er Jomfruens Farve, I behage at befale, at jeg aftager dette Klæde?«

Inden Prinsessen har svaret, føler hun Hofmesterindens Haand tage i Klædet, men da løfter hun brat Hovedet og siger fast:

»*Nej*, jeg behager at befale, at I *ej* aftager dette Klæde!«

Hofmesterinden drog Haanden til sig, men i samme Stund skar et grønt Glimt fra hendes smalle Øjne, mens de unge Jomfruer stak Hovederne tilsammen.

Og ved Hofmesterindens Haand skred Prinsessen frem med løftet Hoved.

Det hvide Silke med Sølvsømmene lyste om

hende, i Haaret en Blomsterkrans, over hendes Hoved udfolded fire Jomfruer en Sølvmorsbaldakin, saa fulgte de andre Jomfruer, to og to. I Stuen næst ved stod de to Badstu-Piger og Jomfruerne, som havde smykket Brudekammeret. Nu nejede' de, gik saa foran, strøede Roser for hendes Fod.

Phanette stod dybt nejende, mens Toget skred forbi.

Prinsessens Blik ramte hende, bedende var det, som søgte det Hjælp; men ogsaa et andet Blik ramte hende, Hofmesterindens, og ondt var det at se.

»Behager det Eders Højhed, at Jomfruerne skal synge Badstu-Sangen?« spurgte Hofmesterinden skarpt, og hendes Øjne var ej fra det guldbaldyrede Klæde.

Prinsessen slog ud med Haanden, og Jomfruerne faldt ind, først dæmpet, saa højere og højere:

Til Brude-Bad
Gaar Bruden glad.
Krist glæde Bruden hin unge.

*

Døren faldt til, ene stod Phanette — fjærnere og fjærnere lød Sangen —

En Tid staar hun og lytter, ser sig saa rundt, smiler lønligt, nu er hendes Blik ved Kaminen, nu er hun der selv: nej, Gud ske Pris, ej den mindste Flig af Brevet var igen! Saa vender hun sig mod Klædekisten, hvor Nürnberghuset med Lucrezia Borgias Pulver var gemt — nu

er hun derhenne, Nøglen omdrejet og vel forvaret i hendes Lomme.

Hun nikker fornøjet trodsigt; men nu bliver Ansigtet saa trist; for langt henne lyder Jomfruernes Sang:

Krist glæde Bruden hin unge — —

VI

En skulde ej tænke, at Hertug Francesco havde et Kreatur, som nævnedes Spare-Skatmester; thi ej sparedes der i mindste Maade ved denne Bryllupsfest. Men samme Skatmester saa' da og' ud som eneste Forgift, den Tid han nu stod i Slottets Skrivestue mellem Blækhorn, Fjerpenne, Signeter og Voks og igennemsaa Regnskabs-Listerne, som nedskreves af Skriverkarlene Francesco Tabernae og Giuglio Bottigella: »*200 Alne Damask til Bordtapeter, 1½ Gylden*) Alenen, 100 Alne venedisk Fløjl, 3 Gylden, 600 Alne engelsk Klæde til Tæpper, 1½ Gylden, 30 Alne Gyldenstykke, 10 Gylden, Arrask, Taft, Silke, Bliant (til Jomfruerne ved Brudebadet), 5 Par Fløjelshoser (til Hs. Højhed, Krølhaar til Udstopning), 1 Pelsrok, 3 Skindveste til under Harnisk, 3 Fløjelsvamse med Guldstikning, Fløjelstøfler dertil, 2 Nathatte (i lige Maade til Hs. Højhed), Rosenvand, 10 Maal, Fænnikelvand og 20 Maal græsk Vin (til at friske Jomfruernes Haar) — —*«

---

*) 1 Gylden = 5½ Kr.

Med Suk og Undren over, hvor mange Jomfruer Milano trods alt dog maa have, gik Skatmesteren nu til Skriveren Bottigellas Liste:

»1000 Pund Vokslys (af de tykke), 3000 Pund »Talglys (af de tynde), Tjære (til Brude-Fakler), »Fyrstikker og Tændsvamp af Birketræer, en ny »Hemmelighed med Tron-Himmel over, isyet Vaa»benmærke og Krone, 200 guldvirkede Lomme»klæder (til Brudeskænk for Gæsterne) = 1000 »Scudi), til Kleresiet for at ryge og besprøjte »Ægtesengen 100 Scudi, 10 Staldøksne, 4 Fade »af den røde Vin (til Harnisk-Knægtene), Vin Ro»manie, Vin Napoli de Malvasia, Burgunder, »Asti-Vin, Akevitter med rød Koral, Hjortetak og »Elfenben, 215 Paafugle, 400 Lammefødder (til »Postej), Spansk Syre (til samme), 200 Fasaner, »107 Hejrer, 50 Beder, 200 Fjederhaner, 200 unge »Høns, Burdfeldske Roer fra Lothringen, adskil»lige Fisk, Timian, Kanel, Safran, Muskat, hol»landsk Kabudse-Kaal, 500 Pund Løg, 20 Kander »Olie (af den fra Lucca), Kardemomme, Persilia »salvia (til de unge Høns), Annis, Pimpinella, »Dæsmer, Sukat (alt til Isen), Nelliker, Figen, Le»moner, Oliven, Muskaten-Pudder, Kastanier, Blom»mer fra Damask, ungerske i lige Maade —«*

Saa søde disse Slik-Sager var, saa surt et Ansigt gjorde Spare-Skatmesteren, surere og surere, jo længere han kom i Listerne.

Men ovre i Sala Ducale, hvor man ret af Hjærte har gjort sig til Gode med mange af disse skønne Sager, dog først efter megen Kre-

---

*) 1 Scudo = 3 Kr. 87 Øre.

densen for Giftens Aarsag, tænker man næst Giften kun paa Lyst og Glæde.

Forlængst er de guldstukne Lommeklæder uddelt som Skænk, og forlængst er Præsternes Procession gaaet til Brudekammeret at indvie Brudesengen, noget, de fromme ellers helst bier med til det sidste, at Brudgommen af Utaalmod skal lade en ekstra Guldscudo springe; men her er nu alt i Orden bragt. Fra Trompeterstolen klinger Gige, Gamba, Fløjte og Basun, der trakteres vel af den artige Fløjtespiller Gian Francescos Bande; fra de venediske Kærtekranse under Loftets Hvælvinger straaler Vokslysene over Salens Vægge med Sforzaernes Vaaben, over Gulvets Tavl, hvor nu Pavanen trædes; over hvide Halse, som dufter af Rosen- og Lavendelvand, over Fløjl, Silke og dyre Stene — dér Ippolito Gonzaga i rødt Fløjl med en Kæde, gjort af Mester Amerigo fra Fiorenza — dér den skønne Prinsesse af Piacenza i Gyldenstykke med udskaarne Ærmer, om Panden er efter ungarsk Mode en Silketurban, men under den fremvugger listelig Haarets Flætninger, indsnoet med romerske Perlesnore. Og Haaret er gyldent som Kjolens Gyldenstykke; thi saa' er det Mode.

»Tilforn var hun sort,« hvisker en arg Kvindestemme, da Prinsessen er forbi.

»Hun nytter »Eau de Jouvence«,« svarer en anden Kvindestemme, »den skal være krabat —«

Og Kærtekransenes Lys fænger i Gyldenstykke og gyldent Haar, leger over de dansendes Bølge: dér Eleonore Gonzaga fra Mantova, Hertug Francesco Maria, Greven af Mirandola, Gonfalonie-

ren*) Trenta fra Lucca; men og' fænger Glansen langs Væggen dér; thi paa begge Sider af Højsædet, hvor Hertug Francesco og hans Brud sidder under en Baldakin, har Kardinalerne Alessandro Farnese og Bembo og flere Bisper taget Sæde. Her sidder tillige Hertug Pier Luigi af Parma, kanske fordi han paa en Vis og' hører Kirken til; han er jo Pavens Søn.

Ved Dørene glimter Svendenes Hellebarder, i Salen næst gaar grønne Kældersvende fra og til med skummende Asti-Vin. Særdeles derinde fra summer det af Lystighed, som blandes med Gige og Gamba, Raslen af Silke, Klirren af Sporer —

Men ej lystige er de to nordisk blide Øjne, som didhenne under Baldakinen stirrer ud over Salens Mylder. Strag sidder Prinsessen, de hvide Hænder med de mange Ringe ligger i Skødet, fast knugede om de perlestukne Handsker. Tidt er Blikket ved Sforzaernes Vaabenmærke langs Væggen, sjældnest hos Sforza selv ved hendes Side. Hulkindet, sammensunken sidder han, imellem falder det ene Øje helt til. Men saa med ét løfter dets Laag sig, og da gnistrer Blikket mod hende, saa hun bliver kold derved.

Og siger han noget om den kostelige Skænk, som den store Kejser, hendes Hr. Morbroder, har givet ham, saa smiler hun stift, stirrer atter mod Slangen, der falder den unge Kvinde an.

Dog, mange Stunder har hun ej til Tanker; thi Hofmarskallen, Dokumentforvareren, Skat-

---

*) Bannerherre, Bannerfører.

mesteren, og hvad de nu nævnes alle disse Kreaturer, der arbejder lidet og stjæler meget, gaar stadig fra og til, bukker dybt for hende, nævner Navne, spørger om det behager Hendes Højhed at imodtage Kur af disse med dybe Sukke paa hendes høje Naade ventende.

Og hun nikker, og én for én skrider de frem, kysser Haand eller Knæ, alt efter Rang, taler om hendes uskatterlige Skønhed, om Kejserens Storhed og denne herlige Fests Straaleglans, som vil lyse langt over de lombardiske Lande.

Til det alt smiler hun; thi saadant skal gøres, og imens sidder den liden Pusling ved hendes Side og lytter.

»Hendes Højhed Hertuginden befaler kanske, at den ædle Frue Zabellin af de Trentaer fra Lucca maa træde hid og gøre Eders Højhed sin ringe Opvartning?«

Prinsessen løfter Haanden, den ædle Frue staar nejende for hende —

»I er fra Lucca?«

»Ja, Eders Højhed, behager det Eder at kende denne Stad?«

Prinsessen ryster paa Hovedet —

»Dér vokser den ædleste Chianti-Vin,« piber Hertugens Stemme, og Fruen af de Trentaer farer fort:

»Men Eders Højhed behager dog kanske at vide, at til den Stad Lucca kommer adskillige farende Folk fra Eders Hr. Faders Lande —«

»Fra Danmark?« spørger Prinsessen og løfter brat Hovedet, ser for første Gang paa Fruen af de Trentaer, smiler lidet —

»Ja, fra det Land Danmark, Eders Højhed!«

»Men hvifor kommer de dér?«

»Jo, Eders Højhed, der er ved den kære San Frediano med det herlige Kors et Kloster-Herberg, som i fremfarne Tider er funderet af en af Eders Højheds Stammefædre —«

»Hvad nævnedes han?«

»Kong Erik! Han og hans naadige Dronning Bodil, der skal have været saa mild og god en Frue, som I sikkerlig vil blive, de kom paa en Pilgrimsfærd gennem vort Land, og til Amindelse herom gjorde de dette Herberg —«

»Men hvifor kommer de danske da nu saa mange Aar dernæst?«

»Jo, Eders Herre Stammefader lod gøre den Klosterregel, at Herbergsfolkene til evig Tid uden Løn skal give farende Folk fra Danmark Vin og Herberg —«

»Og det staar end ved Magt?«

»Det gør saa' Eders Højhed, ej gaar en Maaned hen, uden nordiske Folk ligger til Herbergs dér —«

»Det var skønt en Tid at komme til den Stad,« sagde Prinsessen stille.

»I vil da ej gaa i Kloster?« spurgte Hertugen, og hun vendte sig imod ham, saa' paa ham med et alvorligt Blik:

»Hvo ved —«

Han saa' skarpt paa hende gennem Sprækken mellem Øjelaagene.

Den ædle Frue fra Lucca faar af Prinsessen et varmere Haandtryk end nogen tilforn i denne Aften, og nu fremtræder saa statelig en Herre i

blaa Fløjls Vams med kostelig baldyret Halskrave. Han lægger Haanden paa Hjærtet og smiler; men Hertug Francesco retter sig i Sædet; og han smiler ikke.

»Prins Ercole af Ferrara anholder Eders Højhed om en Dans!« klinger Stemmen helt frisk.

Hun ryster paa Hovedet.

»Hvifor danser I ej, Hertuginde, husk i denne Time danser hver Jomfru og Svend i Eders Land og til Eders Ære!«

Hun smilte, saa' op:

»Nej, Prins Ercole, I fejler, ej *alle*; min Ægteherre danser ej, og derfor —«

»Siden danser I og *jeg*,« sagde Hertugen, »*siden*!«

»Prins Ercole, I tage Sæde,« sagde Prinsessen hastig, legende med de perlestukne Handsker, der laa i Skødet.

Ingen af dem talte — kun talte Gige og Gamba.

»Hvor skønt den Halskrave dog er gjort,« sagde hun brat for dog at tale, og bøjede sig lidet mod Prinsen.

»Anstaar den jer,« smilte han, »den er og gjort af en kær Haand —«

»Hvis?«

»Min Moders —«

Hun saa' spørgende paa ham, og han sagde:

»Min Fru Moder var Hertuginde Lucrezia Borgia —«

Blodet skød til Prinsessens Kinder, lidt undrende sagde han:

»Ja, I kender dog kanske dette Navn —«

»Ja,« sagde hun og gentog med en egen Klang: »Lucrezia Borgia — jo, Ry og Rygte har talet derom —«

Saa standsed hun, fo'r med ét hastig fort:

»Ja, den er skøn den Halskrave — hvor skøn den dog er — hvor forfaren Eders Fru Moder dog maa have været —«

»Hendes Højhed var forfaren i meget,« sagde Hertugen, »i Rimeværk, Lægedom, *Pulvere* og saadant —«

Prinsessen mærkede, at Blodet fo'r hende til Kinderne: saa klart saa' hun det lidet Nürnberghus med det geheime Pulver — —

Prins Ercole stod nu i Samtale med Kardinal Farnese, Hertugen bøjede sig tæt mod sin Brud, hviskede:

»Hvad tænker I nu?«

Hun fo'r op:

»Jeg?«

»Paa den kloge Lucrezia?«

»Var hun saa klog?«

»Ja, særdeles hendes *Pulvere* havde Ry, ej eneste dem til de skønne *Tænder* —«

Hans Stemme var lav, hans Blik veg hende ikke, med ét begyndte hun at drage sin Handske af og paa —

»I gøre jer beredt —«

»Til hvad?«

»Til Dansen — og nu træder *jeg* Dansen med!«

Han løftede Haanden, Dørsvendene satte Hellebarderne i Gulvet, en Trompetfanfare skingrede,

Gian Francescos Giger tav, alle Stemmer tav, ind mod Væggene veg de dansende. Frem fra Døren kom Kammersvende med brændende Fakler og Kærter, delte dem rundt — saa atter en Trompetfanfare: Kansleren med en Fakkel i Haand og Hofmesterinden med en Kærte skred Side om Side, fulgt af ti Smaadrenge og Smaapiger i hvidt frem mod Hertugen og hans Brud.

Nu har de Fakkel og Kærte i Haand, nu fører han hende over til Damerne, som har stillet sig paa Række langs Salens ene Væg, og dernæst gaar han over og stiller sig øverst i Herrernes Kæde.

Han smiler, hun er dødsens bleg.

Gian Francescos Bande falder brusende ind; Fakler og Kærter svinges, saa Røg og Gnister hvirvler, Dansen trædes. Først i Kæde, saa i Sving; nu danser Jomfruerne Bruden over til Brudgommen, nu Svendene Brudgommen over til hende — hans Haand kroges om hendes.

Og Jomfruernes hvide Tog skrider frem, deler sig, de yngste foran med Rosenkurvene, saa alle som i Salen er.

Og atter falder Gian Francescos Bande, der en Stund har tiet, ind, frem skrider Toget mod Brudekammeret; Jomfruernes Roser regner, Musiken larmer, Hertugens Haand kroger sig end fastere om hendes, og han smiler; for han mærker, at og hendes Haand knuger til; thi han ved ej, at hun ikkun gør saa' for ej at segne. Hendes Læber er bidt fast tilsammen, Øjnene stirrer fjærnt frem — —

En af de hvide Jomfruer ser skræmt paa Prinsessen, hvisker saa til sin Sidesøster:

»Marietta, du huske det — du bede et Ave for hende —«

»Ja, Stefanuola, vi vil bede for den arme Prinsesse —«

VII

I Søjlegangen Ponticella di Lodovico el Moro og de angrænsende Sale var Prinsesse Christines Udstyr udstillet trende Dage.

Ganske Milano har været at falde udi Beundring over de skønne Sager som: Tapeter med Venus og Vulkan, med Trojas Belejring saa' og' med den gode Hr. Nebucadnezar og Carolus Magnus, alle gjorte af Mester Pieter Knieper i Antwerpen, Smykker som Hovedguld, Spænder og Spange, gjorte af Mester Solimbrini i Fiorenza, dyre Stene fra Venezia, Silke fra Tyrus, Atlask fra Alexandria, Damask fra Damaskus, Muselin fra Musul, Kistevarer som Særke, Bindeliv og Bindetrøjer, hollandsk Lærred, Skørter af Cammelotte, Rokker af Ermesin, Caffa, Sølv- og Guldmor, Perlehuer, Pelssager af Maar, Los og Zobel, Kraver med Kniplinger fra Mechlen, Fløjl fra Utrecht, Klæde fra Lier og Leiden, Tallerkener af Sølv og Tin, Lænker til Nøgleknipper, Rosenkranse af Guldmærkestene og Perler, et Sejrværk med Planeternes Gang, Sengespærlagen med Cupido indvævet, en Himmelseng med Dyner og Bolstre samt meget, meget andet, ej at glemme en Vugge med Himmel over.

Dørsvende holdt Vagt, og med Hellebard-Skafterne hamrede de løs paa Borgere og Borgersker, naar de for længe gjorde Stands, hvilket særdeles skete ved Vuggen, hvor der sagdes mange artige Ting.

Naar Middagsklokken klang, udjoges Hoben, og da er Raden til Slottets egne Folk, saasom Kammersvende og Jomfruer, Kælder- og Bryggersvende, Fadeburskvinder, Herrekokke, Ridderkokke, Svendekokke, Sukkerbagere og Marsipanmagere, Kedelskurere, Stegevendere og mange andre, der alle ligedan som Borgerfolkene har en særdeles Begærlighed efter Vuggen.

Naar saa og' alle disse Kreaturer er bortjagede, hænder det imellem, at Prinsessen selv med Kammerfruer, Jomfruer og stedse med Hofmesterinden kommer at anse de mange Herligheder; men hun gaar saare hastig forbi Vuggen. Andet Steds gør hun Stands, imellem endda ret længe, og medens hun falder i Tanker, gør Hofmesterinden i lige Maade; thi hun lysted at udgrunde, hvifor Hendes Højhed nu gør Stands just ved disse Sager. Sødelig spurgte hun, og sødelig fik hun Svar; men ej var det stedse saa let at tyde. Nu bøjede Prinsessen sig over en Halskrave med Hedesøm.

»Eders Højhed finder særlig Behag i denne?«

»Ja —«

»Kanske har den dyre Minder?«

Hastig, drilsk kom Svaret:

»Den er gjort i min Hr. Faders Land i et *Nonne*-Kloster, kaldet Rind Kloster, nær den Stad Skanderborg, som I jo nok kender!«

Hofmesterinden smilte stramt, fo'r saa end strammere fort:

»Var det *guldvirkede Klæde* ved Brudebadet og' gjort i det Kloster?«

Prinsessen svarede ikke, gik ilsomt videre, standsede ved Tapetet med Carolus Magnus, blev ved at se paa det, mindedes, at han var Frans af Lothringens Herre Stammefader. Imedens stod Hofmesterinden og grunded, lysted at spørge, men tav.

Da vendte Prinsessen sig mod hende, smilte:

»Dette er Carolus Magnus! Og I vil vide, hvorfor jeg saa' anser just *ham*?«

Hofmesterinden smilte stramt, Fruer og Jomfruer spilede Øjnene op, gjorde lange Øren —

»Jo, I vil, ædle Frue, og I skal vide det — jeg bærer Kærlighed til ham — til Carolus Magnus!«

Jomfruerne smilte, Hofmesterinden lod, som gjorde hun i lige Maade.

Videre gik de, Prinsessen havde Hovedet trodsigt løftet, nu pegede hun mod det skønne Spærlagen, indvævet med Cupido.

Prinsessen tænkte paa en anden Cupido, en liden Naal, købt hos en Jøde i Antwerpen, og derfor var hendes Smil kan hænde helt trist — men halvt skalkagtig blev det, da hun pegede paa Spærlagenet:

»Vogt jer, Fru Hofmesterinde!«

»For hvem?«

»*Cupido!*«

Jomfruerne fik Jaghast med at se gennem Vindverne. Prinsessen slog ud med Haanden:

»Fru Hofmesterinde og I, gode Fruer og Jomfruer, har Orlov — jeg gaar til mine Kamre!«

Alle nejede, hastig gik Prinsessen bort gennem Sala delle Asse, Hofmesterindens Hænder var knyttede.

Men Prinsessens Hoved var højt løftet, hun smilte, og hun nikkede helt lystigt til Dørsvendene, som trak Hellebarderne an, naar hun gik fra Sal til Sal.

Godt, at hun havde talt hende saadan til, den onde Ugle, ej skulde hun tro, at hun var saa frommeligt et Lam! Hun gik hende paa Sporet, hun spejdede hende ud; bed de hende, da bed hun dem! Stedse snakked de om, at hun var den store Kejsers Søsterdatter; de skulde formærke, at hun og' var Kong Christierns Datter!

Hun er i sit Kammers, en Tid gaar hun hastig frem og hen, standser foran en af Klædekisterne, tager en Guldnaal med en liden Cupido, kysser den, fremdrager saa nogle Bøger; det er de gamle Venner fra Phanettes hemmelige Bogkammer: dér er Carl af Orleans Digt om Amors Bolig, dér »Hueline og Eglantine«, »Tristan« og dér — ja, den var det: »Flamenga«!

Hun satte sig lunt til Rette, lod Bogen synke, faldt i Tanker: længe siden var det nu, hun havde læst i den, i Mechlen var det, og den Tid kom det hende for, at det ret var en ond Bog —

Hun læste — en Flue summede — paa Kinderne kom der røde Pletter:

Guillaume de Nerves bar saa hed en Kærlig-

hed til Herren af Bourbons Ægtehustru Flamenga — —

Hun lænede sig tilbage: ja, dette var vel Synd; men om Ægtehustruen nu var tvunget?

Og Guillaume formummede sig og kom til sin Elskede som en Kræmmer og senere som en Præst, der gik hende til Haande i Kirken, og da han saa rakte hende Breviaret til Kys, da blev det til andet Kys — — — —

De røde Flammer paa Kinderne voksede: han kom som Præst eller som en Kræmmer — —

Hun lukkede Øjnene: aa, Gud, at hun dog havde ladet Phanette brænde det Brev; men at han snarlig kom, det stod der da — Gud ved, om *han* havde læst »Flamenga«?

Og nu just i disse Tider, da saa mange kom og bød deres Varer frem for hende; i Gaar denne Torrisani med de guldvirkede Tøjer, i Dag ham Silkevæveren Raphaellone Scheggia —

Hun smilte bittert: ak nej, saadant var kun i fremfarne Dage, den Tid de endnu havde Elskovshoffer i Provence, hvor man ej gjorde andet end at elske Dag ind, Dag ud — og Natten med — — men »Fleur og Blanchefleur« havde han jo dog læst, og komme til Dystrendet i Brüssel, ja, det gjorde han; men ej slog han Greven død — og, aa, Gud — — sært, hun ej tilforn havde tænkt derpaa: han var jo nu ved Kong Frans' Hof, tjente Kejserens Fjende — hvor ondt og ilde det altsammen dog var — — —

Hun lyttede: udenfor lød Dørsvendenes Trin: frem hen, hen frem; end sad Prinsessen i Babylons Taarn.

VIII

TAFLET er til Ende.

Hertugen har været særlig naadig mod Hertuginden. Hvert nyt Bæger, der iskænkedes ham, lod han ej Mundskænken, men hende kredense; thi vilde han kun drikke, naar hun kredensede.

Nu, da hun er ene paa sit Kammers, tænker hun noget over denne Gunst: hvi smilte Hans Højhed saa sært, og hvi smilte Hofmesterinden ej mindre?

Skulde Hertugen kanske begynde at fange Attraa til hende — —

Det gøs lidet i hende, saa vrængede hendes Ansigt sig en Kende: han havde talt om hendes hulde Yndighed, om at alle hans Skatmestre ej var nok til at vogte den Skat, han nu ejed — han havde sagt, hun var en Rose — — —

Hun har Rosen fra Nürnberghuset i Haand, mindedes Trubadurens Ord: jeg rækker dig en Rose; men ej en af den vante Art; thi Rosen er mit Hjærte — — —

Et vissent Rosenblad kredser gennem Luften, ligger for hendes Fod, hastig bøjer hun sig,

tager det op, lægger det varsomt med Rosen tilbage i Nürnberghuset. Da bliver i samme Nu hendes Øjne store, og hendes Hænder begynder at skælve. Atter er Rosen oppe, hun føler og føler: hvor er den liden Pakke med Lucrezia Borgias Pulver?

Hun tager sig til Hovedet: det laa dog dér, og ej har hun rørt det — eller tog hun dog Pakken hin Aften? — Nej, hun turde jo ej! — Hvor er det da, Gud i Himlen, hvem kan have taget det?

»Phanette!!«

Intet Svar.

»Phanette, saa kom dog!«

Døren springer op, Phanette staar for hende.

»Har nogen været her?«

»Naar?«

»Nu før Taflet?«

»Ja — Hofmesterinden!«

Prinsessen bliver bleg.

»Hvad vilde hun?«

»Spejde, tænker jeg!«

»Var hun i Kisten dér?«

»Ved ej —«

»Aa, Phanette, Phanette, der er sket en Ulykke —«

»Hvad da?«

»Jeg er forraadt, fortabt!«

Phanette bliver Kridthuset vaer, smiler:

»Eders Højhed, hun var ej i jert Kridthus, og hun kommer der vel ej heller —«

»Du lade af med at spøge, dette er bitter Alvor —«

Phanette knikser.

»Tilgiv, Eders Højhed, *jeg* var der, *mig* var det, som tog det onde Pulver, for alle Vinde er det fløjet —«

»Men, Phanette, hvor turde du?«

»Eders Højhed, jeg mærked, at hun snused, og jeg tænkte: en Tid faar hun sin spidse Næse i det Kridthus, og da vil det vorde min kære Frue til Men, og saa — kan I tilgive stakkels Phanette?«

»Jeg kan saa',« sagde Prinsessen varmt, »ved du, hvad du skal, Phanette?«

»Nej?«

»*Du* skal alle Dage være i mit Kridthus!«

De lo, Lysene tændtes paa Bordskiven, frem og hen gik Prinsessen, saa Flammerne viftede, Kammermøens Øjne fulgte hende.

Nu standsede hun brat.

»Phanette! Har man hørt, at Folk i disse Tider formummer sig som Præster eller Kræmmere?«

»Hvilke Folk, Eders Højhed?«

»Har man hørt det?«

Kammermøen smilede lønligt, sagde saa:

»Den skal være godt formummet, som en Hofmesterinde endda ej skal kende!«

»Hvad Hofmesterinde?«

»Hende, der staar derude i Søjlegangen, hver en Tid en Kræmmer gaar fra eller til Eders Højheds Kammers —«

Prinsessen stod ligefor Kammermøen:

»Hvorfra ved du det?«

»Jeg nytter mine Øjne!«

Prinsessen var fjærnt henne ved Vindvet, hvor Lysskæret ej naaede.

»Phanette,« sagde hun dæmpet, »mener du, jeg skal skrive?«

»Vil Eders Højhed skrive til Hofmesterinden?«

»Snak, Phanette, du ved jo —«

»Jeg ved —«

Her standsede Phanette brat, var ved Døren, rev den hastig op — kun Dørsvenden derude! Atter var hun tilbage, fo'r fort:

»Jeg ved, at hvem I saa end behager at skrive til, saa bliver det *dog* til Hofmesterinden, hun faar Brevet —«

Prinsessen drog sig helt ind i Skyggen:

»Men om *du* skrev, Phanette?« kom det dæmpet.

»Nytter intet — gamle Ræve gaar ej i Saks —«

Atter er Prinsessen fremme fra Skyggen, staar nu foran Kammermøen:

»Men om det nu kuns var en Bøn, jeg vilde sende —«

»En Bøn?«

»Ja, du forstaar en virkelig hellig Bøn —« lød det helt alvorligt.

Kammermøen rystede paa Hovedet:

»Eders Højhed, jeg tænker, at var det end den virkeligste og allerhelligste Bøn for Kristi fem Vunder, hun skulde nok faa en ond Djævlens Mening deraf —«

»Phanette, saa er der en anden Ting — i Dag ved Taflet behagede det Hans Højhed at lade mig kredense hvert Bæger, han drak — hvad tænker du, hans Tanke har været dermed?«

»Vinen blev vel Hs. Højhed dobbelt sød og liflig —«

»Du mener andet, Phanette — du svare mig!«

Kammermøen saa' sig rundt, lyttede, hviskede saa:

»Hvifor tænker Eders Højhed, at al Mad og Vin her først kredenses i Stegerset af Mesterkokken og derefter ved Taflet af Forskærer eller Mundskænk, og de fleste endda har Amuletter paa sig —«

»For Giftens Aarsag,« sagde Prinsessen, tav saa, blev blussende rød, »Phanette, du tænker da ej, at Hertugen tror, at jeg —«

Phanette nejede, slog Øjnene ned:

»Hofmesterinden tænker det kanske —«

Prinsessen sank sammen i sin Stol, Angst lyste af hendes Øjne. Træt kom det:

»Phanette — jeg er ilde stedt —«

»Gud hjælper nok —«

»Om han vilde —« sagde Prinsessen stille, »til ham skal vi sætte al vor Lid —«

Phanette nejer og gaar, længe sidder Prinsessen saa', endelig løfter hun Hovedet, ser sig skræmt rundt, tager saa sit Breviar fra Bordskiven — ud af det falder en Seddel, hun smiler: den var det, han skulde have haft:

Og hun læser:

»*Denne efterskrevne Bøn digtede Leo Pave og*
»*gav sin Broder Kongen af Frankerige, som hed*
»*Carolus Magnus; hvo hende læser, seer, hører,*
»*eller bærer paa sig, da skal han ej den Dag*
»*myrdes, brændes, druknes eller saargøres, og*
»*Djævlen eller intet ondt Menneske maa skade*

hannem til Liv eller Sjæl; han fanger og saa ofte, han hende læser, tusinde Dage til Aflad —«

Hun smiler bedrøvet. Den Bøn havde Gud ladet hende finde, og god maatte den være ej mindst for ham, den kære, hvis høje Herre Stammefader var Carolus selv — og, aa, Gud, om han nu var i Fare og Nød — — og saa kom Phanette dér og sagde, at hun intet maatte bortskikke — — men om hun havde Ret — — Prinsessens Blik søgte bange rundt i de mørke Kroge —

Hvordan var det nu, der stod:

»*hvo hende læser, seer, hører eller bærer paa sig, da skal han ej den Dag myrdes —*«

Om hun selv bar den paa sig — hastig stak hun Papiret ind under den tynde Brystdug, foldede saa Hænderne fast.

IX

VESPER-Klokken har lydt fra Milanos Kirker. Stadens Porte er ilukkede, Vagterne skiftede, Borgens Vindebroer opdragne.

Sent er det, Stjærnerne tindrer højt over Borgens mørke Mure.

I Prinsessens Kammer er der Lys.

Hun har just læst en liden Bog til Ende, nu ligger den foran hende; Bogen er »Aucassin og Nicolete«.

Hun læner sig tilbage, smiler bedrøvet — ak ja, saa' skulde det være: Prinsen af Baucaire i det Land Provence bar saa stor en Kærlighed til en liden Maurerpige. Endda hun er kristnet, maa de ej komme tilsammen. Hun flyr da langt bort til fremmede Riger og Lande; men tilsidst klæder hun sig som en Spillemand, igenkommer til hans Slot, han kender hende trods Mummedragten, og nu giver Gud dem Lykke saa blid at leve tilsammen hel mangen Stund —

Hun lytter — nej, det er kun Dørsvendens Trin — —

Saa læser hun om den Trubadur Gaucelm,

som tjente sin Dame i syv Aar, før han vandt hendes Gunst; thi man maa tjene længe for en god Gave og gaa langt for at naa et godt Herberg — syv Aar, syv lange Aar . . . .

Atter lytter hun — var der ej Fodtrin derinde i Sengekammeret — Hertugen?

Hun lytter uden at røre sig, bliver ved at stirre mod Ringens Safir paa Hjærtefingren, ved at tænke paa den ungerske Konge — — —

Nej, der var ej nogen — —

Øjnene gaar fra Væg til Væg, særdeles ind i de mørke Hjørner og til Nischen — var der ej noget, som rørte sig dér?

Langsomt drejer hun Hovedet: Kaminen dér — Tapeterne dér: hvad var det, Kammermøen havde talet om geheime Døre —

Hun følte sig ind under Brystdugen — jo, hun mærked Papiret: *hvo hende læser, seer, hører eller bærer paa sig, da skal han ej den Dag myrdes* — — —

Den *Dag* — snart var det Nat — — — —

Det jog gennem hende, en Dør blev et Sted haardt opslaget — tys: Larm og glade Stemmer — hun drog Vejret til sig, smilte, det var nok Krigsknægtene nede i Vagtkamret — nu lystig Sang:

> Den søde Snut, som jeg har kær,
> ligger i Værtens Kælder,
> en Kjole af Træ hun om sig bær;
> hun hedder Muskateller —

Saa Klirren af Krus, Latter og Lystighed.

Hun staar ved Vindvet: oppe bag Tindemurens

sorte Kam lyser store Stjærner, nede i Borggaardens Mørke lyser det rødt fra en Dør, i den Skyggen af en Krigsknægt — — —

Hun smiler, kommer i samme Stund til at tænke paa sin Fader, paa sin Moder saa kær, paa Søster Dorethe og liden Broder Hans. Hvor mangen Stund havde hun ej hørt sin kære Fader tale om Krigsknægte, altid om Krigsknægte, om Krig og Orlog, at han kunde igenvinde sine Lande — og nu: hun bøjede Hovedet, nu sad han fangen i Fjendens Vold — —

Men brat løfted hun Hovedet: havde Frans, hendes egen kære Frans, og hun ej givet hinanden Haandslag, at de igen vilde fri ham ud —

Hun retted sig, blev bredere, Kong Christierns Datter var hun: bed de hende, da bed hun dem, hvi var hun ej en Mand, hun skulde da hverve Krigsknægte og Rosfolk, der baade kunde hugge og stikke, og Pardon skulde de ej faa, de Hunde, der havde sveget dyren Ed — — — hun smilte: Hofmesterinden ej heller!

»Hvad tænker I paa?« skar det gennem Stilheden.

Brat vendte hun sig: Hertugen!

»Eders Højhed —«

»Paa mig tænker I — tak, min Due —«

»Due?« igentog hun og kasted lidt med Hovedet, »Er I og' saa sikker paa, at *jeg* er en Due?«

Han smilte, slog ud med Hænderne, bukkede —

»*Andre* har kanske kaldet jer en Falk —«

»Kanske —«

Han tog hendes Haand, hun stred lidet imod, fulgte dog —

»I lider ellers vel, min Falk?«

»Og I?«

»Naar *I* kredenser min Vin, kan jeg kuns lide vel —«

Han standsede.

»Eders Haand ryster,« sagde han og bøjede sig tæt mod hende.

Tilbage drog hun sit Hoved, han knuged hendes Haand fast, men hun rev den fra ham, stod høj og rank, og nu skjalv hendes Stemme:

»Ja, min Haand skælver; men af Harm er det! I taler stedse om, at jeg er den store Kejsers Søsterdatter; men I glemmer, at jeg og' er en Kongedatter, og ej taaler jeg, at nogen bærer Mistro til mig!«

»Hvo gør saa'?«

»*I* og saa hende — Hofmesterinden —«

»Hun vil jert Vel og *mit* med!«

»Eders Højhed, jeg beder, giv mig fri for hende.«

»Nej!«

»Saa begærer jeg det som Prinsesse af Danmark, som Kejserens Søsterdatter!«

»Nej!!« skar det. »Ved I ellers, min blide Due, hvor jer høje Hr. Morbroder er i denne Time — langt herfra er han — han kriges i den middellandske Sø med Kristendommens Fjender —«

»Han vender dog vel en Tid tilbage —«

»Om Gud vil,« sagde Hertugen, kneb Øjet til og korsede sig.

Hun var veget et Stykke fra ham, stod nu lænet mod Bordet.

»I bide ej jer smukke Mund saa fast til, det er Skade at gemme de hvide Tænder —«

Han saa' i det samme mod Kaminen, vendte sig saa brat mod hende:

»Dér er det, I gør jeres Pulvere — til *Tænderne*!«

»Kanske ønsker Hofmesterinden ét?« spurgte hun.

»Hvifor?«

»Hendes gule Tænder trænger saa' —«

»Godt sagt,« lo han, rettede sig, stirrede paa hende, raabte saa: »men *Brevet* dér!«

Han pegede mod hendes Brystdug.

Hun gav sig til at le, stak Haanden ind under Brystdugen, fremdrog Papiret med Bønnen:

»Eders Højhed — her er det: jeg har skrevet det ud af en Bønnebog —«

Hertugens Øjne blev større, saa nikkede han spodsk:

»Fromme Due!«

Han havde det i Haanden, bøjede sig mod Lyset, læste —

Stærk var Glansen over det magre, indfaldne Ansigt, den krogede Næse, Rynkerne, der blev sært levende, ligesom myldrede blandt hverandre.

Han saa' op:

»Ja det ser ud som en Bøn — *da skal han ej den Dag myrdes* — I bærer og' saadant paa jer — hvifor?«

»*Hofmesterinden*!« lo hun.

»Frygter I hende?«

»Det skulde *I* og' gøre —«

»Jeg?« sagde Hertugen, »Tror I og', at hun gør Pulvere — I er klog; men *jeg* er klogere —«

Brat vendte han sig imod hende og fo'r fort i en egen Tone:

»Her kommer Folk fra *Paris*!«

»*Paris*?« gentog hun og mærkede Blodet i Kinderne, gik lidet tilbage.

»Ja, et Gesandtskab fra Kong Frans — men hvi staar I saa' i Skyggen, træd frem, at jeg ret kan mætte mig paa jer Skønhed —«

Hun traadte et Skridt frem —.

»Eders Øjne lyser saa', min Due, I lider kanske de franske vel — har vel Venner i den Stad Paris?«

»Jeg? Aa nej — men I, Eders Højhed — *I* lider da ej de franske — det er jo jeres og Kejserens Fjender!«

Han trak paa Skuldrene, smilte.

»Jeg kan ej jage dem af Gaarde —«

»Og Kejseren er langt henne i den middellandske Sø —« smilte hun.

»Godt sagt, min Due!«

»Men, Eders Højhed,« sagde hun, »man har sagt mig, at I en Tid lod en fransk Gesandt dø kuns for at glæde Kejseren —«

»Meget gør man for at glæde en Kejser,« sagde han og lo kort.

»Men hvad synded da den arme?« spurgte hun, »Hvad var hans Brøde?«

»Mindes det ej — kun mindes jeg, at Kejseren skulde glædes —«

Hun gøs lidet, sagde saa:

»Men nu vil I kanske hellere glæde Kong Frans?«

»Hvifor?«

»Fordi Kejseren er i den middellandske Sø —«

Fornøjet lo han og nikkede til hende:

»Ja, ja, min kloge Due; men der er og' anden Glæde til — det er silde —«

»Eders Højhed —«

»Sig Francesco!«

»Min Ægteherre —«

Han greb hendes Haand; men først strøg hun Ringen med Safiren af Fingeren, lod den glide ned i en af Kjolens Folder.

X

PRINSESSEN sidder i sit Klædekammer foran Spejlet.

Paa Bordet mellem det og hende ligger Hovedguld, Perlelad og andre Smykkesager, og der staar adskillige Flasker med Lavendel- og Rosenvand, »Eau de Jeauvence« og flere duftende Kvindeting, rundt om paa Stole og langs Væg-Bænken ligger Kjoler i mange lysende Farver: skarlagen, gult, papegøjegrønt og lavendelblaat: og bag Prinsessen staar Kammermøen og islynger Perlesnore i Hendes Højheds gule Flætninger.

»Phanette, kan du tænke, hvad jeg nu mindes?«

Kammermøen ryster paa Hovedet, ser skalkagtig ud —

»Vogt dig, Phanette, jeg kan se dit Ansigt i Spejlet!«

»Tilgiv, Eders Højhed: men i Dag maa man da have Forlov at være lystig —«

Prinsessen nikker:

»Ja, Phanette — mindes du ej den Dag i Mech-

len, da — ja, du ved, hvem jeg tænker paa — da han kom anridende fra Brüssel!«

»Men den Tid havde vi Sørgeaar for den naadige Regentinde — nu er Sorgen omme —«

»Tænker du?« sagde Prinsessen med ét halvt mod i Hu.

»Ja, Eders Højhed — lyt dog en Gang — det er Gian Francescos Bande, der holder Øvelse til Ballet —«

Prinsessen lyttede: fjærnt henne vuggende Toner —

»Det er en Galliarda —«

»Ja, *nu* bliver der Dans!«

»Tys! Hør, Phanette, nu gik de i Staa paa det allerlystigste Sted.«

Prinsessen var nu helt mod i Hu.

»Phanette, det er et ondt Varsel —«

»Gælder ej, Eders Højhed, han — som I behager at mene — kommer sikkerlig, endda de dumme Musik-Svende gik i Staa!«

Prinsessen vendte sig brat:

»Hvoraf tænker du, at han er med?«

»En Hertug skal der hvert Fald være iblandt —«

»Ak, Phanette — der er saa mange Hertuger —«

»Der er jo saa',« sagde Kammermøen, »men kuns én, der er af den rette Façon!«

»Og om saa' var, Phanette, var det da til Lykke —«

»Hvor Eders Højhed dog taler — men kanske behøver I ej at sørge; for, som I behagede at sige: kanske er han *ej* med Gesandterne —«

Hastig og helt skuffet sagde Prinsessen:

»Men du sagde dog, rare Phanette, at du mente, at —«

»Ja, det sagde jeg, og I skal se, han kommer nok, for hør! Nu — nu gaar det atter løs!«

Fjærnt vuggede Gige og Gamba: Prinsessens Hoved gik med i Takt —

»Tilgiv, Eders Højhed, jeg kan ej faa den Perlesnor til at sidde —«

»Hvifor?«

»I vugger saa' og danser Galliarda med Hovedet —«

Prinsessen udbrast i Latter.

»Saa' skal I være! — Ak ja, Eders Højhed, hvor ret hjærtens lystigt det kan blive, ret som i gammel Tid.«

Prinsessen lukkede Øjnene:

»Ja, den Tid —«

Brat slog hun Øjnene op:

»Phanette, ved du, hvem Merveilles var?«

Kammermøen rystede paa Hovedet.

»Jo, den Tid, Hertug Francesco behagede naadigst at bejle til mig, da fik min Hr. Morbroder Vidskab om, at Hertugen her drev Underhandlinger med Frankrigs Gesandt Merveilles, og da min Hr. Morbroder vrededes herover, saa —«

»Hvad da, Eders Højhed — men hvi er I saa bleg?«

»Jo, Phanette — saa maatte han dø —«

»Da havde han vel nogen Brøde —«

»Hans Højhed Hertugen siger selv, at det ikkun var for at glæde min Hr. Morbroder —«

»Hans Højhed har nok behaget at spøge.«

»Phanette,« sagde Prinsessen brat, »*han* er og' Frankeriges Gesandt!«

Saa sukkede hun og sagde stille:

»Phanette, det er ej saa let en Ting at vide, om man skal være frydefuld eller sorrigfuld —«

»Aa, nej, Eders Højhed — befaler I saa den lavendelblaa eller den skarlagens?«

Prinsessen saa' sig spørgende rundt:

»Hvad mener *du*?«

»Alt klæder Eders Højhed saa vel —«

Da sagde Prinsessen brat:

»Du hente det guldvirkede Klæde!«

»Hvilket?« spurgte Kammermøen og saa' blinkøjet ud.

»Det, du ved —«

Prinsessen truede, borte var Kammermøen, hastig følte Prinsessen sig ind under Bindetrøjens brabantske Kniplinger: jo, dér sad den gode Bøn, den skulde han have og sværge aldrig at aflægge —

»Her, Eders Højhed — men, I tilgive, tænker I ej, at Hofmesterinden gør sig nogen Tanke derved —« sagde Kammermøen og flyede sin Frue det guldvirkede Klæde.

Prinsessen trak Brynene lidet op —

»Tror du — men han skulde dog se det —«

»Men naar Hofmesterinden og' ser det —«

Prinsessen tog Klædet, holdt det lidt i Haanden, og Kammermøen kunde i Spejlet se, hvor hendes Øjne blev store — saa tog Prinsessen og lagde det varsomt paa Væg-Bænken.

»Det er smukt, hvad, Phanette — men Kjolen! Nu maa vi ile — den dér — nej, den —

den skarlagens, tror jeg — ja — den er til Fest!«

I straalende Pragt vælded Silkens Folder over Bryst og Hofter ned mod de guldstukne Sko — nu snører Guldbæltet Folderne tilsammen, nu lagdes et Perlelad om den hvide Hals, og over Flætningernes Slyng sattes det straalende Hovedguld.

»Se, Prinsesse, se,« raabte Kammermøen, »men saa se jer dog i Spejlet dér — ingen Tid var I saa skøn!«

Prinsessen retted sig, kasted Hovedet tilbage, lagde Armene over Kors; Kammermøen sank dybt mod Jord, greb hendes Haand, kyssed den:

»Prinsesse af Danmark!«

Men just da døde Smilet om Prinsessens Mund, udenfor lød Hellebardens dumpe Slag i Stengulvet, og Dørsvendens Stemme fulgte:

»Fru Hofmesterinden og Hendes Højheds Kammerfruer!«

»Lad dem komme,« sagde Prinsessen, og i det samme jog den Tanke gennem hendes Hoved: sidst var det Jomfruernes Tog, nu er det *Fruernes* — ak, meget er sket —

Hofmesterinden staar dybt nejende i Døren.

»Behager det Eders —«

»Ja, det behager mig!«

Hastig fo'r Hofmesterindens Blik Klædekammeret rundt, standsed ved det guldstukne Klæde paa Bænkedynen —

Og saa skred Hertugindens og Fruernes Tog bort mod Logetta di Galeazzo Maria.

XI

Fra Torre Filarete og Borgens andre Taarne bølger Bannere, langs Murene staar Bøsseskytter med Patronbælter over Skuldrene og Bøsserne i Anlæg, mens Luntepusterne puster løs, at Lunterne kan ulme op. I den forreste store Gaard holder to Faner Harnisk-Knægte, og i Hertugens Gaard er Kammersvende og andre af de lavere Grader samlede, i alle Vindver er der tæt med Jomfruer og Møer fra Stegers og Bryggers, i Sala Ducale er Hertugen og hans Hof; men paa Loggetta di Galeazzo Maria ud mod Hertugens Gaard mellem de slanke Marmorsøjler og Murenes malede røde og hvide Flammer sidder Hertuginden og hendes Kammerfruer. Under hende bølger Purpurtæpper med Sforzaernes Vaaben.

Nu drøner et Skud — nu et til — end et — saa en skingrende Trompetfanfare ude fra den store Gaard, i alle Vindver, særdeles hvor Kvinderne er, bliver det levende, Vagternes Hellebarder rundt ved Døre og Porte glimter, Hovslag lyder, nærmere, nærmere — nu sætter Trompe-

fisterne ved Porten dér Trompeterne for Mund, skingrende smælder det, og gennem Porten fremrider saa statelig en Rytterskare.

Fra Vindverne viftes, Prinsessens Haand er fast om Loggiaens Karm.

Mange Stemmer lyder:

»Dér Kongens Minister de Velly —«

»Det er Greven af Saint Paul!«

»Claude d'Annebault!«

»Og dér —«

Skuddene bliver ved at drøne, Vivatraab at klinge, Hovslag at gjalde — nu er Toget nær Loggiaen, nu aftager Rytterne deres Baretter, svinger dem mod Loggiaen, saa det bølger af Fjer — nu standser de, bøjer sig dybt for Hertuginden, der smilende hilser; men nu: brat stivner Smilet, Øjnene bliver større: dér, dér, den skønne unge Rytter: det brede Bryst, de brede Skuldre med den flagrende Kappe; nu læner han sig tilbage —

Hans Øjne er i hendes, nu bøjer han sig dybt —

»Eders Højhed, se den statelige Herre!« hvisker det bag Prinsessen; det er Hofmesterindens Stemme —

»De er jo statelige alle —« smiler Prinsessen og bøjer sig brat over Karmen; for dernede fra Slotsdøren fremtriner nu Hertug Francesco — ak Gud, han er ej statelig — saa kommer Følget, Smaadrenge løber til og holder de dansende Heste, Gesandterne nedstiger, de Velly træder frem for Hertugen, en for en følger Herrerne, Hilsener veksles — nu staar Hertugen af Lo-

thringen for Greve Stampa. Hertugindens Øjne er knebet lidt tilsammen, et Smil glimter, hun husker de tvendes Møde paa Rendebanen i Brüssel — godt, der den Tid var dem et Vesir imellem.

Hun bøjer Hovedet til Siden, lytter; nu er det hendes Gemal, der siger:

»Min Minister og gode Mand Greve Maximilian Stampa — og dette er Hs. Højhed Hertug François af Lothringen og Bar —«

Deres Hænder mødes dernede; Hertug Frans' Stemme lyder:

»Saa I er Greve Stampa?«

Hertuginden knuger Brystet mod Stenkarmen: det er *hans* Stemme — hvor det ret er hjærtens godt at høre den, aa, Gud, at hun ej kan raabe til ham, blot raabe: Frans, kære lille Bror Frans, se dog til mig og raab dog til mig, du raabe ikkuns: Kleiniche!

Men se nu, hvor han gjorde Kredenser for Greve Maximilian, om han nu sagde: Kender du mig ej, Grev Maximilian; det var jo mig, der rendte dig i Gruset —

Dog godt, at han ej sagde det, tænkte hun og knugede Brystet haardt mod Karmen; men hvi vendte han sig dog ej — kun et Blik, eneste ét — nej — nu taled han med en anden, hvor kunde han dog staa dér uden at —

»Eders Højhed —«

Hun fo'r sammen: Hofmesterinden!

»Eders Højhed behage nu at befale, at Gesandterne kan have den Lykke at faa Foretræde hos Eders Højhed —«

»Her? Skal de have Foretræde?«

»Ja, I har jo selv befalet saa' —«

»Ja, ja, det har jeg jo og' — det er, som I siger —«

Hofmesterinden gav et Vink, Smaadrenge med Vinkander og Pokaler af venedisk Glas med Sforzaernes Vaaben kom ilende til, stillede sig langs Væggen.

Udenom Hertuginden stod alle hendes Fruer, foran hende var Trappens hvide Marmor, Væggenes røde Flammer — en Fanfare skingrede, nu Raslen af Sporer og Vaaben — nu Stemmer — for hendes Blik bliver Flammerne langs Væggen levende, bugter sig ind og ud, hun sætter Fødderne fast i Gulvet.

Dér svinger Toget frem bag Marmorsøjlen — forrest Hertug Francesco og de Velly — nu slaar Hertugen ud med Haanden: »Den allerkristeligste Konge, Hs. Naade Kong François' høje Minister de Velly —«

Hertuginden bøjer sig, rækker Haanden frem, han kysser den:

»Eders Højhed, lang var Rejsen til Eders skønne Rige; men al dens Umag bliver til intet; thi vi ser Eders Dejlighed, og den er alt! — Og kommer vi som vor store Konges ringe Tjenere at tilønske Eders Højheder Lykke og Velgang med det hellige Baand, som i den almægtiges Navn knytter Eders Højheder sammen, derfor er vi kommen og ikkun derfor og ej for andet!«

En Smaadreng er traadt frem, nu skænkes i Pokalen, hun rækker den mod Ministeren, bøjer

Hovedet til Tak, faar intet Ord frem, men han lægger Haanden paa Hjærtet og siger:

»Eders Højhed, om I kredenser den med Eders Læber, da vorder Vinen Nektar fra himmelske Kilder —«

Han knæler, hun sætter Læberne til Pokalen, han drikker, nede fra smælder Trompeter —

»Eders Højhed dog,« hvisker Hofmesterindens Stemme, »I huske Velkomsten —«

Og Prinsessen siger hastig:

»Ædle Herre, i Eder har jeg den Lykke med Hjærte og Mund at byde den allerkristeligste Konge velkommen i min Herres Gaard —«

Atter kysser Ministeren hendes Haand og træder dybt bukkende tilbage. De andre Herrer følger, for hver af dem kredenser hun — nu bæver smaa skælvende Ringe i Pokalen, hun holder i Haand; for Hertug Francescos Stemme lyder:

»Hs. Højhed Hertug François af Lothringen og Bar!«

Dybt bøjer hun Hovedet, men i det samme løber Vinen over Pokalens Kant —

En Smaadreng træder frem, vil bytte Pokalen; men Hertugen tager den og siger med en sær lav Stemme:

»Den ædle Vin vil ikkun kysse denne ædle Haand —«

Og han rækker Pokalen mod hende, hun tager den, og, endda han ej beder derom, kredenser hun —

Fast er hans Blik mod Pokalen, og da han griber den og knæler, da drejer han den lønligt, sætter sin Mund, hvor hun satte sin.

Saa kysser han hendes Haand, og hans Mund glider hen mod en Ring med en Safir.

»Gode Herrer og ædle Mænd,« lyder Hertug Francescos Stemme, »om I saa' behager, da vil vi nu gaa at styrke os ved Bordets Glæder!«

Hertuginden har sin Ægteherres Haand i sin — hvor kold og haard den er: Gud i Himlen, om han formærked noget —

Trompeter smældede, frem skred Toget — for hendes Øjne voksed Væggenes Flammer sig større og større.

XII

Mester Tiziano Vecellios Ven, den fule Skalk og Rimesmed Pietro Arentino, der i sine Poëmer lader den liden Gud Amor gøre saadanne Krumspring, at selv en Pave maa rødme derved, har forlængst af Hs. Højhed Hertug Francesco faaet Befaling at fornøje den allerkristeligste Konges kristelige Gesandter. Og da disse jo, endda Kristendommen, staar sig helt vel med den liden hedenske Sukkerbager Hr. Amor, har samme Arentino til Gesandternes Forlystelse været Milano rundt og samlet adskillige skønne Gøglere, dog mest Gøglersker, som nu i denne Aften skal forlyste med hedensk Sukkerværk.

Efter Vennen Tizianos skønne Tavler har Arentino gjort Sukkerværket saa', at Mesterens Guder og Gudinder ej er malede, men af Kød og Blod, hvilket kanske ved Festen, men dog særdeles efter den kan være af nogen Behagelighed for Kavalererne.

Og gaar Festen nu an.

I Loftet skinnende Kærtekranse, langs Væggene Smaadrenge i gult og blaat, hver med en

Vokskærte i Haand, fra Væg til Væg ædle Herrer og Fruer. Til de fornemste i Rangen er Stole, og foran Stolene er et *theatrum*, endnu gemt bag et Dække. Til den ene Side er Gian Francescos Bande, der bravt gaar løs paa Pavker og Bækner —

Midt for sidder Hertugen og Hertuginden, ved hans Side Hertugen af Lothringen, ved hendes Ministeren de Velly. Dernæst de andre Gesandter, saa' og' flere gejstlige Herrer saasom Kardinalerne Ridolfi, Cornari og Salviati, den sidste med Ravennas Patron, den gode Apollinaris, paa sit Bryst. Hertugen af Lothringen var i skarlagens Vams med hvide Udskæringer, paa Føddeme franske Andenæb.

Bred og stærk sad han ved den liden, gustne Francescos Side, saa ung og glad det Ansigt var, et Smil for hver en Rynke i Francescos.

Og godt var det, han kunde se Francesco over Hovedet, thi did gik Smilene imellem. Men kun imellem; for Francescos Øjne holdt Vagt, og det var at se paa Lothringerens Ansigt, at hvor liden den Francesco var, saa var han ham dog adskilligt i Vejen.

Men Hertuginden talte meget med de Velly, saa' sjældent op.

Francesco sagde:

»Eders Højhed fandt da ej Behag i at blive ved Hove i Brabant?«

»Hvifor?« spurgte den unge Hertug, som vel havde sine Tanker andet Steds.

»Efterdi I gik til Hoffet i Paris —«

»Naa ja — det gjorde jeg —«

»Tjente Eders Højhed længe til Hove i Brabant?«

»En Tid — ja — ja, der er skønt i Brabant —«

Hertug Francesco mønstrede ham lønligt, sagde saa brat:

»Var I ved *Dystrendet*?«

Den unge Hertug rettede sig, vendte Ansigtet mod Francesco:

»Dystrend? Naar mener Eders Højhed?«

»Ved Bryllupet i Brüssel —«

Den unge Hertugs Ansigt var nu helt roligt, nu smilte han:

»Ondt var det — den Tid var jeg til Jagt med nogle spaniolske Herrer —«

En Trompetfanfare smældede, Hertug Francesco smilte:

»Eders Højhed nu gaar vort *Dystrend* an!«

Den unge Hertug nikkede og drog sig lidet bort fra Francesco — saa søgte hans Blik over ham til Hertuginden: nej, hvor hun dog talte med den lykkelige Minister, den lykkeligste i Verden!

Hertug Frans knugede Hænderne om Bæltet: hvi rykkede han sig egentligen længere bort fra den Stymper, hvi gik han ham ej paa Livet, slynged ham gennem Vindvet dér, saa var Pladsen da fri —

Igen en Fanfare, Gian Francescos Bande faldt ind; en Kammersvend, som stod Vagt ved hver Side af Dækket, drog til, bort bølged det, og frem myldred Mester Tizianos Guder, men dog særdeles Gudinder. Og galant var det at se; thi den liden hedenske Sukkerbager havde ej sparet, uden eneste paa ét, og det var Gudindernes

Kjorteler. Foroven gik de langt ned, forneden langt op. Og om det var, fordi Sparsomhed dog er en Dyd, der skal muntres op, eller om det var af anden Aarsag, hvert Fald syntes alle, endog de gode Kardinaler, at dette var en herlig Spas.

Men eftersom Fru Venus dog er den fornemste af alle Gudinder, der er til, gik hendes Kjortel allerlængst ned foroven og allerlængst op forneden, saa der egentligen nøje beset, og nøje blev der set, kuns var et ganske lidet Bælte af røde Roser igen. Og den dejlige sad paa et Alter, om hende myldrede Amoriner, mens unge Jomfruer, som jo og' i Livet tidt maa ofre Fru Venus det allerdyreste, de ejer, fremtraadte og bragte Offer; denne Sinde dog kuns af Roser.

Og man saa' den slumrende Ariadne, hvor Rosenbæltet var blevet eneste til et Vinblad, udenom hende høstede Jomfruer Vin og bøjede sig derfor ofte i skønne Figurer. Mænd i græske Habitter bar store Vindrueklaser paa Stokke. Nogle sov, thi de er alt drukne, andre drikker, og snart bliver de drukne.

Endeligen ser man Adriadne vaagne, hvornæst hun vandrer paa Kysten ved Naxos, og hun er ej glad; thi paa Befaling af den Skælm Bachus har Thesevs forladt hende. Og han vidste nok, hvad han befoel; thi han vil have hende for egen Mund, og nu kommer han under stort Trompetskrald paa en Kærre, trukket af Nymfer, klædte efter den sparsomme Mode, og just som den lede Skælm vil sætte Hr. Thesevs et Par krabate Horn, lader Kammersvendene Dæk-

kerne fare til, og man faar intet videre at se, hvilket er ret ondt, dog kanske ej for Hertugen af Lothringen, som kun lidet har set paa disse Komedianter, og som kun har længtes mod den Stund, han kunde komme til at veksle Ord med *hende*. Thi dette at være hende saa nær og dog ej helt nær, Gud i Himlen, det var tifold værre, end om der var dem de hundrede Mil imellem.

»Eders Højhed, har dette saa været efter Eders Smag?«

Det er Hertug Francesco, der spørger, og nu farer han fort, medens han rejser sig, og alle rejser sig:

»Nu vil Dansen gaa an, kanske behager I at føre Hertuginden? Hun mindes Eder sikkert fra Brabant —«

Den unge Hertug bukker dybt, kysser Hertugindens Haand og siger:

»Eders Højhed, jeg ved ej — har jeg den Lykke, at I end mindes mig! Jeg var kun Smaadreng!«

Hun smiler:

»Jo, Hr. Hertug, jeg mindes Eder, endda det jo nu er en Tid tilforn — I er nu i den Stad Paris —«

Han bukker, Hertug Francesco, der staar ved hendes Side, siger;

»Ah, I vidste, at Hs. Højhed var i Paris —«

Men den unge Hertug, der end holder hendes Haand i sin, siger hastig:

»Eders høje Ægteherre har vist mig den Gunst at lade mig byde Eders Højhed op til Dans —«

Hun tager med de hvide Hænder i de skarlagens Folder, nejer artigt, smiler, ryster paa det smukke Hoved:

»Ak, Eders Højhed, jeg maa denne Sinde være ulydig mod min høje Ægteherre — Hr. de Velly har bedet mig træde denne Dans —«

Den unge Hertug trækker paa Skuldrene, bukker, gaar et Skridt tilbage, Hertug Francesco ser lidt undrende paa hende, de Velly træder frem, Hertuginden nejer atter, og bort føres hun af de Velly.

Det lysende Skarlagen svinder blandt mange andre Farver, den unge Hertug stirrer mod Stedet, hvor det svandt. Dæmpet Musik lyder, nu skærer Hertug Francescos Stemme gennem den:

»Ja, Eders Højhed, saa' er Kvinder, I vogte jer for dem!«

XIII

Han og hun staar i Sala delle Asse. Gulvet er strøet med Roser, langs det hvælvede Loft slynger sig Grene og Løvværk, malet af en Kunstmesters Haand.

Fjærnt lyder dæmpet Dansemusik —

Endelig er de ene — ingen af dem taler.

Saa smiler hun:

»Det er Galliarda —«

»Galliarda?«

»Ja — Dansen —«

Han ser alvorligt paa hende:

»Dansen! Ja, hvi viste I mig ej den Gunst at give mig den Dans — eller nogen anden siden —«

Hun ser sig hastig rundt:

»Hr. de Velly havde jo bedet mig træde den Dans, og —«

»Christine,« kommer det brat, »du sige mig ét: har du ej samme Sind som tilforn — ser du da ej, jeg fører din Farve — men Klædet, du ved det fra Antwerpen, det havde jeg haabet saa, at du bar —«

Atter ser hun sig hastig om, løfter Haanden lidet — han griber den —

»Ja, Ringen har du — aa, Christine, du gjorde mig før saa dødsens angst,« siger han, men farer saa frejdig fort, »skønt nej, Angsten er omme nu, du er end den samme, du er som i gammel Tid, mindes du Rosenlunden, mindes du —«

Han drager Haanden til sig, vil kysse den —

»Nej, I vogte jer —«

Han ser hendes Blik, det er angst, brat skifter han Mine, og han siger varmt:

»Christine — de gør dig Men, *han* gør dig Men!«

Hans Hænder er knyttede, Munden bidt til, hun smiler bedrøvet, ser sig saa hastig rundt, peger mod Loftets Løvværk:

»Skønne Kunststykker — de er gjorte af Mester Lionardo —«

Men han sætter Foden haardt i Gulvet:

»Han gør dig Men, du lider ondt —«

»Hvor kan jeg det, I har jo selv ønsket mig Lykke og Velgang —«

»Jeg?«

»Ja, Eders høje Gesandtskab!«

Han griber hendes Haand, og saa varme falder hans Ord:

»Ja, Lykke og Velgang — men — du er saa bleg om Kind —«

Hun vendte Hovedet bort —

»Christine —«

»Hertuginde af Milano er jeg —«

Han peger paa sin Haand og hvisker:

»Du er saa', men og' er du Prinsesse af Danmark. Se, Ringen her, ej en Gang har du set den — det er din kære Fru Moders Ring, den,

du gav mig — den, som har været mig ret til Lyst og Lise —«

»Har I længtes?« hvisker hun.

»Om jeg har —«

»Tak, Frans, da skal du vide, at Ringen dér saa' jeg forlængst — den var det første, jeg søgte —«

»Gud signe dig, saa har du end samme Sind, aa, Christine — min —«

»Hertuginde af Milano er jeg —« sagde hun stille, »og vidste jeg det ej før, da taled Hr. de Velly derom, hørte du ej: helligt er det Baand, som i den almægtige Guds Navn — — og — ej mere er det gamle Tider —«

»Det kan blive saa' — det *skal*!«

Langsomt bøjede hun Hovedet og tav.

»Jo, Christine — jo, Hertuginde, om ej for din og min, saa for din Herre Faders Skyld!«

»Min Herre Faders,« igentog hun og løftede Hovedet, »ak, har I hørt Tidender om ham, hvordan lider han, kommer han da aldrig af Fjendevold —«

»Kan hænde,« sagde han stolt, »for I husker dog, at vi to, du og jeg, vi svor dyren Ed, at vi vilde fri ham ud —«

»Der sværges saa mangen Ed —«

»Men naar *vi* kommer tilsammen — og, Christine, vi to *maa* komme tilsammen, og naar vi saa har Lothringen inde, da holder *jeg* min Ed —«

»I tie, det kan ej ske —«

»Kan ej — hvo siger saa' — den Tid, I er fri, den Tid, Gud vil —«

Hastig saa' hun mod Døren, Angst var i hendes Blik.

Han saa' det:

»Christine — Hertuginde — jeg ser det — I lider bitter Ve, de spejder jer ud, de —«

»Ja,« sagde hun, gik hastig mod Døren, vendte saa end hastigere tilbage, »ja, kanske har I Ret, Ve og Angst lider jeg, men ej for egen Skyld — men for *din!*«

»For *min?*«

»Mindes I Merveilles, Frankrigs Gesandt, ham, vi taled saa meget om i fremfarne Dage —«

»Ja, og hvad da?«

»Nu er *I* Frankrigs Gesandt — kanske er du i Fare, i yderste Nød, hvert Fald om han saa' os her —«

»Jeg frygter ingen — og gør nogen jer Men, det skal koste hans Liv!«

»Saa ti dog — det kan gælde baade dit og mit!«

»Jeg tier jo — men —«

Hendes Haand ledte mellem de skarlagens Folder — nu holdt hun noget gemt i den —

»Tag dette,« hviskede hun, »vogt det vel, og bær det ved Nat og Dag, altid —«

»Ja, jeg vil saa', men —«

Stemmer lød nærmere, nærmere — hendes Blik søgte rundt, nu pegede hun mod Loftets Hvælv:

»Herligt! Skønt! Ej sandt?«

»Som en Abildhave, Eders Højhed —«

»De Kunststykker er gjorte af Mester Lionardo —«

Stemmerne derude svandt —

Han smilte; fremtog den Seddel, hun havde givet ham; men hun bad:

»Nej, nej, ingen maa se den, ingen — og saa maa I gaa —«

»Gaa? Nu har jeg længtes saa' mod denne Time, længtes i Aar og lange Dage og mangen Nat tillige — aa, Christine, du maa ej fly mig — blot høre din Stemme, det er som i gamle Dage — husker du Lier, Abildhaven — og Rosenlunden i Mechlen — Stenbænken — aa, Kleiniche —«

»Saa ti dog, ti —« hviskede hun angst; for atter lød der Stemmer; men da smilte han brat og lo:

»Tie kan jeg ej, men saa taler vi om Loftet dér — hvor skønt det dog er, det er som en Abildhave, en Rosenlund — som den i Mechlen — og det er jo Kunststykker af Mester —«

»Lionardo da Vinci,« skar en Stemme henne fra Døren, Hertugens var det, nu traadte han frem, fulgt af Grev Maximilian Stampa.

»Ja,« sagde den unge Hertug i en lystig Tone, »Hendes Højhed gjorde mig den Gunst at vise mig lidet af Eders Højheds skønne Slot — særdeles denne Sal, disse Kunststykker — ja, han var en Mester denne —«

»Lionardo,« smilte Hertug Francesco, vendte sig saa brat mod Hertuginden og sagde:

»Men hvi danser I ej — nu maa I danse, den gode Greve her anholder derom —«

Det gav et lidet Jag i Greven, og han satte ret et undrende Ansigt op, men bukkede dog hastigt —

»Vil *I* danse, Grev Stampa?« spurgte Hertuginden, »Jeg troède ej, at —«

»Ja, Eders Højhed — ellers danser jeg jo ej, men —«

»Aa, det er sandt,« lo Hertug Francesco tørt og slog Greven paa Skuldren, »jeg havde saa rent forglemt, at —«

Her standsede han, vendte sig mod Hertugen af Lothringen og sagde:

»I skal vide, Eders Højhed, at efter det Dystrend i Brüssel danser Greven ej mere —«

»Hvifor dog?« spurgte Hertugen af Lothringen og saa' undrende ud.

»I fortælle det selv, Greve,« sagde Hertug Francesco, og Greven gjorde en sur Mine, mens han fortalte om det ilde Uheld, han havde haft paa Rendebanen i Brüssel.

»Men hvad var det da for Ridder?« spurgte Hertugen af Lothringen, »Slog han ej Visiret op?«

»Nej, men Kræfter havde han, og støde kunde han!«

Hertugen af Lothringen nikkede, Hertuginden stod og legede med sin Vifte, Hertug Francescos Øjne spejdede.

»Ja, føre en Lanse kunde han — ved mere end tyve Dystrend har jeg kæmpet; men ingen førte Lansen bedre end han —«

»Hvad Farver bar han?« spurgte Hertugen af Lothringen.

»Sorte —«

»Det var da ilde ved saadan Glædesfest —«

Hertuginden havde lænet sig tilbage, stod og

stirrede op i Loftets Løvværk, nu bøjede hendes Gemal sig nær mod hende og lo:

»Det er Lionardo da Vinci!«

Saa vendte han sig mod Hertugen og sagde:

»Men i Aften har vi og' en Glædesfest, og endda Lionardo var en stor Mester, saa er paa saadan Aften en Kældermester ej mindre god, lad os gaa at gøre Besked ved Vinen og samle Kræfter til Jagten i Morgen!«

»Ja, om Vejret nu vil skikke sig vel,« sagde Hertugen af Lothringen og vendte sig saa mod Hertuginden, »Eders Højhed svigter vel ej paa saadan Dag?«

Hun vilde svare, men hastig faldt Hertug Francesco i Talen:

»Nej, Hendes Højhed er ej for Jagtens Glæder —«

»Ej en Gang for Falkejagtens?« spurgte Hertugen af Lothringen og bøjede sig lidet mod hende —

»Jeg har en Falk,« sagde hun hastig og legede med sin Vifte, »en hvid Gerfalk hjemme fra Norge —«

»Saa er den vel Eder kær?«

»Den er saa', Eders Højhed —«

»Ja, min gode Frue gør meget af den Falk,« sagde Hertug Francesco, den gemmer vel dyre Minder, men lad *os* nu gøre noget af Vinen — Hr. Hertug, kanske vil I føre Hendes Højhed?

Hertugen af Lothringen bukkede dybt, rakte Hertuginden Haanden, sagde saa:

»Hertug Francesco, lyksalig maa I være: et saadant Slot, en saadan Frue og —«

»En saadan Gæst!« lo Francesco.

*

En Time dernæst er Festen til Ende, Kærtekransene slukkede, Salene tomme, tilbage er eneste Gulvenes søndertraadte Blomster og saa Os af Vokslys under Salenes Hvælvinger; men i Hendes Højheds Kammers og saa i ét Kammers til er der end Lys. Og ved det staar Hertugen af Lothringen og læser en liden sammenkrøllet Seddel: »*Denne efterskrevne Bøn digtede* »*Leo Pave og gav sin Broder Kongen af Frankerige, som hed Carolus Magnus; hvo hende læser,* »*seer, hører eller bærer paa sig, da kan han ej den* »*Dag myrdes, brændes, druknes, saargøres, og* »*Djævelen eller intet ondt Menneske maa skade* »*hannem til Liv eller Sjæl; han fanger og, saa* »*ofte han hende læser, tusinde Dage til Aflad* —«

Det røde Lys legede i Haarets Bølger, Skæggets Krus —

Nu saa' han tilbage i Papiret: »*da kan han* »*ej den Dag myrdes, brændes, druknes, saargøres,* »*og Djævelen eller intet ondt Menneske maa skade* »*hannem* —«

Lyset fængede i et Par glade Øjne, nu smilte han, rettede sig: Gud ske Pris, dette vilde hun, at han skulde bære — hun bar Angst for ham — Kleiniche min!

Trodsigt trak Læberne sig sammen, og han tog om Dolken: sig selv skulde han nok bjærge — men hende —

Han havde Dolken i Haand, huggede den i Bordskiven.

Saa slyngede han Armene over Brystet: hun — og saa den Giftsnog, den Nar — ja, det var nok sanden, man sagde, at ej vilde han have

Nar ved sit Hof; han var ængstende, man skulde tage fejl — aa, den Hund, hvi brød han ej hans Hals — — naa, kanske det ej gjordes fornødent, det saa' jo ud, som Fanden alt havde et Tag i ham — men om Fanden nu ej havde Jaghast? Selv havde han det; det var ej til at bie længere; hvor skøn hun var, tifold skønnere end tilforn, de Øjne, Smilet — men ak, hvor sorgfuldt det var — — —

Blodet fo'r ham til Hovedet: saa tung Luften var herinde —

Han stod ved Vindvet, opslog en liden Glug: Stilhed, Stjærner — — derovre Lys — om det var hendes Kammers — *hendes* — — men om hun nu ej var ene? Aa, Djævlen staa i den Hund!

Han tog et Tag i Vindvets Trækarm, rykked til, gik bagover, havde Planken i Haanden.

Saa smilte han: hvi var det ej ham, Snogen, Narren, som han saa' kunde rive sønder — —

Hvor det Lys derovre dog brændte — han blev hed derved: men om hun nu var ene? Dér langs den mørke Svalegang — saa Fløjen dér — og saa — — end hedere blev han, men da rystede han mistrøstig paa Hovedet, slapt sank Hænderne ned: gal Mands Tanke!

Brat vendte han Vindvet Ryggen, gik frem og hen, standsede ved Sedlen:

»— — *digtede Leo Pave og gav sin Broder* »*Kongen af Frankerige, som hed Carolus Mag-* »*nus* —«

Carolus Magnus, hans Herre Stammefader! Hun havde nok tænkt sit derved — og saa Fal-

ken, hvordan var det, den Lumpenhund havde sagt: min gode Frue gør meget af den Falk — gode Frue — *hans* gode Frue!

Igen var han ved Vindvet, kunde ej faa Blikket fra Lyset dér.

— — Og ved det staar i samme Time Prinsesse Christine, omkring hendes Skuldre er det guldvirkede Klæde slynget, saa Baldyringen skærer ondt og dybt, men dog saa livsaligt —

Og hun knuger dets Flige, kysser og kryster dem, synker saa ned i sin Stol, brister i bitterlig Graad.

XIV

Aarle om Morgenen før Hanen gol, var der i Borggaarden Stimen og Løben af Jagtdrenge med Hunde og Falke, Trampen af Heste, som Staldknægte trak frem; saa blev der en Stund stille, saa klang lystige Jægerhorn, glade Glam, klaprende Hove.

Ved Vindvet stod Prinsessen og Phanette og saa' efter Toget: først fire hvide Kokke, saa Vogne, paa en af dem Telt-Stænger og -Duge, paa en anden Spid, Gryder og Vinkander — saa Slotskapellanen og to Messedrenge, saa Jagtdrenge og -Svende, alle i grønne Kofter, ved de brede Læderbælter Knive, Staal og Punge med Fyr-Stene og -Svampe, i Hænderne Falke, blanke Horn eller Spyd og Armbrøst — saa Drenge med Hundekoblene, saa Jagtherrerne: dér Hertug Francesco, grøn fra Isse til Fod, lille og runken, ret en Frø; dér ved hans Side Hertugen af Lothringen, høj og rank med Kappen flagrende fra brede Skuldre — saa Kammersvende og Smaadrenge. Bort gennem Porten buldrer Toget, langt henne dør Glam og Hovslag.

»Lystigt om man var draget med —« sagde Prinsessen stille og gik ind i Kammeret, Kammermøen svarede ej, smilede blot.

Saa endelig sagde hun:

»Ja, Eders Højhed kender jo til Jægerskik —«

»Hvoraf ved du saadant?«

»Jeg tænkte det kuns — den hvide Falk er jer jo kær —«

Prinsessen sukkede, sagde saa brat:

»Phanette, men ved du, hvem der har lært mig Jægerskik — jo, det var i Lier før den Tid, jeg kom til Tante i Mechlen — du ved dér i den Stad Lier, hvor min Fader holdt Hof, da vi var draget bort fra vore Lande —«

Hastig talte hun, saa' ej paa Phanette, der stod bag hende, fo'r fort, som talte hun med sig selv:

»Den Tid var han kuns en Smaadreng, og han kom med Bud og Brev fra Mechlen, og Far kom fra Jagten, Vildfugle havde han med, og dem kastede gamle Gregers Dørsvend i Klynge. Og saa kom Smaadrengen, og saa lærte han mig om Ledehunden, der har 12 Favne Ledebaand — og saa er der Falkene, Gerfalken fra Norge, Pilgrimsfalken og Dværgfalken og med dem tager man Traner, Hejrer og Vildgæs — jo—o, jeg kan det altsammen endnu — men naar det er Dyr, saa jages det af Koblet, og saa bliver det delt, ogsaa Hjærtet, i fire Parter. Men den, der har fældet Hjorten, han skal bære Geviret, og han skal —«

Her holdt hun brat inde, og Phanette spurgte:

»Hvad skal han, Eders Højhed?«

Det gav et Sæt i Prinsessen, brat vendte hun sig mod Kammermøen:

»Aa, Phanette, er det dig? Helt havde jeg glemt dig!«

Kammermøen satte et undrende Ansigt op, Prinsessen brast i Latter, men den standsede, da Kammermøen igentog:

»Og han, der fælded Hjorten, hvad skal han?«

Prinsessen fik Farve paa Kinderne, vendte Hovedet bort.

»Befaler Eders Højhed kanske, at jeg skal gaa?«

»Nej, nej!« sagde Prinsessen hastig, næsten bange, »Du blive her, aa, Phanette, jeg lider dig jo saa vel, maa du vide, og det er stedse godt at have dig her — særdeles nu, da vi er saa helt alene — for saa kan vi have det ret godt tilsammen —«

Kammermøen kniksede.

»Men trænger Eders Højhed ej Hvile — det er jo saa aarle —«

»Du skulde ej trænge selv?« truede Prinsessen.

»*Jeg*?« spurgte Kammermøen, men tog sig hastig for Munden.

»Din Skalk!« sagde Prinsessen. »Naa, du skal faa Lov at hvile din dovne Krop, endda du ej skal gaa fra mig, du lægge dig paa Bænken dér, og saa lægger jeg mig paa Sengen dér, saa kan jeg se dig gennem Døren —«

Nølende lagde Kammermøen sig.

Prinsessen nikkede helt fornøjet til hende, gik saa ind i Sengekammeret og lagde sig.

»Kan du se mig, Phanette?«

»Ja, Eders Højhed —«

»Jeg ogsaa, kuk, Phanette!«

»Men, Eders Højhed, om hun nu kom?«

»Hvem?«

»Hofmesterinden!«

»I Dag lader hun mig vel i Fred — vi er jo ene, Phanette —«

»Ja, Eders Højhed, det er sandt, *de* er jo paa Jagt —«

Tavshed . . . .

»Phanette! Mindes du Mechlen?«

»Ja —«

»Der stod Søster Dorethes og min Seng som nu din og min —«

»Nu skal den naadige Frøken Dorotheas Bilager med Pfalzgreven vel snart gaa an?« spurgte Kammermøen.

»Det skal vel saa' —« sukkede det inde fra Sengekammeret.

. . . . . Stilhed — Prinsessen havde ilukket Øjnene, hun tænkte paa Søster Dorethe og paa en Nat, de to krøb tilsammen i Dorethes Seng og taled om lille Bror Hans, som de onde Folk havde givet Forgift — aa, Gud! Og saa var det jo og' samme Tid, de brød deres Lejde og gjorde hendes Herre Fader til Fange — hvor Verden var ond — — —

Endda Øjnene var fast knebet tilsammen, kom Taarerne dog frem — — — — — saa smilte hun lidet; for nu tænkte hun paa, at det og' var den Nat, at liden Dorethemor havde tilsagt hende, at hun vilde spørge Morbroder Kejseren,

om hun maatte gaa i hendes Sted og tage Hertug Francescos Haand — og nu skulde hun selv gives til en gammel, gammel Herre — lille Dorethe, lille, kære, gode Dorethe . . . . . .

»Phanette!«

Kammermøen fo'r op:

»Eders Højhed —«

»Du sov da ej?«

»Jeg? Nej! Jeg drømte blot —«

»Hvad drømte du?«

»Om Jagten — om hvem der skød Hjorten —« kom det skalkagtig.

Prinsessen rejste sig halvt i Puderne, truede:

»Phanette, du ved noget om den Hjort!«

»Jeg? Hvad skulde jeg vide?«

»Drømte du saa, hvo der skød den?«

»Ja, Eders Højhed!«

»Hvem da?«

»Hans Højhed Hertugen af Lothringen!«

Der blev en Pavse, saa sagde Prinsessen som for sig selv:

»Saadant var en Ulykke —«

»Hvifor dog?«

»Kanske forstaar du det ej —«

»Nej, Eders Højhed, ej forstaar jeg det, og heller ej forstaar jeg —«

Hun tav, men Prinsessen sagde:

»Phanette — du tale, jeg befaler saa'!«

»Tør ej, Eders Højhed — kanske blev I arg i Hu —«

»Men naar det er min Vilje — og, Phanette, du huske, at du kan helt vel tale frit i denne Dag — vi lader jo, at du er Søster Dorethe —«

Kammermøen fo'r op og nejede dybt:

»Dette tør jeg ej tænke, Eders Højhed — det var for megen Lykke —«

»Kanske,« smilte Prinsessen træt; »men da skulde du have Bilager med den gamle Hr. Pfalzgreve!«

Kammermøen gjorde i Smug et syrligt Ansigt —

»Læg dig saa, Phanette, og du sige, hvad du tænker!«

»Ja, naar Eders Højhed befaler — jo—o, jeg drister mig at tænke, at jeg ej ret kan tyde Eders Højheds Sind — om det var mig, saadant tilgik med — om *jeg* havde en Bejler, og vi ret havde Sind til hinanden, og jeg maatte være ham foruden paa lang Tid, og han saa endeligen kom —«

»Hvad da?«

»Ja, da vilde jeg blive saa hjærtens inderlig glad, og ej vilde jeg gøre onde Ansigter; men ret glæde ham, saa godt det stod til mig!«

»Hvad mener du dermed?« sagde Prinsessen lidt haardt.

»Ja, se nu bliver Eders Højhed dog arg — jeg mener — ja—a, hvad mener man, det er jo ej saa let at sige —«

Prinsessens Kinder var hede.

»Phanette, saadant maa du ej sige — det er just ondt, at — ja, Phanette, det er jo syndefuldt, forstaar du — og — ja, heller ej kan man alt, hvad man gærne lyster — *du* kanske, Phanette, men ej *jeg* —«

»Det var ilde, Eders Højhed —«

Prinsessen svarede ikke, hun havde Hænderne under Hovedet, stirrede op mod Sengehimmelen med Danmarks og Sforzaernes Vaaben. — Hun smilte bitterlig, lukkede Øjnene: om nu Phanette havde Ret, ak, hvor havde det været ondt at staa dér og tale ham til som en fremmed — aa, om hun dog havde kunnet følge sit Sind blot en eneste Gang, blot eneste en — og hvad maatte *han* egentligen tænke — — hun smilte, slog Øjnene op, saa' hastig paa Ringen med Safiren, den havde han da set!

Saa faldt Øjnene til; og hun smilte lidet: ja, Leo Paves Bøn havde han da faaet, den skulde skærme og bevare ham — — skærme — — bevare . . . . . .

Prinsessen trak Damasktæppet over sig, rakte sig lidet, tog sig til Munden.

Men brat kasted hun Tæppet af sig, var ude paa Gulvet, lyttede, stak saa i de baldyrede Tøfler, løb fra Dør til Dør, prøvede, om de var ilukkede, standsede foran Kammermøen, smilte: helt lunt laa hun og sov med Fødderne trukket op under Skørtet.

Og nu ligger Prinsessen i Himmelsengen.

Hænderne er under Hovedet — — — — hun trængte nok og' selv Hvile — — — — ja, Leo Paves Bøn — men ellers hvor lidet de havde talet tilsammen, og de havde dog saa meget, meget at tale om — Lier — Rosenlunden — Marmorbænken i Jasminhytten — Jasminerne — og saa det hvide Kors paa Koften — — — —

Hendes Pande rynkedes lidet; for nu tænkte

hun paa Dystrendet og paa Hertug Francesco: hvad vidste han vel derom?

Rynker svandt, og Smil kom: hvor lystigt det havde været at høre Greve Stampa og ham veksle Ord — aa, om Greven havde vidst det . . . Trompeterne smældede, Kansleren af Brabant meldte, at en fremmed Ridder vilde bryde Lanse for hende — nu rullede Greven i Gruset — og dér . . . . høj og rank holdt *han*, Kappen til Side, dér paa Koften hendes hvide Kors — og saa hans Ord: Kleiniche, jeg lover, at jeg vil igenkomme — — saa kasted han Hesten om, Hovslagene døde . . . . . men nu — kom de ej nærmere og nærmere? Jo! . . . . .

Hendes Bryn trak sig tilsammen: Hovslagene kom fra en Skov, Skoven var Loo Christe, *han* red i en Skare spaniolske Herrer, med onde Øjne vogtede de paa ham —

Hun smilte i Drømme: for Spaniolerne sad fast i en Mose, ret en dyb Mose — han svang sin Hat, sprængte af Sted, Kappen stod om ham, saa rank han red i Sadlen, nu kyssede han en Ring paa Hjærtefingren . . . . . men sært: nu var det en anden Skov — se dér, fjærnt henne løfted sig Milanos Stad — og Herrerne var ej mere Spanioler — dér ved hans Side, en stor grøn Frø, og Frøen var — — —

Hun knyttede Hænderne, bed Tænderne sammen: men nu blev det til Smil: Frøen og de andre sad ude i en stor Mose — nu sank de alle — alle! — Kun ej han — frem red han, Skum om Bringen, Gnister om Hoven — nu drøned det over den Vindebro — nu red han i

Gaarde — Fodtrin udenfor, faste, stærke — nærmere — nu sprang Døren op, det var *ham* — — nu bredte han Armene, bredte dem mod hende — —

Et straalende Smil over hendes Ansigt, nu løfted hun Armene, bredte dem — — — saa faldt de mod Tæppet, Hovedet lidt til Siden — hun sov trygt . . . . .

Stilhed . . . . . . udenfor holdt Fuglene Morgensang.

XV

Paa Loggetta di Galeazzo Maria sidder Hertuginden og alle hendes Damer. Langs Svalegange og ved Vindver saa' og' i Borggaardene er adskillige af Hoffets Folk.

Lystige Jægerhorn gjalder, rundt om bliver Liv — Hornene kommer nærmere — dér er de!

Gennem Porten svinger Toget frem: glammende Hunde, lystige Jægere. Mange af dem bærer Bundter Vildt — og nu: dér kommer Jagtherrerne —

»Hvem har Geviret?«

»Hvem er forrest?«

Raabene lyder, Hertuginden har rejst sig halvt — nu skyder Blodet til hendes Kinder: dér forrest er *han* — saa stoltelig i Sadlen — og dér i den højt løftede Haand holder han et mægtigt Gevir — —

»Det er Hertugen af Lothringen!«

»*Evviva*!«

Fra Svalegange og Vindver viftes og raabes — Hertuginden har rejst sig helt.

Saa følger de andre Herrer: de Velly, Greven

af Saint Paul, Claude d'Annebault, hver bærende højt løftet et Stykke af Hjorten: Køller, Bove, Ryg — men Hesten dér: hvi er Sadlen tom?

»Det er Hertugens Hest!«

»Hvor er Hertugen?«

Uro bliver der, mange Stemmer raaber, Hundeglam og Jægerhorn skingrer dem over — Hertuginden er bleg, nu raaber hun til en Smaadreng:

»Il! Hør, hvad sket er!«

I det samme svinger en Karm frem fra Porten.

»Hertugen!«

Og Hertug Francescos krogede Fingre vinker gennem Vindvet —

Nu er Toget fremme under Loggiaen, Jagtdrengene kaster Vildtet i Hob, Jægerne slaar Kreds, Hestene danser, Hatte svinges.

»Sig mig, I gode Herrer, hvad er sket?« spørger Hertuginden og bøjer sig over Loggiaens Karm.

Men den unge Hertug løfter i det samme Geviret mod hende og raaber:

»Han blev *min*, jeg fælded ham til Eders Ære!«

Jægerhornene skingrer, hendes Blod brænder.

»Men — men min Ægteherre?«

Geviret sænkes — inde fra Karmen lyder en Stemme:

»Det er ej noget særdeles —«

»Vi kæmped om ham,« raaber den unge Hertug, »og saa styrted Hs. Højheds Ridedyr —«

Frem løb Smaadrenge og Kammersvende, hjalp Hertugen ud, ilde humpede han, og onde An-

sigter gjorde han, de Velly traadte til og støttede ham.

»En Medicus!«

»Nej, nej, spil op!«

Hertuginden havde atter taget Sæde, Staldrengene trak bort med Jægernes Heste, Jægersvende lagde Harer og Fugle paa Række; men alene for sig selv lagdes Køllerne, Ryggen og Bovene af Hjorten, i Midten Geviret.

Saa kommer Smaadrenge med Vin, hver Jæger har et Bæger i Haand, da træder Greve Stampa frem, bukker dybt for Hertug Francesco:

»Befaler Eders Højhed, at Ceremonien kan gaa an?«

Hertugen nikker, men ej helt fornøjet, og Greve Stampa løfter sit Bæger og raaber:

»Saa vil vi først i St. Hubertus Navn drikke vor Jægerkonge til, leve Hs. Højhed Hertugen af Lothringen og Bar!«

Raabene lød, Hattene blev svungne, Hertug Francescos Blik er ved Hertuginden, hun mærker det, vogter paa sig, smiler kun lidet — nu løfter hun Hovedet, for Greve Stampas Stemme lyder:

»Og efter vi nu har drukket vor høje Jægerkonges Skaal, vil vi bede dig, o, Konge, følge St. Hubertus Lov og Regel: at høste din Løn og drikke en Vin, der er tifold sødere, tifold ædlere end vor!«

Hertugen af Lothringen aftager sin Hat, lægger Haanden paa Hjærtet, bukker sig dybt for Hertuginden:

»Ædle Frue, Hubertus Love maa ingen bryde, og beder jeg til Gud, at I heller ej vil gøre saa!«

Med blottet Hoved gaar han frem — nu rasler hans Sporer over Loggia-Trappens Sten, Hertuginden har rejst sig, bleg er hun —

»Han har bestukket St. Hubertus,« smiler de Velly i Hertug Francescos Øre, og Francesco smiler med, men noget surt.

»Der er han — der er han!«

Jomfruer og Fruer deroppe paa Loggiaen viger til Side, Hertugen staar for Hertuginden.

»Eders Højhed,« siger han helt dæmpet, »I har hørt den strænge Dom, stræng for Eder, mild for mig —«

Hun bøjer Hovedet.

Saa griber han hendes Haand og siger højt:

»Endda St. Hubertus giver mig en kostelig Ret, saa —«

Han bøjer sig over hende, kysser hendes Haand, hun smiler taknemmeligt; men da bliver der vildeste Larm blandt Jægerne dernede:

»Nej, nej, det er mod Ret og Regel!«

»St. Hubertus døver vort Staal!«

»Gnaver Buestrængen sønder! Aldrig mere faar vi Ram!«

»Han lader Kragerne skrige om Morgenen!«

»Loven skal ske Fyldest!«

»Ja! Ja!«

Latter og Larm, Hertugen af Lothringen ser spørgende paa Hertuginden, med et lyser hendes Øjne — hans Mund er mod hendes, og han hvisker:

»Kleiniche —«

Men ude i Borggaarden og rundt fra Bislag og Svalegange svinges Hatte og Klæder, Latter lyder, Vivatraab skingrer, Jægerhorn smælder.

Men Hertug Francesco har bidt sin Læbe til Blods.

XVI

TAFLET er til Ende, og i Sala delle Columbine sidder Hertug Francesco og leger Tavl med de Velly. Imellem hvisker de, kanske om noget af det, de tilforn har drøftet i Hertugens Lønkammer bag de syv Laase, og imellem behager det Hs. Højhed at gøre ilde Ansigter; thi Benet værker. Flere Gange har han søgt at fornøje sig med en liden Spaserefart gennem Salene, men det skar for ondt, og han maatte da lege Tavlbord. Legen synes ej at forlyste ham meget; men kanske forlyster den saa andre desmere.

I Sala degli Scarlioni trædes Dansen, og tidt har han Øjnene derinde.

Nu trædes Paduanen, og ømt vugger Gige og Gamba, dog kanske ej saa ømt for Hertug Francesco som for andre.

Thi Lyden vugger helt til Loggetta di Galeazzo Maria, og dér staar *han* og *hun.*

Han bøjer sig over hende:

»Kleiniche, her var det, her paa dette velsignede Sted — aa, Kleiniche, her gav du mig dyren Løn —«

»Aa, Frans, du tale ej derom, jeg bærer saa stor en Angst, at det vil hævnes — Frans, du har da Leo Paves Bøn?«

»Jeg har saa'; mig truer ingen Fare — jeg har mere endda —«

Han drager Koften til Side:

»Se dér!«

Hendes Øjne bliver større: paa hans Brystdug er isyet et lidet hvidt Kors —

»Det kender du, Kleiniche, det var det, du med din egen velsignede Haand syede til mig den Tid i Lier, da din liden Broder Hans og jeg leged Krig i Abildhaven, jeg var Kong Sigismund og han den onde Sultan, mindes du det?«

Hun har Taarer i Øjnene:

»Om jeg mindes det, aa, Frans, den Tid, den skønne Tid — men da var det kun Leg —«

»Kleiniche, aa, smil dog ej saa sorrigfuldt, jeg taaler det ej, du er hos mig, og jeg hos dig —«

»Men i Morgen er du her ej mere —«

Han tav, søgte at smile:

»Men efter i Morgen kommer andre Dage, og *vor* Dag kommer, skal komme!«

Hun tav.

»Den kommer!«

»Men hvad Tid?«

»Længes du, Kleiniche?«

Hun saa' blot paa ham, svared ej —

»Saa svar dog, allerdyreste Kleiniche min!«

Og dæmpet kom det:

»Det er saa ondt at være ene, ej at vide, hvordan du lider —«

»Saa vil jeg ret tidt skikke dig Brev og Bud —«

»Nej, nej,« sagde hun angst, »du bedes saa mindelig: gør det ej!«

Han hvisked:

»Men din Kammermø vil jeg skrive til —«

»Heller ej —«

»Du fik dog Brevet?«

»Jeg fik det, ja, du være takket og signet for det, hvor det gjorde mig let om Hjærte, hvor skønt du skrev —«

Han lo, og frejdigt lød det:

»Var det skønt, saa var det og' besværligt — ej duer jeg til saadan Klerkekunst —«

Hun smilte, brød ham af:

»Du skrev, du satte dem ud i en Mose —«

»Ja,« lo han, »de sad der en Time og raabte paa deres spaniolske Helgene, men de var tunghørige —«

Først lo hun, saa blev hun brat alvorlig og sagde:

»Men senere hørte min Hr. Morbroder nok deres Klager, og han skal være meget arg paa dig —«

»Det giver sig vel siden!«

»Han skal ej glemme saadant saa let — og, Frans — aa Gud, at vi kan smile og le, du tjener jo nu i hans Fjendes Gaard —«

»Din naadige Fru Tante, Kejserens Søster, er dog gift tilsammen med den Fjende.«

»Hun er jo saa' — lider hun vel, hun skal være saa from og god —«

Han lettede paa Fjederhatten, sagde saa:

»Hun ligner saa' din kære Fru Moder —«

»Gør hun —« kom det varmt, »aa, Frans, husker du ret Mor — husker du, vi stod hos den Tid, da Gud løste op for hendes Sjæl?«

Han nikkede stille, begge korsede sig — fjærnt henne lød Gige og Gamba — —

»Husker du — i den Time signede hun os?«

»Ja,« sagde han, »og skulde saadant da ej stande ved Magt?«

»Men du er Kejserens Fjende!«

Han smilte:

»Kanske er saadant just godt! Christine af Danmark, du har da ej glemt dit store Snille, husker du ej, at Kejseren kaldte dig sin kloge Søsterdatter —«

Hun løftede Hovedet, grundede, smilte saa:

»Du tænker, at Kejseren med dig kan vinde Lothringen fra Kong Frans —«

»Ja! Just saa! Nu talte Kejserens kloge Søsterdatter!«

Hun smilte fornøjet, bøjede saa Hovedet:

»Nej, ret taabelig er Kejserens Søsterdatter — Christine af *Milano* kan ej tale saa', som jeg har gjort!«

»Christine af Milano! — Du er kuns fjorten Somre og —«

»Du mener, jeg har Stunder at bie —«

Han nikkede, hun vendte Hovedet fra ham, saa' ud i Mørket —

»Kleiniche, jeg ved, hvad du tænker —«

»Nej, det ved du ej,« svarede hun uden at vende Hovedet.

»Jo, du tænker, det er — ondt at bie —«

End stirred hun i Mørket —

»Kleiniche, du tænker saa',« hvisked han, »ej gavner det, du tier — jeg ved det, ja, Kleiniche, det er og' ondt for mig at bie. Derovre, hvor du nu stirrer hen, dér er mit Kammers, og dér stod jeg i Aftes og saa' mod *dit* Kammers, for jeg længtes saa bitterlig, jeg har jo saadan Attraa til dig, jeg bærer jo saa stor en Kærlighed til dig, Kleiniche, Kleiniche, jeg vorder galen, om du ej bliver min, du skal, du maa, hører du, min Falk, min Due, min —«

Han tav, hun rørte sig ej, men han saa', hvor hendes Haand knuged sig hvid om Loggiaens Stenkarm — saa bøjed han sig brat, dér blandt Blomsterne over Gulvets Tavl laa en Jasmin — han smilte ømt, rakte den mod hende, hvisked:

»Kleiniche, fornemmer du dens Duft, mindes du Jasminhytten i Rosenlunden — dér kyssed du mig, Kleiniche — og nu — jeg kan ej bie mere!«

Han greb hendes Haand, vilde drage hende til sig, hastig vendte hun sig imod ham — hvor bleg hun var — nu løfted hun Hovedet saa stoltelig:

»*Nej*!«

Næsten haardt klang det.

»Men, Kleiniche?«

»Hertuginde af Milano er jeg!«

Han rakte Hænderne imod hende — da sank de brat, han lytted: Stemmer og Larm lød inde fra Salene —

»Hvor er Medicus?«

»En Præst!«

»Hans Højhed er syg!«

Brat tav Musiken — —

Han greb hendes Haand, kyssede den hæftigt.

»Tilgiv — aa, Kleiniche — jeg vil bie, jeg vil —«

Hun rev Haanden løs, hviskede varmt:

»Tak, Frans — ogsaa jeg vil bie, for jeg —«

Borte var hun, ene stod han, i Haanden holdt han den duftende Jasmin.

XVII

STILLE er der paa Milanos Borg.

De franske Gesandter er forlængst redet at Gaarde, Gian Francescos Bande er draget til Hoffet i Ferrara, og Pietro Arentinos Gudinder efter den sparsomme Mode tjener andre Herrer.

I Salenes Kærtekranse brænder ingen Lys mere, under de høje Hvælvinger og i Borgens lange Gange er der mørkt og koldt, kun brænder her og hist en enlig Fakkel.

Hertug Francesco er stadig ilde, anden Krankhed er brudt ud; Læger gaar fra og til. Tvende af de bedste var budsendt. Først Mester Jacomo fra Perugia, han som var forfaren udi arabiske Recepter og gjorde Kure efter den kostelige Sten-Bog, som Plinius og Kongen af Arabien havde gjort; men endda der blandt meget andet gaves den syge Perlelikør af knuste ægte Perler og Stenlikør af knuste ædle Stene samt lagdes en Koral paa det bare Bryst, hvilket ellers hjælper mod al Besættelse, vilde Hoften ej gaa i Led. Da begyndte den store Mester Fusconi sin Kur, og den maatte hjælpe; thi han havde nok sine

Recepter fra selve Marc Aurels Medicus, og dertil havde han i sit Liv betjent hele trende Paver: Hadrian, Clemens og Paolo. Han gjorde Essenser af saa rare Sager som Lerjord fra Armenien, Jødesten og Nafta fra Babylon samt Mos, vokset paa død Mands Hoved.

Intet af alt dette forskaffede dog Hs. Højhed mindste Helse, men derimod kanske en Gulsot, og da gaves der ham Vin med Verbena. Men nu fulgte Søvnløshed, og den arme fik da Ingefær i Eddike, hvilket var en bedsk Drik. Han svor og onde Eder paa, at just den holdt ham vaagen, og da maatte man indfange en Nattergal, og dens Øjne og Hjærte blev lagt til ham i Sengen.

Næste Morgen fik Mester Fusconi Nattergalehjærtet i Hovedet, og Hertugen geraadede udi et saadant Raseri over, at han ej kunde finde Øjnene, at man straks maatte aarelade ham. Men ak, det var kun til liden Nytte; thi Maanen stod hverken i Jomfruens, Gedebukkens eller Skorpionens Tegn. Værre og værre blev det med Væskerne, og tilsidst var der ej andet for, end at man maatte afrage Hs. Højheds Haar og derefter smøre hans Hoved med Salt og Eddike. Dernæst skulde en Kat opsprættes og godt varm lægges paa hans Pande, at Galskaben kunde gaa over i den; men Hs. Højhed svor, at han ej vilde have flere Lig i Sengen.

Til Sala di Ludovico il Moro er Hertugens Seng henflyttet; thi her kan den saa skadelige Luft bedst holdes ude, og her kommer da hver Dag Hertuginden at se, hvorledes hendes Ægte-

herre lider; og her staar hun da og' i denne Dag, og hendes Øjne søger ind mellem Sengens mørke Spærlagen. Tung og kvalm er Luften af de mange sære Medikamenter, og endda det er lysen Dag, er her næsten mørkt; thi de tvende Vindver er gemte bag tykke Forhæng. Paa et lidet Bord ved Sengen er et Krucifiks, et Krus med Verbena-Vin og et Lys i en Messingstage, det matte Skær ligger over den syges Ansigt, der er gustent og furet. Han sover, kaster sig imellem frem og hen, og da viger hun lidet tilbage. Naar han atter er rolig, lister hun et Skridt frem, betragter ham nøje — nu fortrækkes hans Ansigt, Brystet hæves, dybt sukker han — —

Helt sorgfuldt bliver hendes Blik — nu sukkede han atter, hvor skar det dog ondt — —

Sært skifter hendes Mine, nu er de gode Barneøjne atter milde, og Taarer er der i dem: saa krank han var, saa ondt han led — aa, Gud, nu sukkede han atter saa jammerfuldt — og nu — —

Bange veg hun: se, han løfted den magre Haand, blev ved og ved at stryge sig over Panden, som vilde han tage noget til Side —

Hvi gjorde han dog saa?

Se, nu fortrak hans Ansigt sig i vildeste Ve, og nu: de blaa Læber aabnedes, og med tykt Mæle blev han ved at sige samme Ord —

Nølende gik hun et Skridt nærmere, lyttede: »Merveilles — Merveilles —«

Hendes Øjne blev større, nu slog hun Kors for sig —

I det samme jog en Trækning over hans An-

sigt, han slog Øjnene op. Vildt søgte de, nu ramte de hende, og han løftede begge Hænder, knyttede dem truende, krogede dem og raabte:

»Gaa! Hører du, *gaa*!«

»Men, Eders' Højhed, jeg kom jo at høre, hvordan I lider —«

Han kneb Øjnene til:

»Naa, *derfor* kom du — er *han* med?«

»Hvem?«

»*Han*!«

Hun veg, nu skingrede Stemmen efter hende:

»Hertugen af Lothringen, din Elsker! — Ham fra Dystrendet — for *ham* er det!«

Hun svarede ikke, stirrede blot mod den syge, træt faldt han sammen, tungt stønnede han —

»Jeg kom at bistaa jer — I er jo saa krank —«

»Men jeg *dør* ej!« skreg han, smilte saa, »Men maaske har du *Pulvere* derfor?«

Han udbrast i en skingrende Latter:

»Du tilstaar — hører I, hvor er I, kom hid, hører det, hun tilstaar: hun har Gift!«

En Dør oplukkedes varsomt, Mester Fusconis Hoved kom til Syne, straks gled Døren atter til.

Hertugen havde intet set, nu dæmpede han Stemmen:

»Ja, du siger, det er Lucrezia Borgia; men du lyver, det er Cesare Borgia — aa, du kender ham ej? Han samlede dem alle, Vennerne, Orsinierne — ja, det var paa hans Slot, Sinigaglia, saa Broerne op, Portene til — Bødlen! Hug til! Alle maa de dø — alle!«

Hun er veget helt tilbage, angst knuger hun sig op mod Væggen —

Spottende lér han:

»Aa, se ej saa ræd ud — jeg kender din Slægt — din Fader, var han bedre? Han gjorde som Cesare — myrdede dem alle!«

Hun vakler, vil fly mod Døren; men han raaber:

»Bliv! Eller det gælder dit Liv! — Jeg ved det, *han* staar derude, ham din Boler, du vil hente ham — men levende kommer du ej herfra — jeg skal hviske dig en Ting: der er Faldlem i Gulvet — ser du Grebet her, naar jeg trækker til, saa — *dérned*!«

Hendes Øjne flakker — hun vil skrige, men kan ej —

»Ja, bliv, min skønne — *levende* faar han dig ej! — *Ham* kan jeg ikke naa, men *dig*! — Jo—o, jeg kender jer ret vel — det var Fade-ren — saa kommer din Morfader Kong Philippus, og han havde en Kvinde fra Brabant, dér hvor *du* er fra, og saa bandt hans fromme Ægtehustru, Juana den *vanvittige*, hende og sønderskar hendes Ansigt — og saa' gør jeg med *dig*, saa tager *han* den anden dig ej — Bødlen venter, dérude staar han — skal jeg kalde?«

Alt Blodet var veget hendes Ansigt, Rædsel lyste deraf, hun bøjede sig til Siden, vilde fly; men han raabte:

»Staa! Et Skridt til, og du er paa *Falddøren*!«

Hun rørte sig ej, turde ej, knuged sig end fastere mod Væggen.

»Ja, min Due, staa, hvor du staar, der er mere — mere om din skønne Slægt: da Ansig-

tet saa var flænget — saa gav Juana Kongen Forgift — kan hænde er det hendes Recept, du nytter? — Men saa blev hun angerslagen, og saa tog hun Liget med sig, gav det Krone paa, og saa blev hun slagen med Vanvid, og saa satte hendes Søn, din Hr. Morbroder, den store Kejser, hende i Tordesillas Taarn, og dér sidder hun nu — Sønnen satte Moderen i evigt Fængsel —«

Hertuginden havde stille listet Hænderne tilsammen, nu foldede hun dem, knugede dem i hinanden, og med ét skar hendes hvinende Angstskrig:

»Hjælp!«

»Vogt dig! Falddøren!« raabte han.

»Hjælp!!«

»Ti! *Han* faar dig ej,« skingrede en vanvittig Latter, »nu drager jeg til — Falddøren!!«

Han greb om sig, ramte Kanden med Verbena-Vinen, den væltede, saa den varme Vin løb over hans Haand, da spiledes hans Øjne op, han kroged sig ind mod Væggen, holdt Hænderne værgende for sig og raabte.

»Varmt — Blodet — tag det, tag det — Blodet!«

»Herre Jesus,« raaber hun, »hjælp, hjælp!«

Døren gaar op, Mester Fusconi staar i den, hans første Blik er mod Hertuginden, der uden at røre sig staar knuget mod Væggen.

»Eders Højhed — er I ilde — hvi staar I saa'?«

»Falddøren!«

»Hvad Falddør, Eders Højhed?«

»Her! Hvor er den, vis den!«
Hendes Blik flakker angst langs Gulvet.
Da skingrer Stemmen fra Sengen:
»Bind hende, bind hende, hun er vanvittig!«
Brat løfter hun Armene, uden Lyd synker hun sammen, falder tungt mod Stengulvet.

XVIII

HERTUG Francesco har ladet sig flytte fra Sala di Ludovico il Moro; thi saadan sær Tanke har han faaet, at han her stadig ser sin egen Herre Fader, endda denne sidder godt nok i et Jærnbur i Slottet Loches, hvor de franske satte ham, den Tid de gav Sønnen Milanos Hertugdom.

Og ligger denne gode Søn da nu i Salette Ducale; men her er det og' ilde; thi 'nede fra Kapellet kan han høre Messen, der trende Gange i Dagen læses, at han kan vorde karsk. Endda man skulde tænke, at denne Messen var ham til Behag, hyler han som en besat, naar han hører de fromme Stemmer. Og da han sværger, at han vil lade Tungerne rive af Halsen paa de Klerke, om de ej tier, saa tier de.

Messerne er da til Ende; men derfor bedes der dog i disse onde Dage mangen hed Bøn i Capella Ducale; thi ved Bedepulten dér ligger Hertuginden halve Dage. Stille og svalt er her, og dér over Alteret og saa fra Loftets Hvælv ser Guds Moder med milde Øjne til hende. Man-

dorlaen lyser om den kære Trøsterinde, og' hun har jo lidt Sorg og Kvide, saa hun ser nok i Naade til hver en sorrigfuld, betynget Sjæl.

Men og' søger Prinsessens trætte Øjne til det gyldne Helgenskrin paa Alterets Klæde. Det gemmer en af den hellige Marthas Taarer; og den frommes Sølvbillede ses paa Helgenskrinets Side. Rigt prydet er det med dyre Stene; sært nok, at den Sten, der har siddet paa Hjærtets Plads, er udfaldet. Det er da, som den fromme Martha har faaet saa ondt et Lanse-Sting gennem sit Hjærte; og den liden Prinsesse falder just derved i sære Tanker. Men udbrister de bitre Taarer, da ser hun mod Guds Moders milde Øjne, og de bringer Lægedom til hendes eget arme Hjærte, som og' har dyben Vunde.

Da er det en Dag, at hendes Blik falder paa det sorte Krydsgitter, som fra Kapellet fører ind til Sala dei Duchi; thi det kommer hende for, at hun derinde bag det hører listende Trin, og angst knuges hendes Hænder om Rosenkransens Perler: nogen spejder hende ud, nogen gaar hende paa Sporet, aa, Gud i Himlen, om Hertugen har befalet, at hun skal dø eller kanske — hendes Ansigt flænges sønder —

Og flyr hun fra denne Dag Kapellet, og ej gaar hun mere udenfor sine Kamre. Heller ej dér føler hun sig dog sikker, og hun har derfor altid en liden Pistoja-Dolk gemt i sit Ærme. Imellem tager hun den i Haand, og da ranker hun Ryggen, smiler sært: bider de, da bider hun, og ej skal Kong Christierns Datter lade sit Liv uden at kæmpe derfor!

Men kommer saadan Tanke, at hun er Kongens Datter, da kan imellem hendes Mine skifte saa brat, og Rædsel tændes i de store Øjne: hvad var det, han havde raabt til hende om hendes egen kære Hr. Fader, og om Mormoder Juana, der sad i Tordesillas Taarn. Og hun saa' paa Dolkens Klinge, syntes, der var Rustpletter, Blodpletter — Gud i Himlen, med saadan Dolk var Ansigtet skaaret sønder paa den arme Pige fra Brabant — — — og Liget, som sad pyntet med Guldkrone — Kong Philippus var det, hendes Morfader var det — — —

Med ét kunde hun da i vildeste Ve raabe paa Phanette; Gud ske Tak for hende, ej andre havde hun i hele den store Borg, i hele Landet —

Og søgte da den gode Kammermø at trøste og glæde hende; men imellem bragte hun og' onde Tidender. Saaledes da hun kom og berettede, at Allessandro Medici havde givet Broderen Hippolit Forgift, eller at alle nu talte om, at Hertug Alfonso af Ferrara ej var død eneste efter Guds Vilje. Dog havde man ej fundet Forgift i hans Mad; men sagdes det, at hans Kok fire Maaneder Dag efter Dag havde kommet knuste Diamanter i Maden. Dog kunde enhver jo tænke, at en arm Kok ej selv havde saa mange dyre Stene, hvorfor fornemme Folk vel havde haft den Villighed at fly ham dem.

Saadant bragte jo ej den arme Prinsesse megen Trøst, og kun triste Tanker kunde det og' vække, da hun nu bekom Brev fra Brüssel, at hendes kære Søster Dorethes Bilager med den

gamle Pfalzgreve skulde gaa an. Arme Dorethe, hvad Skæbne vilde hun faa, nu skulde hun og' sidde i Babylons Taarn. Men intet var at gøre herimod, dette som hint var jo Kejserens Vilje!

Og fra liden Dorethe fo'r hendes Tanker til den store Kejser, og hun fornam det hæse Skrig inde bag de mørke Spærlagen om Hertugens Seng: og saa satte den store Kejser sin egen Mor i Tordesillas Taarn — — aa, Gud i Himlen, var alt dette sandt — — — —

Dag efter Dag kom disse onde Tanker igen, Dag efter Dag vandred hun frem og hen med Rosenkransen i Haand, men havde dog ej ret Sind til at bede, kunde ej samle Tankerne.

Da var det en Dag, hun standsede brat og lyttede, langt henne hørte hun en Klokke ringe saa hastigt, lystigt — hun vidste ej ret, hvoraf det kom, men i det samme hørte hun den glade Klang af Klokkespillet paa St. Romuald i Mechlen — ilsomt var hun inde i Sengekammeret, slog Vindveslemmen op: ak, nu standsed Klokkeklangen; men hun smilte dog: hvor mangen Gang St. Romuald havde sunget for ham og hende — — ja, hvor færdedes han nu, tænkte han end paa hende, bied han end — — —

Frisk strøg Luften til hende, men havde den Blomsterduft — Jasmin? — — Jo, han bied vel, han havde lovet det den Dag paa Loggetta, den Dag! —

Bort forbi Abilden dernede svinged den støvhvide Vej — nu lød der glade Stemmer —

Bønder og Borgere drog forbi — dér en Svend

og hans Pige — nu klyngede Folkene sig sammen — var det kanske en Tiggermunk, der prædikede — nej: Lyd af Strengeleg — Sang!

Hun lyttede, men kunde ej ret høre Ordene, dog lystigt klang det, og om Kærlighed var det — — —

Hun bøjede Hovedet, løftede det nu atter; thi en anden Stemme raabte og' det, saa hun hørte hvert Ord:

»Kom hid, I Godtfolk og Skælmer! Her faar I for billigste Pris den skønne og ganske kortvillige Historie om Hertug Vilhelmus af Østerrige og en Konges Datter af Zisia, Ageley kaldet, hvordan de efter længe udstandne Farer gennem vidunderlige Æventyr blev formælede sammen, ganske lystig at læse og høre, først ført udi Trykken i den Stad Augsburg i det Aar 1481!«

Prinsessen rystede bedrøvet paa Hovedet, saa blev det til et lidet Smil: hvordan de efter længe udstandne Æventyr blev formælede sammen — ja, saa' sang og den Trubadur Gaucelm, at man maa tjene længe for en god Gave og gaa langt for at naa et godt Herberg — — —

Hun foldede Hænderne om Rosenkransen, og nu kunde hun bede.

XIX

Tidt i Nattens Time hørte Prinsessen onde Skrig fra Salette Ducale, og de skar, endda hun trak Bolstre og Tæpper over sig. Ofte lod hun da Phanette ligge derinde paa Bænken i Kammeret næst, og det var hende til nogen Lise; endda det ej helt kunde jage de onde Tanker hen. Og de Tanker kom og kom, og imellem følte hun til den liden Pistoja-Dolk, der stedse laa blandt hendes Puder. Men da, naar det var som værst, foldede hun Hænderne ret fast og bad, til hun saa' Madonnas milde Øjne. Og da skete imellem det sære, at Madonna fik hendes Moders Blik, saadan hun mindedes det saa vel, den Tid det sorgfuldt og ømt hvilede paa hende, naar de sad tilsammen i Abildhaven i Lier. Men imellem fik Madonna og' andre Øjne, og det var Faderens, vilde, flakkende — og da knuged Prinsessen igen Hænderne saa fast, at Rosenkransens Perler brast. Og atter blev Øjnene blide, sorrigfulde, atter var det Moderens . . . . . og saa hørte hun skingre Sølvklokker, fornam Duft af Røgelse, thi udenom

Lejet, hvor Moderen ligger saa bleg og stille, knæler Præsternes Skare — alle bøjer Hovedet, og med stigende brusende Klang klinger: *Miserere mei Domine* — nu falder flere og flere ind; for i Gemakket dér, i Hallen derude og helt ud i Slottets Urtegaard ligger knælende Skarer, Munke fra Klostret, Tjenere og Tjenestekvinder, som alle har kendt og elsket den milde, gode Dronning . . . . . . og Klosterklokkerne tager til at ringe, stærkere, stærkere, mens Sangen bruser højere, højere, og Hænderne er foldede til Bøn for Elisabeth hin unge — — — — — og nu er hendes liden Datters, hendes egen Kleiniches Hænder og' fast foldede, og saa lykkeligt et Smil er om hendes Mund; thi hvorfor græde over Døden; Livet er jo dog saa ondt, Broder staar mod Broder, Søn mod Moder, og naar Gud vilde løse op for den rene Sjæl, da blev den paa hvide Vinger baaret op til Himlens Højsale, hvor ej er Sorg og Kvide, men ikkun Fryd og evig Lovsang . . . . .

Hun smiler lykkeligt, hun ser det gyldne, straalende Lys udvælde fra Guds Aasyn, hun hører Englenes Hosianna; men da dør Smilet brat, hendes Ansigt fortrækkes i Rædsel, hun griber til Pistoja-Dolken, gyser, da hun føler det kolde Staal, stirrer om sig: gennem Englenes Hosianna skærer et Skrig:

»Merveilles — Merveilles!«

Hun har rejst sig halvt, med Hænderne skyder hun sig angst op mod Hovedgærdet, lytter:

»Merveilles —«

Rundt søger hendes Blik til de mørke Kroge,

hvor Kærtens matte Skin ej naaer, rammer saa Døren: aa, Gud ske Pris, dérinde ligger jo Phanette —

Hun vil kalde — er ude paa Gulvet, nu staar hun foran Phanette: hvor roligt hun sover, aa nej, det var da Synd at vække hende —

Prinsessen ser, at hun end holder Dolken i Haand, hun smiler, hvad var der dog at være bange for — hør, hvor fast Phanette drog Vejret —

Saa slynger hun Natkjortelen om sig — gaar frem og hen, nu standser hun ved Vindvet: mørkt og stille — nej, nu skærer Skriget igen —

Hun sætter Panden mod Ruden, godt at fornemme, saa kold den er — men nu drager hun brat Hovedet tilbage: den blaa Slange dér!

Nu er hun atter ved Ruden, stirrer og stirrer — lytter: nej, alting stille —

Hun løfter Hovedet, smiler sært: om det nu var forbi — —

Hun stryger sig over Panden, vil lade Haanden synke, men tør ej: noget rører sig bag hende — nu igen, den anden Haand knuger sig om Dolkehæftet, brat vender hun sig: Gud ske Pris, Phanette!

Hun ligger og smiler, hvad drømmer hun vel om, kanske om den Stad Paris, dog snarere om Svenden dér, hun en Gang taled om — —

Prinsessen nikker til hende, Taarer er i Øjnene — — —

Atter er hun ved Vindvet, nu drager hun Kjortelen om sig: hvor sort dog Natten er — langt henne begynder en Kirkeklokke hastig at ringe, det maa være for døde, nogen maa være

død — — hvem kan være død? — Nej, nej, hun hørte jo nys Skriget — og det er jo og' i Staden, det ringer — nu tier Klokken — — Dødsstilhed — —

Men hvad er det for Lyd? — Sært rasler det: Lænker? — — — Aa nej, det er kun Krigsknægtenes Heste i Stalden — jo—o, det var dem! Helt godt at høre — — — for Resten sært nok, at hun ej hørte Dørsvendens Skridt udenfor — han sov kan hænde — vogted hende vel —

Hun smilte: hun skulde værge sig selv! — —

Brat bøjed hun Hovedet frem, stirred gennem Mørket: dér bag Murkanten lysned det, flakked rødt op over Murene — nu en Fakkel, hastigt bæres den over Borggaarden, nu slukkedes den, en Dør faldt til — —

Hun lyttede, ingen Lyd — hvad kunde dette varsle, hvem var budsendt saa silde? — Var der nu ej Fodtrin et Steds? — Nu flere — — Sølvklokker — atter lysned det bag Murkanten dér: nu Kærteflammer i Mørket —

Blodet skød Prinsessen til Kinderne, brat vendte hun sig, raabte:

»Phanette!!«

Intet Svar.

»Saa, Phanette dog!«

Skræmt fo'r hun op, stirred rundt — —

»Phanette, noget er sket!«

Atter var Prinsessen ved Vindvet, Phanette med: dér gennem Mørket bugted sig et Tog: Kærter lyste over hvide Messeklæder, over en rød Baldakin, fænged i et gyldent Kors, Røgelsen bølged i Lysskæret — tys — dybe Stemmer:

Miserere —

»Phanette! Hvad tænker du?«

Kammermøen korsede sig, Prinsessen stirrede paa hende, saa korsede hun sig ogsaa, nu var der et Steds hastige Trin, nærmere, nærmere —

»Eders Højhed!«

Prinsessen slog Øjnene op, stirrede om sig, fo'r sammen; udenfor lød Stemmen, det var Hofmesterindens:

»Eders Højhed, vaagn op! I maa ile!«

Kammermøen oplukkede Døren: dér i Fakkelskær stod Hofmesterinden og tvende Kammerfruer.

»I behage at ile, Hs. Højhed — Hertugen —«

Phanette kastede en Klædesrok over Prinsessen — saa var hun borte gennem Døren —

Frem gik det langs mørke Gallerier, foran en Kammersvend med højt løftet Fakkel, saa Hofmesterinden — langt henne genlød Trinene —

Ingen talte — — —

Brat bøjede Hofmesterinden sig og hviskede:

»Eders Højhed —«

»Hvad vil I?«

Hun pegede smilende mod Prinsessens venstre Haand:

»Eders Højhed, I tabe ej Krucifikset dér!«

Prinsessen saa' ned, Blodet skød til hendes Kinder: i Haanden dér holdt hun end Pistoja-Dolken.

Hastig gemte hun den, frem gik det: foran lød dæmpede Stemmer, en Dør blev opslaget, Grev Stampa kom tumlende ud, i Haanden en Kærte, han løfted højt; den sovende Dørsvend

fo'r op og gned Øjnene — Stemmerne foran bliver stærkere, nu skinner flere Lys, flakker mellem hverandre, skinner over Hofmændenes Kofter og Vamse. Nu lyder en Stemme:

»Plads! Hertuginden!«

Hattene aftages, Hofmændene viger, frem iler Hertuginden mod Døren dér, hvor Svendene trækker Hellebarderne an, saa de glimter i Fakkelskæret.

Da, som Hertuginden lægger Haanden paa Dørens Greb, standser hun: for dérinde fra skingrer et skærende Skrig —

Saa lyder en dyb Stemme:

»Syng, Brødre, syng!«

Og højtidsfuldt klinger det:

Miserere mei Domine —

Ud til hende siver Røgelse — nu gaar Døren op, Mester Fusconi staar i den:

»Eders Højhed —«

»Svar mig, Mester — hvordan — giv Plads!«

»For silde!«

»Død?«

»Og Sakramentet?« spørger hun og korser sig.

Mester Fusconi ser forvildet om sig, siger saa:

»Nej, Hs. Højhed vilde ej — han døde *uden* Sakramentet —«

Flere Stemmer igentager det, sært truende lyder det under Hvælvingerne:

»Uden Sakramente —«

Frem mod hende bølger Røgelseskyer og Præsternes dæmpede Sang:

Miserere mei Domine —

Men ingen falder i Sangen, alle staar tavse

med blottede Hoveder, da vender Hertuginden sig brat, løfter Panden og siger lidet bydende:

»I gode Herrer og Fruer, Hs. Højhed er død, lad os bede for hans Sjæl!«

Hun korser sig og knæler, de nærmeste gør ligesaa, men fjærnt henne i det mørke Galleri, hvor Kammersvende og Drenge stimer sammen, gaar en dæmpet Hvisken fra Mund til Mund, og højt under Hvælvingerne gensvarer det hviskende, truende:

»*Uden* Sakramente — *uden* Sakramente —«

XX

I Sforzaernes mørke Gravkapel hviler den sidste Sforza; men over Milanos Stad skinner den lyse Sol, og frem gennem den drager Prinsessen af Danmark.

Først et Parti Krigsknægte, saa en Fruerkarm. I den sidder Prinsessen, ved Siden rider Greve Stampa, som skal følge Hendes Højhed til Napolis Stad for dér at overgive Hs. Majestæt Kejseren Hertugens Testamente. Dernæst andre Karme med Fruer og Jomfruer, saa til Hest Kammersvende og Drenge, og saa syv Vogne med Kokke, Stegevendere, Køkkenmøer, Kedler, Gryder, Spid, ædendes og drikkendes Varer, samt Teltstænger og -Duge, og endelig til sidst atter Krigsknægte; thi saadanne kan man ej være foruden i disse Tider, da det Skik og Brug er at falde i Baghold blandt Røvere.

I Gyder og Gænger myldrer Borgere og Borgersker, som snakker adskilligt om, hvad Herskab de nu skal have, og nogle ved alt, at Kejseren vil tage Milano ind og give det til sin Søn, Hr. Philippus, hvilket er rimeligt, da Kejseren

jo nu ved Hertuginden er nærmest til Arven; men andre mener, at Kong Frans i Frankerige ej vil lade sig nøje hermed, hvorfor ond Krig og Orlog snarlig kan ventes.

De fleste har dog kun Tanke for at række Hals, at man end en Gang kan se den unge, skønne Prinsesse; og blandt de Halse, der ræk-kes, er og' elleve, hvoraf den første sidder paa den tykke Mester Caradosso, den anden paa hans trinde Medleverske og de ni næste paa de ni smaa Caradosser.

Og den gamle Mester, som end staar med blottet Hoved og ser efter Toget, der rasler bort mod Porta Vercellino, bøjer sig nu mod sin Medleverske og siger:

»Det kommer mig for, at Hendes Højhed var mere grædøjet, den Tid hun hidkom, end nu hun drager af —«

Og straks synes hans trinde Viv og de ni smaa Caradosser i ligeste Maade.

Nu er Toget uden Stadens Port, den sidste Farvelsigelse er lykkeligst til Side, end en Gang ser Prinsessen mod Stadens og Borgens høje, mørke Mure, vender sig saa brat: dér den store, frie, lombardiske Slette, som straaler i lysende Sol!

Hun ilukker Øjnene, som taaler hun ej helt den mægtige Glans; men dybt aander hun, suger Luften til sig, smiler lykkeligt.

Dér ved Karmens Side hører hun Hovslagene af Greve Stampas Hest, og hun mindes med ét den Tid, de samme Hovslag lød ved Dystrendet i Brüssel.

Hendes Hænder foldedes: Gud ske evig Pris; meget var ændret siden da, kan hænde, vilde der snart blive anden Bryllupsfest i Brüssels Stad — ja, Gud var god, han vendte alt til det bedste.

Saa kom der én liden Rynke i Panden under den sorte Enkehue: men Kejseren var jo arg paa Frans, kan hænde, gjorde han Protest — aa nej, det var dog ej tænkeligt, ej klogt vilde det heller være af ham: han vilde jo derved vinde Hertug Frans fra Kong Frans —

Med ét gav hun sig til at le helt lystigt: Frans og Frans og Frans; alle hed de Frans; men der var dog adskillig Forskel — — — men om Kejseren dog gjorde Protest?

Latteren tav, hun knyttede Hænderne i de sorte, silkestukne Handsker: gjorde han saa, hun skulde gøre det ej mindre, ej tiere lod hun sig sætte i Babylons Taarn.

Hun smilte: nu gik den gule Hofmesterinde alene og tudede ondt, den gamle Ugle — — —

Ind til hende lød lystig Sang.

Hun slog Øjnene op: derude i Vinhaverne hang store Klaser og blaanede i Solen — dér plukkedes de ned af brune Bønderknægte, som var nøgne til Bæltet — dér stod en Vinperse, og ved den en tyk Munk, der svang en Vievandskost. Se nu! Knægtene og Pigerne løftede Vidiekurvene med Druerne højt i Vejret, væltede dem ned i Persekarret. Og Persen gik, mens Bønderne sang og svang Huerne til Toget, der drog forbi —

Fornøjet nikkede Prinsessen igen, søgte blandt Kjolens Folder — i Haanden holdt hun nogle Guldstykker, nu glimtede de gennem Luften, Bønderne kastede sig jublende over dem.

»*Evviva, evviva!*«

Og Krigsknægtene slængte Haandkys til Bønderpigerne, der lo, saa Tænderne blinkede, Støv stod om Hestenes Hove; men i Solen blev Støvet til Guld, og bort i den Guldsky drog Toget mod Napolis Stad.

*

Hendes Højhed har stor Jaghast med at komme til Napoli, og kan enhver deraf tænke, at hun højt maa elske sin Herre Morbroder Kejseren, som hun jo dér skal antræffe.

Det gaar da frem i saadan fast taabelig Hast, at der ej vil medgaa mere end en Snes Dage til at passere de hundrede Miglier mellem Milano og Napoli; hvilket man ej nogen Tid tilforn har hørt. Hendes Højhed har da befalet, at man mestendels skal gaa uden om Byerne, hvor de mange Artigheder tager en ond Tid. Kuns i den Stad Lucca gøres Stands; thi vil Hendes Højhed dér anse San Fredianos Kors og det Kloster, som er funderet af hendes Hr. Forfader Kong Erik, og kanske er Greve Stampa noget for denne Tanke, da Folk fra det Land Danmark jo gratis kan ligge til Herbergs her. Dog er hans Glæde kort; thi Hendes Højhed

giver i Klosteret store Almisser, som kunde have strakt til megen Ædelse.

Ogsaa i Fiorenza behager det Hendes Højhed at gøre Stands, og skulde man tænke, at hun var bleven slagen haardt med Hellighed; thi og' her er det et Kloster, som søges. Og endda der ej er særlig gode Relikvier dér, men kuns en Grav, hvori hviler en Hr. Søren, som en Tid har tjent Hertugindens Herre Fader, vil hun anse dette Sted.*)

Og tænkelig maa denne Grav af Hendes Højhed være for en dyr Relikvi at regne; thi længe knæler hun her.

Og mindes hun, at den gode Søren tjente hendes Herre Fader saa tro, at han kom i stor Armod derover. Ja, saa arm var han, den Tid han søgte hendes Herre Fader i Brabant, at han maatte sætte sin Skindbrog hos en Jøde og sælge sin Kofte, at han kunde betale Herbergsværten — — —

Ja, saadant droges hende til Minde ved Hr. Sørens Grav, og da hun gik derfra, befoel hun, at Krigsknægte skulde holde Æresvagt dér, saa længe hun dvæled i Fiorenza.

Tilmed fik Klosterbrødrene adskillig Skænk for at bevare Graven vel og læse Messer for Hr. Sørens Sjæl; men ej var det det eneste, som var dyrligt, thi gav Hendes Højhed Befaling, at hver Stodder, de kom forbi, skulde have en

*) Søren Nordby, der, efter at have tjent Chr. II, gik i Kejserens Tjeneste, faldt 1530 under en Storm paa Firenze. Han blev begravet i et Kloster i Byens Udkant, men dette og Graven er nu ikke mere til at finde.

Angelot*). Og eftersom der var adskillige Stoddere fra Milano til Napoli, gik mange Angelotter! Men tænkelig svang sig da og' i de Dage mangen Bøn for Prinsessen af Danmark op mod Guds Moders Trone. Og de milde Øjne, som saa kærligt tilblinked hende fra Mandorlaen i Capella Ducales Hvælv, de blinkede nu fra Himlen selv, og dette kunde kanske og' være til nogen Gavn; thi, som sagt er, var det i de Dage Skik og Brug at falde i Baghold af Røvere.

Og den gode Kammermø Phanette var ej af dem, der talte mindst om disse onde Knægte, og ej skulde det blive bedre, mente hun, den Stund de kom til Napoli; thi, efter hvad man havde sagt hende, maatte alle Folk dér gaa med Panserskjorte, og saa maatte man endda svinge i stor Bue om hvert Hjørne; thi paa saadanne Steder stod gemenligen en Mand med en Dolk. Og var det Skik, kuns at holde sig inden Døre 8 Dage, efter man havde nedstukket nogen.

Prinsessen hørte paa alt dette uden at lytte meget til; og i lige Maade var det, naar Phanette talede om Krigen udi Tunis. Og dér havde Kejseren vundet et stort Slag over de kristnes Arvefjende, og havde han bragt sit dyre Liv i Fare, endda han kunde have sejret eneste ved List; thi var en af Fjendens Mænd kommet til ham og havde sagt: stormægtigste Kejser, befaler I, at jeg skal dræbe Eders Fjende, da vil jeg gøre saa'; men Kejseren havde svaret, som saadan stor Kejser stedse vil svare: nej, mod

---

*) En Mønt med en Engel i Præget.

mine Fjender kæmper jeg med Sværd, ej med Svig. Og Gud gav Kejseren Sejr, og af Barbareskens Vold friede han 10,000 arme kristne Slaver, og de skulde nu føres til Napoli; og dér skulde blive en Fest, som man ej nogen Tid tilforn havde kendt i disse Lande.

Hverken til dette eller hint lyttede Prinsessen meget, endda et og andet, saaledes det om Kejserens Ædelhed, bragte hende til at fundere noget. Men mest var hendes Tanker andet Steds, og kunde hun, selv naar Phanette med største Gysen talte om de ondeste Mordere, give sig til at smile, saa Phanette studsed derved.

Og fremad gik det med Jaghast, endda Phanette mente, at man tids nok kunde blive ihjelslagen. Gærne drog man Herberger og Borge forbi, og gærne slog man ved Aftenstid Lejr. Og naar man havde gjort sig til Gode med Mad og Drikke, og Messen var læst, da sov man trygt, og Himlens Stjærner saa' og' Krigsknægtene holdt Vagt. Aarle var man oppe; men allerarlest, inden Trommen lød, var Prinsessen oppe. Thi udenfor den skarlagens Teltdug sang Fuglene, og da gik hun mod Teltdøren, drog Morgenluften til sig, smilede lyksaligt: ingen mørke Mure standsed hendes Blik, langt, langt ud, hvor Solen stod op, kunde det gaa paa Rejsefart og Æventyr. Himlen tindred saa høj og blaa, over Bjærgene dér sejled en liden Rosensky, men ned langs Bjærgenes Sider, hvor Vinen voksed, laa smaa hvide Hytter i sorte Lunde — og Klostre var der, dér og dér, høje Cypresser, skønne Abildhaver — saa tog en Klokke til at ringe, saa end

én, rundt fra Bjærge og Dale gensvared det med saa mild en Klang, og mildt var Blikket i Prinsessens Øjne, mens hendes Hænder foldedes til Bøn.

Og Rosenskyen deroppe blev til en Guldsky, og paa den sad, kan hænde, Guds Moder og smilte til den liden Prinsesse af Danmarks Land.

XXI

Sol over Napoli, Sol over Hundreder brogede Bannere, der bølger fra Kasteller og Kirker, helt oppe fra San Elmos Bjærg og helt ned til Havnen, hvor der er lysende Flag paa hver Mast og Sejlstang. Og alle Gyder og Gænger myldrer af glade, brogede Folk, der danser, synger og lér, mens Solen lér glimtende med fra den lyse, tindrende Himmel.

Kirkeklokker ringer, Guitarer og Tamburiner klinger, Æsler skryder, og Sangere synger den lystige Pasquinos Sange, halvnøgne Fiskere raaber med Frugt fra Havet, Piger med Frugt fra Haverne, dér Nobili i brogede Silkekapper, barbenede Bønder med høje Hætter, røde Raadsherrer, sorte Notarer med Skrivetøj ved Bæltet og Fjerpen bag Øret; dér en Barberkirurg med en mægtig Hat, store Næseklemmer, Sakse og Knive i Bæltet, her sorte Borgersker, hvide Badstu-Knægte, Jøder i lange Kaftaner, tykke Munke, tynde Tiggere — —

»Dér, dér — nu kommer de!«

»Hertuginden af Milano!«

Og Barberkirurgen er nær ved at skære Halsen over paa den Perlestikker, han just rager, Tærningspillerne foran Husenes Døre hører op at skændes, Fiskerne at raabe og de fleste Jøder med at handle.

For nu samles al Solens Glans om Don Pedro de Toledos Herolder hist henne. Under dem danser Heste med gule Skabrakker, over dem bølger Bannere med Leons Løver og Castiliens Taarne — nu skingrer Trompeter, drøner Pavker, jubler Vivatraab.

For dér, trukket af fire hvide Heste, fremruller Prinsessen af Danmarks Fruerkarm, til venstre rider Grev Stampa, til højre Don Pedro de Toledo, Vicekongen af Napoli, som regerer her i Kejserens Navn.

»*Evviva, evviva!*«

Prinsessen bøjer sig frem, smiler, lytter: hør, hvor de synger, hvor de jubler —

En rød Regn af Nelliker glimter over hende.

Hun nikker og smiler, Don Pedro bøjer sig fra Sadlen og siger:

»Eders Højhed, I tilgive — de Nelliker har ej Sorgens Farve!«

Lidt undrende ser hun paa ham, saa rammer hendes Blik den sorte Enkedragt, og hun bliver alvorlig, bøjer Hovedet, smiler i Smug.

Men snart dernæst er Blikket igen ude blandt den larmende Skare — se, hvor de stimler sammen dérhenne om noget gyldent, som flammer saa', at Hestene rundt om danser og slaar Gnister af Skoene.

»Eders Højhed,« spørger hun, »hvad dér?«

Igen bøjer Don Pedro sig fra Sadlen:

»Eders Højhed behager at spørge? — Naa, dér! Det er et Kunststykke, gjort af Ler, besmurt med Guld, og det skal vise den skønne Sirene Parthenope —«

Prinsessen ser undrende paa ham, han smiler:

»Ja, det var en Sirene, der skal have levet her i Napoli i fremfarne Dage; og som hun i hin Tid lokkede Mændene, saa' gør hun endnu —«

Toget er ud for det gyldne Kunststykke, og Prinsessen ser, at Mændene rundt om rækker Bægre og hule Hænder frem mod Sirenen.

»Men hvad gør de dog?«

»Det er Vin,« smiler Don Pedro, »som springer fra den skønnes Bryst!«

Prinsessen ser to Straaler gløde i Solen, og nu — ja, nu ser hun Bægrene løftes, og mens Huerne flyver til Vejrs, lyder glade Raab:

»For Hertuginden!«

»For den store Kejsers skønne Søsterdatter!«

»*Evviva, evviva!*«

Og hun faar med én Gang saa' en Lyst at svinge sit Lommeklæde mod dem, raabe til de glade Folk derude, juble til dem — men da hun løfter Armen, bliver hun det sorte Ærme vaer, og hun nikker da blot; læner sig saa brat tilbage; for maa hun ej være frydefuld og tilvifte dem, da maa hun hvert Fald nytte Klædet til at tørre Taarerne bort; thi jubler det med ét saa i hendes Bryst, at hun maa græde.

XXII

VED Castello Nuovos Triumfbue, hvorfra San Antonio og den gode Sebastian, ej at glemme de fire Kardinaldyder, som dog altsaa, endda onde Paver og Kardinaler, endnu er til, ser ud over den bølgende Menneskehob og den blaa Golf, er optømret Balustrader, prydede med skønne Tæpper, gjorte efter Rids af Jacopino della Barca; og her er samlet de ædle Mænd, Fruer og Jomfruer, som skal imodtage Kejseren.

Midt for under Baldakinen med Ørnen og Kejserens Valgsprog *Plus ultra* i Guld og Perler staar Pladsen tom til Kejseren selv; men nærmest den sidder Prinsessen af Danmark, saa sort en Falk blandt alle de brogede Fugle, der kvidrer og basker med Kappernes lysende Vinger.

Næst Prinsessen af Danmark sidder Prinsessen af Napoli, Don Pedros Datter, og hun peger med den guldglimtende Vifte, nævner Navne: dér Hertugen af Zore, dér Greven af Roeulx, Ministeren de Praet, Grev Alferrez, Hertug Alfonso Piccolomini af Amalfi, dér Federigo Genori. Om hver af dem har Prinsessen nogle Ord, kun ej om den sidste, og endda hun baade ved, at

han er en kær Ven af den store Mester Michelangelo, og at den gyldne Medaille paa hans opkrammede Hat er gjort af Mester Benevenuto Cellini, saa siger hun intet af alt dette, og ej heller, at den smukke Hjærteklemmer Genori af mange just kaldes Prinsesse-Elskeren. Men heller ej behøver hun at sige saa'; thi blot hun nævnede Genoris Navn, fik hendes Øjne saa sær en Glans, og da mindedes Prinsesse Christine saare vel, hvad Phanette en Tid havde talt om en vis arm Prinsesse og en vis Genori, som Don Pedro ej var god formedelst manglende Rang.

Og brat greb Prinsesse Christine hendes Haand, trykkede den varmt og sagde:

»Ædle Frøken, jeg lider jer saa vel!«

Og Prinsessen af Napolis Øjne saa' helt undrende ud; men hun smilte og gentrykkede Haanden med megen Varme.

Og de sorte Øjne saa' mod det røde Silkeskød med de store Guldliljer; men de nordisk blide Øjne gik ud over Pladsen, hvor Landsknægte til tvende Sider holdt Hoben tilbage; men ligefor gik Pladsens røde Tæpper helt til Havnen, hvor Bannere bølgede, og bag dem kom det blaa, blinkende Hav, der gnistrede over mod Vesuvio, som havde tændt det allersommægtigste Frydeblus for Kristendommens Ridder.

Og samme Ridder vil blive imodtaget af andre Kristendommens Stridsmænd, som dog ej klæder sig i Kamelhaars-Kjorteler; thi dér nærmest Havet flammer Solen i guldstukne Dalmatikaer og gyldne Krumstave.

»Hvad er det for Klerke?« spørger Prinsesse Christine.

»Hele vort Kleresi, og dér forrest, dér om det sølverne Skrin, det er San Gennāros Præster, og dér i Skrinet —« her korsede Prinsessen sig med stor Hast — »dér findes Gennāros Blod —«

Prinsesse Christine saa' spørgende ud, og den anden fo'r hastig fort:

»Aa, I kender ej Gennāro — jo, den kære var Biskop i Benevent, men ak, saa led han Matyrdøden, og nu hviler han her. Tre Gange hvert Aar bliver hans Blod flydende, og kan man da tage sikkert Varsel; thi rinder det hastigt, da bliver det et godt Aar — ogsaa for elskende,« lo Prinsessen, mens hendes Øjne stjaalent gik til Genori.

Prinsesse Christine faldt i Tanker, sagde saa brat:

»Hvad Varsler gav han da nu sidste Sinde?«

»Aa, den kære, den kære,« jubled Prinsessen af Napoli og korsede sig, »aldrig nogen Tid har det flydt saa godt!«

De saa' begge helt fornøjede ud, og igen var de sorte Øjne ved Genori, og da glimtede det med ét i de nordisk blide, og Prinsesse Christine spurgte med spids Mund:

»Var det Genori, han hed?«

»Hvem?« raabte den anden og blev flammende rød.

»Helgenen!«

»Naa *ham*! Nej, nej, han hedder Gennāro!«

De lo begge, og deres Hænder mødtes og trykkedes varmt, de vidste egentligen ej helt hvorfor.

Men de vidste — thi det fo'r nu gennem dem begge — at just i det samme drønede et Skud højt fra San Elmos Kastel.

De andre saa' derop: i den blaa Luft bølgede end den hvide Damp, nu glimtede det atter, bragede — og nu: fra Castello del Carmine og fra Capuano drøner Skud paa Skud, nu falder San Gennaros, nu San Martinos Klokker til Slag, langs Bjærgsiderne, i Havernes Træer, paa Husenes Tage, i Masterne ved Havnen og bag Landsknægtenes Hellebarder paa Pladsen bølger det brat i tusinde Farver, og derhenne ved Skibsbroen begynder Messedrengene at ryste Røgelsekarrene for at faa Myrrhaen til at ulme op.

Ogsaa paa Balustraderne er der Liv, alle Blikke gaar mod Havet, og dér frem bag den røde Klippebrink glider nu højstævnede Karaveller, flere og flere, purpurne Sejl med Billeder af Guds Moder — —

»Dér, dér — det er Kejseren!«

»Leve Kristenhedens Ridder!«

Og som Karavellerne i en lang, straalende Kæde glider frem, bruser Jubelen langs Kysten, fra Skib til Skib, fra Hus til Hus.

Nu svinger den forreste Karavel frem ved Castello Nuovo, nu falder Pavker og Trompeter ind — paa Balustraderne har alle rejst sig, og alle blotter Hovedet.

Kanonerne bliver ved at drøne, Klokkerne ved at ringe, og alle Øjne stirrer mod Karavellens Kastel; for dér staar Kejseren.

Stille staar han, støttet til sit Sværd, Hovedet

lidet tilbage, Blikket vendt mod Land, alt er Liv, kun Kejseren er stille.

Tusinder Øjne stirrer imod ham, blandt dem er et Par nordisk blide, og Taarer er der i dem, og i Prinsesse Christines Hjærte banker Blodet: *hendes* Morbroder er det — — og hør nu:

»Hil, hil!«

»Korsridder!«

»Højt leve Verdens Herre!«

Nu er Kejseren borte fra Kastellet — nu sættes Baade i Søen, højstævnede, gyldne, nu daler det store Banner med den sorte Ørn derhenne paa Agterkastellet — dér er Baadene: Purpurtæpper glider efter langs Kølvandet, fra Kartoverne drøner det, Vivatraab lyder, Roser regner, nøgne Fiskere springer i Søen, følger svømmende Kejseren, dukker ned, kommer op, raaber *evviva,* mens Skummet staar om dem, og Solen gnistrer i de blanke, brune Kroppe.

Nu løfter Præsterne San Gennāros Skrin, Sølvklokker rasler, Rølgelseskyer bølger, Krumstave gløder, dybe Stemmer synger.

Og da Kejseren sætter Foden paa Land, bruser det frem fra hver en Kant, højere, højere, stærkere, stærkere, vokser til brusende Hymne:

Gloria in excelcis Deo —

Og alle Hoveder blottes, alle Klokker ringer.

Kun Kejserens Hoved er det ej — jo nu! Thi han staar foran Gennāros Blod. Langsomt løfter han en fin smal Haand, aftager den spanske Hat med den hvide Strudsfjer, bøjer Knæ omtrent til Jorden.

Og Ærkebispens Stemme lyder:

»Hellige romerske Majestæt, Herre til Germanien, Hispanien, begge Sicilier, Jerusalem, Ungern, Dalmatien og Kroatien, Castilien, Aragonien, Neapolis, de lombardiske Lande og Nederlandene, Konge, Ærkehertug til Østerrig, Hertug til Burgund, Greve af Habsburg, Flandern og Tyrol! Eder hilser vi med Gud og hans herlige Moder, dem, I har kæmpet for med Hæder, 10,000 kristne, som var faldet i Barbareskens Vold, har I udfriet, og vil I nu skikke dem hver til deres Land og Sted, hvor Tusinder vil prise Eder; thi I giver Moderen sin Søn tilbage, Kvinden sin Husbond, Børnene deres Fader! I vil tørre Taaren paa deres Kind, bringe Lovsangen i deres Hjærte! Og vil ogsaa jeg i Gud den almægtiges Navn signe Eder, Eders tro Mænd og hver, som her forsamlet er!«

Og da Ærkebispen udstrækker Hænderne, sé, da daler alle paa Knæ, saa langt Øjet rækker, stille bliver der, kun synger Klokkerne deres brusende Hosianna.

Frem skrider Toget: dér ene, fjærnt fra Følget, gaar Kejseren, en Gyldenstyks-Kappe over de smalle Skuldre, over det rødlige Haar den fjedrede Hat, under slappe Laage blaa Øjne, som ser søgende rundt. Munden er fast bidt til, Hagen med det rødlige Skæg skudt langt frem —

Haanden paa Sværdhæftets dyre Stene, et lidet Smil om de smalle, blege Læber —

Pavker, Trompeter, Vivatraab.

Men derfor smiler han ej mere, løfter kun den højre Haand, hilser —

Saa følger Don Pedro, Markese Davalos del Vasto, Hertugen af Gandia, Francesco Borgia, Vicekongen af Catalonien, Kansleren Granvelle, Skriftefaderen Broder Juan, Narren med Hundene, Hofmænd, Smaadrenge og Drabanter, de sidste røde og gule, de andre sorte med spanske Kapper og Hatte, Broder Juan i Munkekutte.

Under nye Jubelraab tager Kejseren Sæde; men nu rejser han sig atter; for hans Blik har ramt Prinsesse Christine, nu tager han hendes Haand og kysser den, mens hun nejer dybt.

»Eders Højhed, jeg hilser Eder med Gud, og beder ham naadigst vorde Eder en Trøster i jer Sorg —«

Atter nejer hun, Kejseren giver et lidet Vink: en Hofmand træder frem og skyder Prinsessens Stol hen til Kejserens.

De tager Sæde, Kejseren vender sig en Kende mod hende:

»Min liden kloge Søsterdatter, du tænke nu ej mere paa Døden —«

»Paa Døden?«

»Ja, der er Taarer i dine smukke Øjne —«

»Det er Glædestaarer, Eders Majestæt!«

Fra Siden ser han lidt undrende paa hende, hun siger varmt:

»De Taarer fødtes den Tid, jeg gensaa' Eders Majestæt —«

Han smiler let; men helt varmt siger hun:

»Og *ærlige* er de; for I er ej eneste Verdens Herre, men Guds Stridsmand, de betrængtes Befrier! Og fornam jeg saa sær en Lyksalighed, den Tid jeg hørte alles Jubelraab; thi stoltelig

er det at være saadan stor Herres liden Søsterdatter!«

Atter er Smilet om Kejserens smalle Mund, og han siger:

»Og den liden Søsterdatter staar mig an — *ellers* siges mig saadant for at vinde Gunst, her er det ej saa'?«

Brat var hans Blik i hendes, men hastig slog hun Øjnene ned, og han trak lidet paa Skuldrene, smilte bittert.

Men saa løftede hun Hovedet, og fast var hendes Blik, da hun sagde:

»Eders høje Majestæt, da I er Verdens Herre, maa jo alt, som i Verden er, gives af Eder, men saa sandt Gud er til, derpaa tænkte jeg ej nyssens —«

»Men *nu*!«

Brat saa' hun til Siden, da lød en Stemme bag hende:

»Eders kejserlige Majestæt, behager I at befale, at —«

Kejseren slog ud med Haanden, og da smældede Trompetfanfarer.

Prinsessens Øjne gled ud over Pladsen, frem mod Havet, hvor der snart ej var Vand at se for Baade, som fo'r frem og hen fra Skibene, fyldte ud, tomme tilbage, og i Land myldrede Hob efter Hob af Skibsknægte og Baadsfolk —

»Dér er de, dér er de! Det er dem, som Kejseren friede af Barbareskens Vold!«

»Se, se! Dér sad Lænkerne!«

Og frem over Pladsen drager et Tog, som aldrig vil tage Ende: Frankere, Spanioler, Græ-

kere, Ungere og Folk fra de nordiske Lande. Solbrændte, glade Ansigter, straalende taknemmelige Øjne lyser mod Kejseren, som nikker stille —

»Eders Majestæt,« hvisker Prinsesse Christine, »det er alle dem, I friede af Trældom!«

Han smiler let, hun bøjer sig fremover, og dernede, hvor de befriedes Tog gør Stands, ser hun Skatmestrene og deres Drenge dele ud af Kister, fulde af Guld og Sølv, mens Jublen lyder — se, den gamle dér med den brune Kofte, i Haanden har han et Guldstykke, som han kysser. Taarer er i Øjnene, nu svinger han sin Hue op mod Kejseren, kaster sig paa Knæ, raaber:

»Gud signe dig og gøre dine Dage milde!«

Borte er den gamle, andre følger: dér løfter en Kvinde sit Barn mod Kejseren og raaber:

»Se, se, det er *ham*!«

Og Barnet vinker med de smaa Hænder, Kejseren smiler, Prinsesse Christine vinker og vinker.

Og Arme, hvor Lænker har skaaret dybt, rækkes mod Kejseren, Jublen lyder, Guldet rasler, Solen skinner.

»Eders Majestæt,« siger Prinsesse Christine varmt, »Gud vil regne Eder denne Dag til Gunst —«

»Tænker du?« siger Kejseren med et bedrøvet Smil.

»Ja, se dog, hvor lyksalig I har gjort alle disse —«

»Men der er flere end dem —«

»Og I vil helst gøre *alle* lyksalige?«

Han nikkede, hun bøjede sig nærmere mod ham, hviskede:

»Ogsaa Eders liden Søsterdatter?«

Hans Blik ramte hende:

»Om jeg kan —«

»I kan *alt*!«

»Tror du? Dog, det er sandt, du skal vide, Søsterdatter, at jeg nyssens har tænkt just paa dig —«

»Har I?«

Blodet brændte i hendes Kinder, hun turde næppelig se op.

»Men om mine Tanker nu ej var min liden Søsterdatter til Behag?«

Hastig saa' hun op — saa veg det skræmte fra hendes Blik:

»Ej tænkeligt, Eders Majestæt — se dog dem dernede, hør deres Jubel; den, der gør disse Tusinder lyksalige, han skulde ej gøre sin Søsterdatter lyksalig —«

»I Morgen i mit Brevkammer,« sagde Kejseren brat.

»I Morgen,« gentog hun og foldede lønligt Hænderne.

Da ramte hendes Blik Prinsessen af Napoli, som sært nok nu var kommet helt nær den smukke Federigo, og Prinsesse Christines Tanker var straks hos den gode Helgen, der nyssens havde ladet sit Blod flyde saa vel —

Hun smilte, hendes Hænder foldedes, og hendes Bøn gik til den kære Gennaro.

XXIII

DET hemmelige Brevkammer i Castello Nuovo. Nys lød Klokken under den tunge Hvælving; thi den lyder, naar nogen træder gennem den jærnslagne Dør.

Og den, der traadte ind, var Prinsessen af Danmark.

Dybt nejende staar hun for Kejseren, som har rejst sig fra Bordet med de mange Papirer, Krucifikset og Folianterne. Nu kysser han hendes Haand, byder hende til Sæde.

Ingen taler, hendes Blik gaar Kammeret rundt, han følger det.

»Du mindes, sidst vi veksled Ord i et Brevkammer,« siger han.

»Ja, Eders Majestæt, det var i Mechlen — ganske som her, Brevkisterne langs Væggene, og dér —«

Hun korser sig —

»Det er Eders Majestæts Rejsealter, maa jeg tænke, det var og' i Mechlen —«

»Ja, den hellige Hieronymus, gjort af den store Tiziano —«

»Eders Majestæt viser denne Mester stor Gunst —«

Kejseren smiler:

»Mester Tiziano viser mig en end større ved at gøre saadant Billed —«

Her standser Kejseren, vender sig brat mod hende og siger:

»Men den Gunst, *du* tænker paa?«

Blodet farer hende til Kinderne, hun ser ned, han smiler.

Saa løfter hun Hovedet:

»Eders Majestæt, jeg har bekommet et Brev fra min Søster Dorothea —«

»Hun lider vel, kan jeg tænke, hendes Bilager er jo lyksaligst til Ende —«

»Derom var det ej, hun skrev — men om min Herre Fader —«

Kejseren kneb Øjnene til.

»Ej er det Tid her at tale om din Herre Fader —«

»Ej heller er det om ham — om Eders Majestæt selv er det — haardelig har man krænket Eder!«

»Mig?«

»Det gyldne Skinds Orden, som Eders Majestæt behagede at skænke min Herre Fader, har man voldeligen revet af hans Bryst, da man gjorde ham til Fange —«

Kejseren trak let paa Skuldrene, med dyb Stemme sagde hun:

»Eders Majestæt kan da ej taale saadant, jeg siger det kun, at I kan straffe, hvo straffes skal!«

»Var det nu og' *derfor*, du sagde det?« brød han hende af. »Nej, Søsterdatter, du sagde det *kun* for bedre at samle dine kloge Tanker til det *andet* —«

Han smilte, for han saa', at Blodet atter fo'r hende til Kinderne —

»Det *andet*?« igentog hun, og bedende gik hendes Blik imod ham, mens hun fo'r fort, »Eders Majestæt behager at vide —«

»Jeg ved alt, og' jeg har bekommet Brev —«

»Har I?« raabte hun og sprang op, »Brev fra —«

Saa standsede hun —

»Fra Hertugen,« smilte Kejseren.

»Aa, Gud, er det sandt,« raabte hun, greb hans Haand og kyssede den, »og I siger, hvad siger I, mægtige, gode, kære Herre Morbroder, I siger?«

»Tag Sæde, siger jeg, og lad os være *kloge*, smukke Søsterdatter, alt længe har han anholdt om din Haand; men kanske faar han aldrig Skotland ind —«

»Skotland?« raabte hun.

»Ja, du ved da, at han er en Stuart?«

»Hvem?«

»Hertug Johannes af Albany!«

»Behager han naadigst at anholde om *min* Haand?«

Helt bleg var hun, Kejseren sagde:

»Du synes at undres derover; saa ung og smuk du er, undrer det ej mig!«

Hastig drog hun sig med Haanden over Panden, smilte saa:

»Det undrer mig af anden Aarsag — — — var det ej den Hertug, som kæmped mod jer i det Slag ved Pavia —«

»Det ved du?«

Hun nikkede, han smilte, sagde saa:

»Ja, Christine, du ser, hvor vel jeg lider dig, at jeg taler saa' med dig om disse Ting, og vide skal du, om du da kan taale det og ej hovmoder dig derover: andre Friere er og' redet i Gaarde —«

»De har Jaghast, de ædle Herrer,« sagde hun, og det skulde lyde lystigt —

»Du er saa ung og smuk —« smilte han.

»Og jeg er *Kejserens* Søsterdatter!« smilte hun.

»Der er end en Hertug!« sagde Kejseren med hævet Stemme.

Hun saa' op, fortrak ej en Mine:

»Der er saa mange Hertuger —«

»Men kun én af Fiorenza —«

»Medici?«

Hun løftede Hovedet, knejsede lidet:

»Eders Majestæt, da kan jeg udtage Hjærterne af mit Vaabenmærke, Ørnen af Eders, og sætte Apothekerpillerne i Stedet*) —«

»Kong Frans har dog givet sin Søn Hertugen af Orleans en Medici, den skønne Cathrine —« sagde Kejseren.

»Kong Frans er ej Kejseren — Eders Majestæt behager at være i godt Lune —«

»Saa godt Selskab giver godt Lune,« sagde

*) Medicierne stammede fra en Apotheker, og i deres Vaaben havde de derfor Apothekerpiller.

han og lagde dæmpet til: »Men om nu Kong Henrik rakte dig sin kongelige Haand og gav dig Englands Trone —«

Hun tav lidet, tænkte, sagde saa:

»Da vilde jeg sige: Eders Naade, I havde den Lykke at være formælet med min mægtige Hr. Morbroder Kejserens gode Frænde, Cathrina af Aragonien, og hende jog I skammeligt af Lande, og hvor stor en Kærlighed jeg end bærer til Eders Naade, da kan en Herre af saadan Klogskab som I vel lettelig forstaa, at jeg ej paa saadan Vis kan gøre min stormægtige Herre Morbroder Kejseren saadan Sorg —«

Kejseren smilte:

»Christine, selv er du af stor Klogskab; men om Kongen nu sagde: Hertuginde Christine, giver I mig jer Haand, da giver jeg jer Herre Fader Danmarks Krone igen —«

Prinsessen løftede Hovedet, sagde alvorligt:

»Saadant kan ej ske!«

»Men om det nu kunde ske, om Kong Henrik nu havde saadan Tanke?«

Prinsessen strøg sig hastig over Panden, smilte:

»Eders Majestæt, da vilde jeg svare: min Fru Stammemoder er Dronning Ysabella den Katholske, og I har uddrevet den eneste sande Kirke af Eders Lande —«

»Kloge Søsterdatter, og' det ved du — men om hs. Naade Kongen nu ej lod sig nøje med dette?«

Prinsessen betænkte sig lidet, sagde saa:

»Da vilde jeg svare dette: om Eders Naade behagede at genskaffe min Herre Fader de Riger

og Lande, som er hans, og som Gud og Kejseren dog en Gang vil lade ham tage ind, da vilde disse Riger og Engelland blive saa fast bundne tilsammen, at min Herre Morbroder og kanske og' Kong Frans vilde sige, at saadant ej kunde passe dem og Gud —«

Kejseren havde ganske langsomt rejst sig, Armene var lagt over Kors, og han blev ved nøje at betragte Prinsessen —

»Hvem har lært dig saadan Tale? Christine, Gud burde have gjort dig til Konge — jeg kunde tænke, du havde Kløgt dertil, hvo gav dig dette Snille?«

Ogsaa hun havde rejst sig; med de hvide Hænder tog hun i Kjolens sorte Atlask og dalede dybt mod Gulvets Tavl:

»Eders Majestæt, jeg er *Eders* Søsterdatter!«

Han tog hendes Haand og kyssede den, nikkede helt tilfreds, og i det samme fik hendes Øjne saa stærk en Glans, og hun sagde:

»Eders Majestæt, I sagde nyssens, at I vidste, hvad Gunst jeg begærede —«

»Jeg ved det,« sagde han og skiftede brat Mine, »du vil sige just det samme, du sagde i Mechlen; men lad os ej tale derom: heraf kan *intet* blive!«

Hans Stemme var haard; og han vendte hende Ryggen, stod og stirred mod Alterbilledet.

Prinsessen var bleg, intet Ord fik hun frem — hun lukkede Øjnene: Gud i Himlen, hvad var der sket — aa nej, Kejseren kunde ej mene det saa', han, som friede Tusinder af Ve og Vaande,

han vilde da ej gøre hende Men — aa nej, det var jo rent umuligt — —

Bedende kom det:

»Gode Herre Morbroder — I kan ej mene det!«

Uden at vende sig sagde Kejseren:

»Jeg mener det!«

»Men hvifor?«

»Du ved det — han har spottet mine Mænd, har spottet *mig*!«

»Eders Majestæt, I fejler —«

»Jeg fejler ej, og heraf bliver *intet*!«

»Men naar jeg beder saa mindelig —«

»Omsonst!«

Da voksed Prinsessen, Øjnene flammede, Hænderne var knyttede, og den Stemme, der lød, var ej mildt bedende:

»Eders Majestæt, man siger, I er haard mod Bly og Staal; men Gud vil dog en Tid naa jer, og da vil I angre dette!«

Brat vendte Kejseren sig mod hende, og de tunge Øjelaage løftedes, undrende saa' han paa hende, mens hun fo'r fort:

»Sidste Sinde dér i Mechlen behagede I at sige, at jeg skulde gaa til Milano; thi hver har sin tunge Pligt, og jeg bøjede mig; men ej *mere* gør jeg det!«

»Du er saa ung, du har Stunder at bie —«

»Eders Majestæt, jeg ved — thi saadant vides i hele Kristenheden — at Eders Medicus har brygget en Eliksir, som nu har gjort ham 100 Aar og kanske gør Eder end ældre; men blev I saa 1000 Aar, det siger jeg her, ej skal I leve den Tid, jeg bøjer mig —«

»Tror du ej?« sagde Kejseren stille. »Mangen stiv Nakke har jeg set bøje sig —«

»Med mig faar I det ej at se — og det vil I ej heller,« sagde hun, og hendes Stemme blev mild og bedende, »thi, kære Hr. Morbroder, I har jo sagt, at I lider mig vel, og ej har I Hjærte til at gøre mig Men —«

»Sandt sagt, Christine, og ej lider jeg dig mindst, naar du trodser —«

»Saa vil I da høre min Bøn, kære, gode Herre, I kan ej andet, husker I ej i Gaar de befriedes Tog, end hører jeg deres Jubelraab — mindes I ej det lidet Barn, der rakte Hænderne imod jer, den gamle, der raabte: Gud signe dig og gøre dine Dage milde! — Aa, kære Herre, jeg ønsker som den gamle: Gud gøre dine Dage milde —«

Hastig vendte han sig, stirrede mod Alterbilledet; hun rakte Hænderne mod ham, smilte saa brat og raabte:

»Aa, Eders Majestæt, jeg ved ret vel, hvi I vender jer fra mig: I kan ej staa min Bøn imod!«

Men Kejseren stod tavs, og hendes Hænder sank — saa foldede hun dem, rakte dem mod Alterbilledet og raabte vildt:

»Kære, gode Helgen, du høre mig dog! Du maa da vide, at min kære Moder, som nu er hos dig i Himmerigs Rige, hun signede ham og mig, just som Gud løste op for hendes Sjæl — gode Helgen, du knæle for Guds gyldne Trone, lad ham høre min Bøn!«

Brat vendte Kejseren sig mod hende, og hun

greb hans Haand, hun mærkede, at den skjalv, og hun kastede sig ned for ham og raabte i Angst og Jubel:

»Tak, Tak, du gode Helgen, velsignet være du; thi jeg ved, at du har bønhørt din Tjenerinde! Guds Moder og alle Helgene være evig, evig priset —«

»Du rejse dig, Barn,« sagde Kejseren og bøjede sig over hende.

»Nej, jeg rejser mig ej, før I hører mig!«

Han drog hende op, varsomt strøg hans Haand gennem hendes Haar, saa sagde han dæmpet:

»Jeg kan ej!«

»Jo! *I* kan alt!«

»Kan ej,« sagde han end mere dæmpet og bøjede Hovedet —

»Kan ej?« igentog hun, og hendes Øjne var sært store, »I spøger vel, I kan jo alt, I er jo Kejseren, Verdens Herre!«

Han vendte Hovedet bort:

»Jeg har svoret dyren Ed —«

»Aa, gode Herre, hvad siger det, den dyreste Ed kan jo løses —«

»Nej,« sagde han haardt, »Eder skal holdes!«

»I *vil* ej?«

»*Kan ej*!«

Uden Lyd sank hun sammen i Guldlæders-Stolen, han blev ved at stryge den smalle Haand gennem hendes gyldne Haar.

XXIV

STJÆRNER over Napoli.

Lysende tindrer de paa den sorte Himmel, men ovre mod Torre del Greco dør de i Vesuvios flammende Fakkel.

Paa Castella Nuovo holder Kejseren Fest, fra Vindvernes Gitter straaler tusinde Kærter, klinger Gige og Fløjte. Langt over Golfens glidende Vande vugger den smægtende Klang, og dérude fra gensvarer Guitarklemt og ømme Sange.

Og endda Vinklokken forlængst har lydt, at hver skulde forføje sig hjem, myldrer alle Gyder og Gænger af glade Folk, særdeles dér foran Kastellet, hvor Faklerne flammer, og Tarantellen gaar.

Men ene ved sit Vindve sidder Prinsessen af Danmark. Om Skuldrene har hun det guldstukne Klæde — — —

Nu synker Hovedet træt mod Vindvets Karm: i Gaar alt saa lyst og lyksaligt og nu — aa, Gud i Himlen, var alting da forbi — forbi — —

Brat rejste hun sig, stirrede mod de sorte, hvirvlende Skygger dernede, lyttede efter San-

gen: hvor ondt det var, hvor dybt det skar — —

Ud gled hendes Blik over den mørke Golf: dér i Vandet den bølgende Ildstribe fra Vesuvios Fakkel, og ind i den skød sorte Gondoler, gled saa atter bort i Mørket, bort, hvorhen? Og hun hørte Guitarklemt derude — *han* sang for *hende* — —

Tungt læned hun den hede Pande mod Vindvets Karm.

»Eders Højhed —«

Hun fo'r op.

»Phanette?«

»Eders Højhed — her var en Kræmmer —«

Prinsessen vendte sig ej fra Vindvet, sagde træt:

»Du lod ham vel gaa, jeg har ej Tanke for saadant, du lade mig i Fred, gode Phanette —«

Kammermøen smilede, stak Haanden ind under Brystdugen:

»I tilgive, Eders Højhed, han sagde, han havde Klæde fra *Lier!*«

»Fra Lier?«

Brat vendte Prinsessen sig, Kammermøen smilede.

»Hvi smiler du saa',« sagde Prinsessen og strøg sig hastig over Panden, der var hed; thi med ét mindedes hun den Bog »Flaminga«, og næsten raabte hun:

»Phanette, du sige mig, var det en Kræmmer eller — det er da ej, svar mig, Phanette, hvo er det?«

»Han havde et Brev —«

»Et Brev?« sagde Prinsessen lidet skuffet, men fo'r saa hastig fort: »Fly mig det!«

Prinsessen har Brevet i Haand —

»Saa befaler Eders Højhed, at jeg skal gaa?«

Ene staar Prinsessen, Haanden synker, Hovedet er løftet: ›aa Gud, om det havde været ham selv — —

Brevet knugedes sammen i Haanden, saa løb hun hen mod Armstagen paa Bordet med de sære brogede Stenbilleder:

»Til Phanette Kammermø hos hendes Højhed »Enke-Hertuginden —«

Hun smilte: *Enke*-Hertuginden — saa vidste han det alt — —

Videre læste hun:

»Enke-Hertuginden af Milano venligen tilskrevet »af Elisabeth Stahls —«

Atter smilte hun: jo, det var ham, saa' skrev han ogsaa sidste Sinde — —

Hun rev Brevet op, end en Udskrift:

»Kleiniche —«

Hun læste, mens Ansigtets Mine skiftede i det røde Skær fra Kærterne:

»Næst min Taksigelse for alt giver jeg dig ganske venligen at vide, at ej en halvgaaen Time »tilforn kom her anridende Bud om din Gemahls »Afgang, for hvilken Sorg jeg beder Gud være »dig en Trøster. Tænker du, jeg straxen skal begære dig hos Kejseren (du forstaar, at det er »som brændendes Ild i mig), aa, allerdejligste »Kleiniche, jeg tænkte en Tid at søge Orlov, men »saadant er umuligt nu, da der tænkes paa Krig, »hvilket jeg meget forbander, endda Krig jo er en

»ret lystig Ting. Kanske det dog bliver til intet, »og vil jeg da ile til den, jeg i Verden har »kærest —«

Hun lod Brevet synke: Krig?

Videre læste hun:

»— og du dejlige, fagre og gode Kleiniche, vel »kan jeg meget bande den onde Skæbne, at du »nu er saa langt fra mig, men er det dog Lyk- »salighed at vide dette, som sket er, og maa du »snarlig give mig Brev, og hvad du saa end be- »hager at skrive (uden da, at du ej elsker mig; »thi da tog jeg min Død), da skalst du vide, at »jeg paa Timen lyder dit Bud. Men om vi end »maa bie en Tid endnu (Gud gøre den ret kort!), »da tykkes det mig dog, at alt nu er idel Lyksa- »lighed; thi intet kan nu mere være hinderligt for »vor Lykke —«

Hun kunde ej læse mere; for Taarerne brød frem: dér gik han og tænkte, som hun i Gaar havde tænkt, og nu —

Hun brast i saa ond en Hulken —

»— og, hjærte Kleiniche, du kan vide, hvor »det gør mig frydefuld; thi det har jo været onde »Tider. Du ved, jeg ej er for Klerkekunst, men »dog har jeg til Husvalelse atter læst det Rime- »værk, du talede om, dette om min Stammefader »Hr. Fleur. Og tillige vil jeg give dig at vide, da »jeg tænker, saadant kan fornøje dig noget, at »jeg flere Sinde har været paa en liden Ø i den »Flod Seinen, som er her nær det Sted Corbeil; »thi der er Kirken, Saint Just, med en Grav, »hvori en Datter af en af dine Herrer Forfædre, »navnlig Kong Valdemar, ligger. Hun var givet

»*i Ægteskab med Kong Philippus Augustus og*
»*hedte Isburg**), *men han var hende ej god,*
»*og hun gik i Kloster, og her ligger hendes Hyl-*
»*ster. Jeg har da flere Sinde gjort Pilgrimstog her-*
»*til formedelst Landsmandsskabet med dig, og du*
»*maa heraf tænke, at alt, som noget kan minde*
»*om dig, er mig til allerdyreste Fryd — — Saa*
»*kunde jeg og give dig noget at vide om Dronnin-*
»*gen, som jo er din Fru Moders Søster og ligner*
»*hende og dig noget, hvorfor jeg og med stor*
»*Glæde betragter hende. Man siger, at Hendes*
»*Naade i de unge Aar skal have baaret Kærlig-*
»*hed til Pfalzgreve Frederik, som nu med din*
»*kære Søster Dorothe er formælet; men Kejseren*
»*vilde intet vide deraf; thi blev Hendes Naade*
»*først givet til Kongen udi Portugal og dernæst*
»*til Kong Frans (Gud ske Tak, at det nu ej er*
»*saadan mere med dig) —*«

Prinsessen lukkede Øjnene: hun huskede saa vel, at hendes hjærte Tante i Mechlen havde taled om saadan Sag, men ej vilde hun den Tid sige, hvo det var — — — saa stod der: Gud ske Tak, at det ej mere er saa' med dig — —

Dybt sukkede hun, læste saa:

»— *allerdejligste Kleiniche, og kunde jeg skrive*
»*om meget andet tillige, men vil jeg nu kuns ret*
»*inderligen bede dig give mig det Brev, der er al*
»*min Længsel, som du og selv er al min Længsel*
»*(du tilgive mig dette, men her brast min Pen;*
»*thi jeg trykked for fast). Og vil jeg da ej læn-*

*) Fordrejning af Navnet Ingeborg.

»gere umage dig. Hvad dig til Vilje og Gode kan »være, gør jeg altid gærne, og vil jeg hermed »have dig Gud almægtige befalet.

Din F.

»Om Krigen nu kuns bliver til intet, da vil vi »snarlig ses.«

Hun gik frem og hen, standsed ved Vindvet: Guitarer, Tamburiner, Latter og Sang —

Brat vendte hun sig, stod atter ved Kærterne: Fleur og Blanchefleur — aa Gud, han tænkte hende friet fra Babylons Taarn — — aa, hvad skulde hun dog skrive; arme Fleur, arme, gode Frans — — — — og dér, dette han skrev om den Dronning Isburg, ej havde Kongen været hende god, i Kloster var hun gaaet —

Hun foldede Hænderne: i Kloster!

Men saa gled Hænderne fra hinanden, for atter var hendes Øjne i Brevet:

»— du er al min Længsel, du tilgive dette, men her brast min Pen; thi jeg trykked for fast.«

Hun smilte, drog det guldstukne Klæde om sig, knugede til, saa Guldet skar dybt i den hvide Hud —

Hun løftede Hovedet, lyttede: Tamburiner og Kastagnetter, men nu døvedes de over af Raab:

»Højt leve den store Kejser!«

»De sorrigfuldes Ven!«

Hun smilte bittert: først til Kongen udi Portugal og saa til Kong Frans — først til Hertugen af Milano, saa til Hertugen af Albany, Medici, kan hænde til Kongen af Engelland —

Hendes Hænder var knyttede, Hovedet kastet tilbage: nej, nej, Kejseren skulde faa andet at

mærke! Han havde set mangen Nakke bøjes, ja, saa var det, han sagde; *hendes* skulde han ikke faa at se, én Gang havde hun gjort det; men meget var sket siden da, meget havde hun set: Kval og Rædsler, og det gør haard — — —

Hun stirrede ud i Natten: sært nok, endda hun kunde hade Kejseren — hans Haand havde dog strøget saa mildt gennem hendes Haar —

Hun smilte: han led hende vel — aa ja, kan hænde blev det *hans* Nakke, der bøjedes — stolt at bøje en Kejsers Nakke — — —

Men brat døde Smilet: han havde svoret dyren Ed!

Træt læned hun Panden mod Karmens Sten, stirrede langt over Golfen: dér i den glødende Stribe fra Vesuvios Fakkel gled sorte Gondoler ind og ud — Guitarer klang, *han* sang for *hende* — dér fra Riddersalen lød Gige og Gamba — Galliarda var det, Par efter Par gled forbi Vindverne dér — to og to, stedse to og to, kun hun saa ene — saa bitterlig — bitterlig ene.

XXV

Kejseren vil fra Napoli gaa til Lejren ved Asti i det piemontesiske for dér at støde sammen med Hertug Federigo Gonzaga; thi truer det ondt med Krig, da Kejseren har givet sin Søn, Hr. Philippus, Milanos Hertugdom, hvormed Kong Frans ej er tilfreds, eftersom han vil, at hans Søn, Hertug Henry, skal tage samme Hertugdom ind.

Der skal da brydes op fra Napoli i stor Jaghast, men endda der iles, gaar det ej saa hastigt; thi er der meget, som skal i Orden bringes, før saadan mægtig Herre kan paa Rejsefart begive sig. Mad og Drikke skal dog alle have, endda Kejsere, og vel sagde gammel Lov at rejsende Rytter maa tage Græs til sin Hest og saa megen Føde til sig selv, som han paa Marken kunde naa uden at trine af Sadlen; men her kunde dette intet nytte, saa mange Ryttere som i Kejserens Følge var. Aleneste af de fornemmeste Hofmænd var der 200, saa kom 300 Kammersvende og andre lavere Kanutter som Mundkokke, Herrekokke, Ridderkokke,

Køkkenskrivere, Køkkenknægte, Kukkenbagere, Marcipanmagere, Fadebursmøer, Stegevendere, Kedelskurere, Svende ved Sølvtøjet og Piger ved Vasken. Saa var der af Præster og Kordrenge nær de 100; thi Aanden skal ogsaa have noget, dernæst Livmedici, Barberkirurger og Badere med Svende, som gik op til de halvhundrede, og endelig alle Krigsknægtene, hvoraf gaves fire Faner, hver paa 400 Mand, og 50 Hageskytter samt Drabanter, Skrivere, Kapellaner, Herolder, Feltskærere, Fogeder, Stokkeknægte og Profosser, ej at tale om Knægtenes Kærester, Koner, saa' og' Gøglere, Jøder, Hælere og andre Skarnsfolk. Endeligen var der 100 Vogne og Karme med alle Slags Køkkengeraad og Mobilier samt 500 Haandheste foruden Rosfolkenes Dyr; og alle disse Guds Skabninger skulde jo have Ædelse og Drikkelse, hvorfor de gode Neapolitanere, der vel elskede Kejseren højt, men hans gode Dukater ej mindre, i de Dage gjorde sig en artig Profit. Af Beder, Høns og Øksne købtes i Tusindtal, og Kejserens Skatmestre skal i de Dage have bandet mange onde Eder over de høje Priser, og Landsknægtene gjorde i lige Maade; thi vilde de gærne, som rimeligt er, have skønne Kvinder med paa Rejsefarten, men disse Filurer havde og' sat Prisen op, saa de ej var at faa under 10 til 15 Bægre Vin af den bedste.

Præsterne har og' adskilligt at købe, dog af andre Sager, saasom 4000 Pund Vokslys, hvilke de dog selv indviede og saaledes fik noget billigere. Dernæst købtes af Olie til at smøre

døende med 10 store Maal og meget andet, alt til Sjælens Frelse, der jo vel er en saare vigtig Sag; men formedelst Kejseren, som nok er Verdens Herre, men derfor dog ej kan herske over sin egen Mave, som oftelig er ret ond, har Apothekerne ej mindre travlt end Præsterne. Stor Umag skaffer det at faa alle Krukker og Urteposer fyldte, saa alt nøje stemmer med Listen, der lyder paa: Grævlinge-, Hare-, Gede-, Aale-, Menneske- og Andefedt, Hjorte- og Gedebukkemarv, Menneske-, Due- og Bukkeblod, Enhjørninghorn, Elsdyrsklove, som dog ej kunde faas udi Napoli, hvorfor toges af Æsler, Østersskaller og Konkyljer samt Koral (mod Storm og Trolde), som kunde faaes, Storke-, Paafugle-, Due- og Desmerkatteskarn, Mos, vokset paa Menneskehoved, adskillige Slags Stene, Smaragd (at tæmme Lysterne), Rubin (mod Gift), den Sten Sardonyks (mod Forgørelse og giver Mod), den Sten Bezoar, som vokser i Maverne paa Gederne i Indialand (mod Gift), Ametyst at bære paa Brystet (mod Drukkenskab), Perler (at knuses i Likør til at friske Hjærtet eller til at give Iglerne, at de bedre gider bide), knust Krystalglas i Honning (til at give Modermælk), Igler, adskillige Urter: Salvie, Aakande, Vor Frues Sengehalm, Petersille, Tusinddyder, Baldrian, Svaleurt, Engelsød, Ibisurt, Angelica, Kælderhals, firfingret Natskygge (til Gift), Gumper af Spyfluer, Dødningeben, Rørdrums-Fødder, Geddeøjne, Kapun-Vand, spanske Fluer, Bænkebidere, Regnorme, Skorpioner, Elefanttænder, Harehjærner, Gedebukkelever, Frøhjærter, Rævelunge og Ulve-

tarme foruden meget andet godt, saasom Menneskehoveder og Fingre (mod faldende Syge); men da disse allersidste rare Ting ej maa have været i Jorden og gærne skal være godt friske, blev de ej medtagne; thi vilde man jo stedse paa Vejen ved de mange Rettersteder have nok at tage af.

Da alt dette saa er i Orden bragt, drager Kejserens Tog og med det Prinsessen af Danmark mod det piemontesiske, hvorfra hun vil gaa videre til Nederlandene. For første Sinde føler hun nogen Takskyldighed mod hendes afgangne Gemal; thi uden det havde behaget ham at dø, havde hun ej saa meget kunnet holde sig for sig selv og fly alle Fester. Dette gør hun, og kun ved Taflerne ser hun Kejseren, med hvem hun ej udveksler mange Ord. Hendes eneste Selskab er Phanette, der bliver hende til megen Trøst, hvilket og' nok kan trænges. Thi onde er den liden Prinsesses Tanker, og ondt er det at mindes, hvor frydefuld hun var, sidst hun fo'r ad disse Veje. Da gik det i Jaghast mod Syd, at Lyksaligheden kunde naaes, og nu! Særdeles Nætterne var onde; tidt kunde hun ej fange Søvn, og da gik hun til Teltdøren og stirred langt i Natten.

Endda Kejseren gærne gik udenom Stæderne, maatte der dog flere Sinde gøres Stands, saaledes i den Stad Roma, hvor Pave Paolo gav store Fester, ladende som han havde glemt, at Kejseren nyssens lod sine Landsknægte hærge og skænde Roma, dog tænkte han vel, at Kejseren kanske kunde tiltrænge lidet Religion,

og overrakte han Hs. Majestæt en Messebog med Guldbind, gjort af den Mester Benevenuto Cellini, hvornæst Kejseren gav Hs. Hellighed en Diamant til 12,000 Scudi, hvornæst Hs. Hellighed gav Kejseren to tyrkiske Hingste, som dog ej blev Kejseren helt billige; thi gav han Fodermarsken, der bragte ham dem, 500 Ducater i Dusør*).

Store Fester gik an, og her opvartedes Kejseren af saadanne Folk som Romas Skatmester Conversini, Kardinalerne Santa Fiore og Cornaro, Bispen af Forli, Collonaer, Orsinier, ja, endog Macaronier.

Og man var til stor Messe i San Pietro, og man ansaa det sixtinske Kapel, hvor den Kunstmester Michelangelo just gjorde sin »Dommedag«; men og' anden Morskab havdes, saaledes var det lifligt, naar Hofmændene mod godt Pant havde faaet Penge hos Bankieren Riccardo del Bene, da at henødsle dem hos den skønne Signora Antea, der i de Dage var Romas allersomskønneste Kurtisane.

Af alt dette, særdeles det sidste, havde, som enhver kan tænke, Prinsessen ej mindste Morskab; men da havde hun anden; thi lod hun sig forevise en liden Ø i Tiberstrømmen, hvorom hun havde læst i Caroli magni Krønike. For det var jo saa', at i fremfarne Dage havde Kong Amyral af Babylon taget Roma ind; men da ilede den ædle Carolus Staden til Hjælp, og

*) 1 Ducat = 6—8 Kr., en Guldmønt, første Gang slaget af en italiensk Hertug (Duca), deraf Navnet.

stod der en Tvekamp om Roma paa denne Ø imellem Kong Amyrals Underkonge Karvel og Caroli gode Mand Olger Danske, hvilken fangede Sejr*).

At hendes Højhed gad umage sig til denne Ø, hvor intet var at se, forstod hendes Kammerfruer ej, og om Aarsagen dertil talte hendes Højhed intet; thi var hun paa det sidste blevet alt mere stille, men i Løn tænkte hun paa den tapre Olger, der dog var fra hendes Herre Faders Lande, men end mere paa den, hvis Herre Stammefader var Carolus Magnus; ja, hendes dyreste Tanker var nu som alle Dage hos ham: ak, om hun maatte tjene ham, som Hr. Olger havde tjent Carolus! Og hvordan led han vel, snart skulde han jo i Krig og Orlog, føre Lanse imod hendes Herre Morbroder, kæmpe som den tapre Hr. Olger; men om Gud nu ej gav ham Sejr, men Døden — —

Flammende rød sank Solen bag den evige Stad, som Blod og Ild var det at se, Død og Undergang varslede det.

Stille korsed hun sig, mens alle Romas Klokker ringed.

---

*) Der findes et middelalderligt fransk Digt om Ogier le Danois, der som Viking var kommet fra Norden til Frankrig. Hans Sværd var smeddet af Velant (Vølund). Efter at have fulgt Kong Carolus i mange Kampe, blev han Munk i Klosteret Saint Faron i Byen Meaux, hvor hans Grav og Vaaben i mange Aar vistes.

XXVI

Maaneder er henne, siden Prinsesse Christine kærligt er blevet imodtaget i Mechlen af hendes hjærte Morster, Enkedronning Maria af de ungerske Lande, nu i Kejserens Navn Regentinde af Nederlandene.

Mestendels er hendes Naade dog i Brüssel, og ene gaar den unge Enke i disse Kammers, hvor hun har haft saa frydefulde Dage.

Ej er det at tænke, at hun ikkun er femten Somre, saa meget hun har levet, og saa tungt hendes Hjærte er, kan hænde, det kommer deraf, at ej de femten Aar var Somre alle.

Selv tænker hun saa', og hænder det, naar hun ser sig i Spejl, at det kommer hende for, det er ej hendes eget Ansigt. Saa sorrigfuldt det er, men og' imellem saa strængt, Furen dér, det haarde Drag om Munden — — —

Men saa kan med ét Furen glattes: for Spejlet dér, nu kender hun det atter! Det var jo det, hun og Dorethe fik, den Gang de kom fra det arme »Hof van Denemarken« i Lier og her til det rige Hof. Tilforn hjemme hos den kære

Fader havde de kun haft et gammelt Staalspejl, og her fik de saa dette af klaren Glar fra Venezia. Ak ja, for Fryd det havde bragt dem — nu skulde mere til at bringe Fryd — —

Saa' skiftede det stedse fra Sorg til Lyst, naar hun gik sin stille Gang gennem disse Kammers. Dér i Kammeret, det, hun og Dorethe havde haft tilsammen, hang end Væggehylden med Danmarks Riges Vaaben — Gud ske Pris: Sforzaernes onde Slange var der ej — og dér paa Hylden stod atter hendes kære Fru Moders Breviar og det liden Nürnberghus! Laaget var oppe — den visne Rose i Haand — aa ja, nu som alle Dage var han i hendes Kridthus, — — — men og' i Krigen var han, langt henne i de sydlandske Stæder, Gud i Himlen, om hun dog ej snart fik gode Tidender — — —

Og i Kammeret dér, ja, dér var det, hun signede hans Kaarde, den Tid han vilde gaa til Danmark at kæmpe for hendes Herre Fader — —

Og Riddersalen, hvor der nu var tomt og stille, dér hang end de skønne brabantske Tapeter: Carolus Magnus' herlige Bedrifter — dér havde de staaet, *hun* og *han* — ja, da var han ikkun Smaadreng, men dog stolt at se, naar han fortalte om sin Herre Stammefader og Kejseren —

Den onde Fure var i hendes Pande: Kejseren!

Hastig gik hun mod det spanske Gemak, Solen skinnede over Gulvets Tavl, en Flue summede i Striben dér — — —

Træt er hun sunken sammen i en Armstol, — fra Solstriben summer den liden Flue.

Saa løfter hun Hovedet, lytter — er det ej Fuglesang?

Hun smiler bittert: sært at Fuglene end kan synge! Aa nej, dog ej saa sært; thi dér, de synger, er den Rosenlund, og dér har de, han og hun, jo set saa megen Fryd og Livsens Glæde.

Nu staar hun ved Vindvet, slaar Lugen op — hvor frisk dog Luften er — hvor Fuglene dog synger, som ingen Sorg i Verden var til — — — og denne Duft!

Hun lagde Hovedet lidet tilbage: dér Jasminhytten med Marmorbænken — ak, hvor mange Sinde sad de ej dér tilsammen — dér var det, han gav hende det guldstukne Klæde — den liden Cupido — — —

Og dér bag Gitteret var Falkonergaarden —

Dér var det, hun havde den hvide Gerfalk fra Norge, den, der var hans første Skænk til hende — og Gud ske Pris, *den* havde hun da end — hun vilde straks gaa til den at se de gode Falkonerdrenge paa Fingrene!

Alt var hun ved at drage Vindveslemmen til, da raslede Sølvklokker et Steds højt, højt i den blaa Luft.

Hun lyttede: St. Romualds Klokkespil! Hvor tidt de havde lyttet til — for ham og hende havde det ringed saa mangen Melodi —

Hun nikkede helt fornøjet: jo—o, hun kendte den endnu, hvor lystelig, hvor listelig den sneg sig i Øret ind.

Hendes Blik gik over Rosenlunden, sært nok, nu saá hun det først: Frugttræerne derhenne

stod i Blomst, den hvide Sne lyste mod Himlens blaa, og Sommerfugle dansede let, mens Romuald strøg Fedlens Strænge.

Hendes Blik gik til Falkonerhuset, glad nikkede hun: jeg kommer, jeg kommer, du kære Falk!

XXVII

HOVSLAG mellem Mechlen og Lier udi Brabant.

Hver Dag lyder de, hver Dag rider Prinsessen af Danmark i Gaarde i »Het Hof van Denemarken«.

Og gode Tider er det for den gamle Gregers Dørsvend, som i fremfarne Dage tjente hs. Naade Kong Christiern, og som nu paa ottende Aar, siden Kongen drog af Landet, ene har vandret rundt fra Stue til Stue, nøje at anse, om alt i Orden er; thi Stadens Magistrat har taget den gamle Tjener an at vogte »Het Hof«, til her kan komme andet Herskab. Og Urtegaarden passer han helt vel, endda det værker i den gamle Ryg, men mindes han, at den gode Fru Elisabeth havde de Urter saa kær, og vilde det da være syndigt, om de saa rent forfaldt. Ogsaa har han sin Gang i Kongens Længe, hvor der nu ikkuns er Rotter og Mus; og triner han ind i hs. Naades Kammer, da tager han stedse til den slidte Castorhat.

Ensomt var her, og imellem maatte der slaas

Kors, saa sært det kunde pusle i de mørke Kroge.

Men nu er det forbi med Ensomheden, næppelig gaar en Dag til Ende, uden den kære Frk. Christine rider i Gaarde, og endda hun ej er glad og lystig som i hine Dage, da hun, Frk. Dorethe, den liden Hertug Hans og saa ham Frans af Lothringen legede saa vel i Gaard og Abild, saa er det dog Frk. Christine hans Frues Datterlil.

Og staar han og' i denne Dag og lytter: jo—o — Hovslag er det — nu over den høje Bro — nu over St. Gommars Urtegaard — det er den kære Frøken! Og hastig humper den gamle mod Porten — —

»Guds Fred og god Dag, gode Gregers, hvordan lider du?«

»Guds Fred igen og ydmyg Taksigelse; og I, naadige Frue?«

Hun nikker:

»Og Benet, Gregers, værker det ilde?«

»Det jager jo imellem; men Smørelsen, som den salig Frue lærte mig, den linder —«

Mildt nikker Prinsessen, og den gamle stryger Hesten over Mulen, mens han siger:

»Saa sætter jeg ham ind — ret som kunde det være hs. Naades Ridedyr —«

Hovene klaprer over Stenbroen, Døren falder til bag Prinsessen.

Stille gaar hun fra Stue til Stue, standser tidt: dér er Sengekammeret, dér var det, Sengen stod — aa, Gud, dér laa hun den Aften for længe, længe siden og lyttede, da hendes Herre

Fader og Fru Moder hvisked om, at hun og Frans en Tid skulde komme tilsammen — — — — dér hendes Herre Faders Kammer — dér var det, Bordet stod med alle de sære Folianter — dér Vindvet — dér stod han den Dag, han tog hende ind til sig og pegede mod Nordhimlen — —

Hun løftede Hovedet, som lyttede hun: ja, saadan faldt hans Ord: dér, Kleiniche min, ligger mine og *dine* Lande, husk det!

Hun strøg sig over Øjnene — nu var han selv i de Lande, Fange i eget Land — —

Furen var i Panden: hun og Frans havde svoret dyren Ed, at de skulde fri ham ud — men og' Kejseren havde svoret —

Med tunge Trin gaar hun videre — nu svinder Pandens Fure: dér gennem Vindvet ser hun gamle Gregers komme fra Stalden, saá kom han og' den Dag, da Frans første Sinde som liden Smaadreng red i Gaarde —

Nu er hun i Abildhaven.

Rundt om er hvide Gavle, røde Tage, paa den blaa Loftsluge sidder en kvidrende Svale, paa Tagryggen ligger en Kat og spinder —

Hun smiler, rører sig ej af Stedet, vil ej skræmme den: saa lunt den har det, Poterne er trukket ind, Solen bager dens Ryg — tys, noget summer: en Bi! Se, nu løfter Katten Hovedet, lytter, aabner Øjnene halvt, følger Bien — —

Saa gaar Prinsessen frem gennem Abildhaven — hvor her dog dufter mildt! Hun bøjer sig, synes, hun fra gamle Dage kender hver

Blomst: Salvie og Baldrian, Angelica og Natskygge — — —'

Hun faldt i Tanker: huskede hun ej fejl, da var det af dem, hendes kære Fru Moder gjorde den Modgift, som Ursula og Grethe Kammermø talte om, at hendes kære Fader altid havde hos sig — —

Lidet jog det gennem hende: Gift — — —

Men dér — hvor mildt det dufted: Rosmarin — — — hvordan var det nu — og' om den havde Ursula og Grethe taled noget — jo—o— den var det jo, de samled ind ved Efteraarstid at have i Behold, naar Vinteren kom. Myrthe og Laurbærtræ var for dyrligt at bruge i Ovnene, og da købte hendes Fru Moder stedse kun Poppel og Ahorn, der lugted ilde; men at hendes Fader ej skulde mærke hendes Sparsomhed, blanded den kære Moder Rosmarin i Brændet, og det dufted da helt vel — — —

Hendes Lommeklæde gik hastigt over Øjnene — —

Saa vendte hun sig: dér Husdøren — aa, Gud, gennem den var det, lille Broder Hans og saa Frans hin Dag var kommet løbende — Hans havde Spyd og Bue — og saa Frans med Sværd i Haand, og paa Brystet, ja, dér sad det lidet Kors, hun havde syet ham; for han var jo Korsfarer, Kong Sigismund af de ungerske Lande, og Hans var Soliman den Prægtige — —. — det hvide Kors — — —

Hun lukkede Øjnene, var ved Dystrendet i Brüssel — paa Loggiaen i Milanos Borg: jeg sværger, at jeg vil igenkomme — — —

»Christine, du huske min Bøn, du huske, det er Kejserens Vilje!«

Sært smilede Prinsessen, der var dødsens bleg, saa rejste hun sig, og alle, uden Dronningen, rejste sig med hende.

Da vendte Prinsessen sig mod Dronningen, nejede dybt:

»Befaler Eders Naade, at jeg skal svare?«

Dronningen slog ud med Haanden.

Trompeterne smælded.

Saa Stilhed, og gennem den lød Prinsessens Stemme, først helt dæmpet, saa højere:

»Hilsende Eder og Eders naadige Herre med Gud, frembærer jeg her min allerdybeste Taksigelse for den naadige Godhed, som det har behaget Eders stormægtige Herre, hs. allermægtigste Naade, Engellands kronede, salvede Herre, at vise mig, og kunde jeg, hvad hver Herre og Frue i dette og alle Land lettelig kan tænke, ej nogen Tid tilønske mig nogen større Lyksalighed end at bære Engellands hellige Krone, som alt tilforn med Ære har været baaret af saa mange Dronninger, og skulde jeg sikkerlig regne det for min allerlykkeligste Dag, da jeg i den hellige Trefoldigheds Navn lagde min svage Haand i hs. Naades stærke Haand, der med saadan Mildhed og Kløgt styrer sine mægtige Lande, og kunde jeg ej tiltænke mig dyrere Lyksalighed end til Ægtehusbond at faa saadan Herre, der som kristen Ridder er Skjold og Værn for den hellige Kirke, for Kvinden, for svage og arme, men —«

Hun tav lidet, løftede Hovedet, smilte sært:

»Men ædle Herre, endda mit Hjærte bløder derved, maa I vide, at jeg *ej* kan tage mod *saa* høj en Gunst —«

Lord Cromwell saa' undrende paa hende, rundt om blev der Uro, og Dronningen greb hendes Haand; men hun ænsede det ej, højt klang hendes Stemme:

»Thi I skal vide, for én Aarsags Skyld kan jeg ej gøre mig til Gode med denne store Naade —«

»Eders Højhed — det er?«

»Det er, ædle Herre, ej min, men Guds Skyld —«

»Guds?«

Rundt om var der dødstille, alle stirred mod hende, bleg var hun, høj og rank, Hovedet kastet tilbage. Dronningens Haand knugede sig end fastere, men hun mærkede det ej —

»Jo,« sagde hun med rolig Stemme, »Skylden er ej hos mig men hos Gud, thi ej har det behaget ham at give mig *tvende* Hoveder!«

»Christine, saa *ti*,« hviskede Dronningen, men Lord Cromwell spurgte med et Smil:

»Eders Naade, — hvordan?«

»*Saadan*!« lød Prinsessens Stemme, »Ej *tvende* Hoveder har jeg!«

Og med Fingrens Negl skar hun en rød Streg over den hvide Hals.

»Du tie, Christine!«

Rundt om steg Uroen, hviskende Stemmer lød, Dronningens Haand knuged sig om Prinsessens Arm, men hun ænsede det ej, rørte sig ej.

Da lød Lord Cromwells Stemme:

»Eders Højhed, I tilgive, men Eders sidste Ord, hvor liflige de end lød i mine Øren, jeg forstod dem ej ret —«

»Christine, det gælder dit Liv,« hviskede det bag Prinsessen. Brat smilte hun, sagde saa:

»Ædle Herre, jeg tænkte, at ej kunde mine Ord tydes uden paa én Vis!«

»Og den er?«

»*Denne:* hvo som skal have den Lykke og høje Naade at være lovlig Ægtehustru til saa klog en Herre som Eders, hun maa have tvende Hoveder, kan hænde, helst trende!«

Dronningens Haand slappedes om Prinsessens Arm, Lord Cromwell smilte sært, bukkede dybt for Dronningen og spurgte:

»Dette er da Eders Naades Vilje, at jeg skal bringe min Herre denne onde Tidende?«

»Nej,« sagde Dronningen, rejste sig og rakte Haanden mod ham, »ej Hs. kejserlige Majestæts, ej min; men derom i Brevkammeret, *nu* er det min Vilje, hvis det og' er Eders, ædle Herre, at føre Eder til Taflet!«

Han tog hendes Haand og kyssede den, og Lord Hutton tog Prinsessens Haand, kyssede den, smilte og hviskede:

»Om jeg var den Ring med Safiren dér!«

»Hvifor dog?«

»Jo, Eders Højhed, saa havde Eders skønne Øjne været hos *mig* al den Tid, Lord Cromwell taled!«

Hun smilte, fik Blod i Kinderne, frem skred Toget — klirrende Sporer, raslende Silke — men end højere raslede de mange travle Tunger.

XXXI

SKOVEN ved Loo Christi.

Om Mosen dybest i Tykningen staar Græde-pile og svajer for Vinden.

Tunge Skyer over Himlen, tunge Hovslag gennem Skoven — nærmere, nærmere, skræmt flyver Fuglene op, nu rasler det mellem Grenene, der brydes og brister — saa et Hestehoved med prustende Mule, saa Bringen, og dér: højt i Sadlen: Prinsessen af Danmark.

Tøjlen er strammet, Hovene haardt i Mulde, hendes Hoved kastet tilbage, saa smiler hun sært, bliver ved at stirre over Mosen —

Et Vindstød hvisler klagende gennem Grædepilene, hun stryger sig over Panden.

Længe holder hun saa' — et Steds risler en Bæk, som Graad det er at høre — — —

Da kaster hun Hesten om, rider langsomt frem med sænket Hoved: saa' red hendes Herre Fader mangen Stund, ak, hun husked saa vel den Tid, han drog i Gaarde med Hind og Hjort, Blod drev af dybe Vunder, og hun tænkte da i sit lidet Jomfruhjærte, at saadant var Synd — nu beded hun selv baade Hjort og Hind,

og Lyst det var, Vunde for Vunde, Blod for Blod — — —

Sporerne i Siden, frem bar det — — — atter blev det Skridt, atter var Hovedet sænket: for Jammer og Elende, — Dronningen trued ondt med Kejserens Vrede, snart kunde han skikke Bud og Brev — — Krigen til Ende, ak, hvor kunde det have været frydefuldt, men nu — aldrig gav Kejseren sit Minde — aldrig — —

Saa smilte hun, klapped Hestens brede Hals: sige, at hun ej værged sig, det kunde han hvert Fald ej — hvor Lord Cromwell havde gjort store Øjne — arme Skalk, kanske misted han nu sin Hals — — — og saa den anden, der snakkede saa' om Ringen — — —

Haanden var løftet, Handsken afdraget, dér var Ringen: Smilet blev lysere.

*

Atter har Sanduhret rislet de Tusinder Timer til Ende, og er Krigen ved den middellandske Sø forlængst til Ende bragt og 10 Aars Fred svoret mellem de kære Svogre Kejseren og Kong Frans, hvornæst Krigen nu gaar an mellem Venezianerne og Sultan Soliman. Altid Krig og Orlog, Blod og dybe Vunder. Og dertil kommer saa Budskabet om, at Prinsessens gode Tante, Kejserens naadige Frue, Fru Ysabella, som hun næppelig kendte, da hun stedse levede stille i Spanieland, var gaaet til Gud. Heraf fulgte Sorg og Sjælemesser, og Tiden led helt stille. Den eneste Oplivelse, der endda imellem er af en noget sær Art, er Phanettes

Historier, saaledes da hun fortalte om den gode Fremgang, den hede Brudeseng havde, særdeles i Tyskland, hvor det nu var Mode gærne at tage tre, fire Hekse ad Gangen paa Baalet, men maatte de dog der som saa tidt staa tilbage for Spaniolerne; thi havde den store Ferdinando fra Salamanca*) nyssens i Kejserens Lande hinsides Havet paa én Gang aleneste brændt 400 Kvinder, endda i deres Børns Paasyn, alt til Herrens Ære — — —

Saadant og andet beretter Phanette Prinsessen, tænkelig for at sprede hendes Sind og give hende nogen Trøst i Ensomheden; men hendes Højhed hører kuns lidet efter, har andre Tanker, og ofte lader hun sadle op, og da gaar det enten til Lier eller til Loo Christi, hvor Jagten øves.

Men og' imellem gaar hun i den Rosenlund.

Og standser hun da tidt ved en liden Løvgrotte; thi dér var det, han og hun bød hinanden det sidste Farvel — fra Salen dér Gige og Gamba — dér tog hun Ringen, dér lød hans Ord: og om en Elsker bærer denne Ring, og han ej er den elskede tro, da gaar det ham, som det gik den Konge, der favnede en Fadebursmø: Safiren, som ej taaler saa megen Elskov, brast — —

Som hun saa' vandred en Dag i Rosenlunden, veksled hun Ord med en gammel Urtegaardsmand, og spurgte hun ham ud om adskillige sjældne Urter; thi noget skulde siges, og da sagde den gamle, at han i Abildhaven havde en skøn Fersken, som alt mangen Stund skulde

*) Ferdinand Cortez, som erobrede Kalifornien og Mexiko.

være opgravet; men som han formedelst dens sjældne Art dog havde skaanet; endda den uden nogen havde bedet den, var skudt til Vejrs i et Bed med Heliotropium. Prinsessen gik da at anse den sjældne Fersken, og da husked hun med ét, hvad her var sket ved Festen hin sidste Aften. Hendes Herre Morbroder Kejseren havde givet hende en Fersken og sagt, at den skulde hun plante ved sit Slot, og da hun dertil svarede, at hun intet Slot havde, da svared han, at saa gav han hende et Slot, og det var i Milano. Men da hun senere gik i Rosenlunden her, da slynged hun Ferskenen fra sig og svor, at hvert Fald skulde den ej blomstre i Milanos Stad — og nu, hvor sær dog Guds Vilje var — nu blomstred den her. — Hun befaled Urtegaardsmanden at værne den vel, og Dagen dernæst og mange Dage siden gik Prinsessen til Ferskentræet, plejed det vel.

Da var det en Morgenstund med Dug paa alle Blomster, alle Blade. Prinsessen stod i Rosenlunden hos sit Ferskentræ, der og' græd Dug — da løfted hun Hovedet, lyttede: Hovslag! Blodet fo'r hende til Hjærtet: hvo kunde det være? Bort ilte hun, men naaede ej langt: dér bag Buskene lyste det gult og rødt, frem mod hende kom en kejserlig Brevbærer —

Nu læser hun:

»*Højbaarne Enke-Hertuginde af Milano, Prin-*
»*sesse af Danmark, Frue Christine, min aller-*
»*kæreste Søsterdatter venligen tilskrevet.* — — —

»*Hilsende dig nu og altid med Vorherre er det*
»*min Begæring, at du ilsomt begiver dig til din*

»Stad Tortona), hvor jeg, om Gud vil, dig an-
»træffe kan, tænkelig mellem Septuagesima og
»Sexagesima. Haabende og ønskende, at du lider
»vel, og at der ved denne Rejse ej forvoldes min
»Frue Søsterdatter for megen Umag, er jeg ret
»frydefuld ved atter at igense dig. Hermed dig
»Gud den almægtige befalendes — — —«*

Hun lod Brevet synke, stirrede mod Kejserens Navn — saa' op, dér stod Dronningen —

»Morster, ved I det?«

»Ja, Barn!«

»Hvad tænker I?«

Dronningen tog hendes Haand, saa' paa hende med et alvorligt Blik og sagde, mens de gik frem gennem Rosenlunden:

»Barn, jeg tænker, vi skal bede den gode Gud vende alt til det bedste —«

Men Ferskentræet havde Taarer paa alle sine Blade.

---

*) Prinsessens Enkesæde efter Hertug Francesco Sforza. (I Nærheden af Milano).

XXXII

Kejserens Lejr ved Tortona.

I det store skarlagens Telt med det bølgende Ørnebanner sidder Kejseren og Prinsesse Christine.

Begge er de blege, endda Skæret fra Teltdugen, som og' falder over Rejsealteret med den hellige Hieronymus.

»— og du vil vide, hvi jeg budsendte dig?«

»Ja, Eders kejserlige Majestæt, det har været al min Tanke under den hele Rejsefart —«

»Mindes du, Søsterdatter, et Ord, du en Gang lærte mig, jeg tror, du tog det i Arv efter din Herre Fader —«

Spørgende ser han paa hende, farer saa fort:

»Det hed: ved din Hue, hvad du tænker, da kaste du den paa Ilden —«

Hun smiler:

»Eders Majestæt, jeg er stolt over, at Verdens Herre kan lære af mig —«

»Mere endda har jeg lært,« sagde Kejseren, og hans Stemme skar, »du er den første Kvinde, der ej har bøjet sin Nakke, naar det var *min* Vilje!«

Hun saá ned, fornam, hvordan Blodet brændte. Saa løftede hun Hovedet brat:

»Eders Majestæt, I har selv behaget at give mig den Lærdom —«

»Jeg?«

»I Napoli behagede det Eders Majestæt at sige: jeg lider dig ej mindst, naar du trodser —«

»Du husker vel —«

»Ja, Eders Majestæt, hvad *Kejseren* siger, kan man aldrig nogen Tid glemme —«

»Det er, som du siger,« sagde Kejseren, »jeg lider dig vel, endda alt; men du er farlig, og skal du derfor stedse være mig nær —«

Hun rejste sig, nejede dybt:

»Eders Majestæt, større Lyksalighed kan ej gives for jer liden Søsterdatter —«

Han smilte, slog ud med den smalle Haand:

»Lyksaligst er den, der har *dit* Kompagni, Søsterdatter, du behage at følge mig til — *Paris*!«

Hans Øjne veg hende ikke, hun legede med sin Handske, sagde hastig:

»Takker, Eders Majestæt, den Stad Paris skal være skøn —«

»Ja, og du ser Venner dér!«

»*Jeg*?« sagde hun og drog haardt i Handsken.

»Ja,« smilte han, »din Morster, Fru Eleonore.«

»Hun skal være saa god og ædel en Frue — min Moder lig, min Moder, der var Guds Engle lig —«

Kejseren strøg sig over Panden, korsede sig brat, gik mod Alteret, blev staaende dér —

Hun løftede Hovedet, ansaa' ham undrende:

hans Ryg var kroget, Haaret graanet under Hattens Guldbræm — se, nu havde han en Rosenkrans i Haand, Perlerne gled mellem de magre Fingre — ogsaa hun søgte sin Rosenkrans — nu bad Kejseren maaske for hendes kære Moder — nu bøjede hun Hovedet, bad selv —

Stilhed — man hørte Ørnebanneret derude smælde i Vinden.

»Christine —«

Brat løftede hun Hovedet, hvor mild den Stemme lød, hvor bleg og furet Kinden var.

Hun greb hans Haand, kyssede den.

»Christine, du er saa klog, ved du, hvad Livet er — en Pilgrimsgang, og hendes blev kun kort —«

»I tænker paa Moder?«

»Ja, Barn, hende led jeg vel, hun var god —«

Brat kom en Glød i Prinsessens Øjne, og bedende varm lød hendes Stemme:

»Ja, Eders Majestæt — kære Herre Morbroder, hun var god, og hun signede os — *ham* og *mig* —«

Kejseren slap hendes Haand:

»Derom vil jeg ej tale —«

»Men *jeg* —«

»Du tie derom; thi heraf kan intet blive!«

Højere blev hun, Panden furedes:

»En Pilgrimsgang? — Ja, Eders Majestæt, men drager Pilgrimmene da ej de mange Mile at vinde Lyksaligheden?«

»Nogle naar den, mange dør af Pest og Hunger —«

»Men Eders Majestæt, dem vil jeg ej være iblandt, Lyksaligheden *vil* jeg naa!«

»*Vil?*« smilte Kejseren bedrøvet, »Vi vil, hvad *Gud* vil!«

»Og hvad vil Gud?«

»At vi gør vor Pligt og Skyldighed!«

»Saá talte I tilforn en Gang, og da lød jeg, led bitter Ve og Sorg; Gud kan ej fordre mere —«

»*Alt* kan han fordre; thi han gav os *alt*, vort Liv, vor Lyksalighed —«

Hun strøg sig hastig over Panden, sagde saa:

»Eders Majestæt, jeg ved, da Krigen med Kong Frans gik an, da bød I ham til Enekamp; thi tænkte I, da kan Tusinder spares —«

Kejseren slog ud med Haanden, vendte sig halvt mod Alteret:

»Du tale ej derom —«.

»Jo, Eders Majestæt, derom vil jeg tale, ædelt og skønt var det, og stolt er jeg og Gud taknemmelig, at I er min Herre Morbroder —«

Kejseren løftede Hovedet, vendte sig mod hende, sagde:

»Du siger, dette er skønt; men om Krig og Orlog kan blive til intet, ikkun *du* lyder mig, og giver Kongen din Haand. Og saá *skal* du! Trodset har du, nøje ved jeg dit Svar til Lord Cromwell, og havde en anden svaret saá, det vilde have kostet Livet; men du trodse mig ej mere, nu skal du gøre din Pligt og Skyldighed! *Skal!*«

Hendes Fingre var fast slyngede i hinanden, tavs stirrede hun frem for sig, saa sagde hun med helt dæmpet Stemme:

»Saadant kan *I* gøre; thi I er Kejseren og en *stor* Kejser; men *jeg*, kære, gode Herre Mor-

broder, jeg er ikkun en svag og ringe Kvinde —«

»Ej svag, ej ringe —«

»Jo, Herre,« lød det, og som Klage var det at høre, »svag og ringe mod *jer*, og dertil er jeg saa ung og vil saa hjærtensgærne vorde lykkelig —«

»At gøre Tusinder lykkelige er bedre end selv at vorde det,« sagde Kejseren stille, saa rynkedes hans Pande som i Smærte, og hastig lagde han til: »og, om jeg vilde, jeg kan jo *ej!*«

»I kan løses, Herre!«

»Nej!«

»Den hellige Fader kan!«

Kejserens Bryn var dragne tilsammen; en Tid tav han, saa kom det haardt:

»*Nej!* Saadan Sag er for ringe for Paven i Rom —«

»For ringe, siger I, det er mit Livs dyreste Lykke —«

»Fyrsters Lykke er at gøre andre lykkelige —«

»Aa, Herre, at I dog ej kan tænke som jeg —«

»Jeg tænker *for* dig — og jeg kan ej — du vil, at jeg skal gaa til den hellige Fader, du tænker, hele Kristenheden skal lyde dig, men af saadant bliver intet!«

»Aa, Herre!«

»Mit Ord har du, jeg gaar *ej* til Paven for saadan Aarsag, og din Pligt og Skyldighed *skal* du gøre!«

Hun vilde tale, men tav, bleg var hun, Tænderne fast bidt tilsammen, — mod Teltdugen slog Ørnebanneret sin Klo!

XXXIII

PROVENCE.

Frem drager Kejserens Tog.

Bølgende Bannere, Glimt i Guld og Agraffer, Blink i Hellebarder, Gløden i mange Farver. Det rumler og rasler af Karme og Fragtvogne, drøner af 8000 Hove, der danser gennem Provences Støv, som hvirvles til Vejrs mod Himlens blaa, daler igen, bliver Rim paa røde Roser.

For i Provences dybe Dale er duftende Roser, men i de nøgne Bjærge, over den vildene Hede, hvor Hyrden i den brune Kappe vogter sin hvide Hjord, farer Mistralen, susende, syngende, river i brogede Bannere og smældende Kapper.

Ind i Skoven flygter Provences Venturieri*), og ligesaa gør Zigeunerne, der færdes her paa Vej til deres sorte Helgeninde i Saintes Maries; de første fordi enhver kan klynge dem op formedelst Mord og Ran, de sidste fordi Loven siger, at alle Mænd skal hænges og Kvinderne

*) Landevejsrøvere.

have det ene Øre afskaaret, endda de arme maaske intet havde gjort.

Men ud fra alle Byer strømmer Borgere og Borgersker med Vin og herlige Spiser, med Messe og Sang og hellige Billeder at beværte de fornemme farende Folk, for at se et Glimt af Verdens Herre. Og ærbødigt viger Landevejens Godtfolk og Skarnsfolk til Side, Købmænd med væbnede Svende, Pakvogne og Pakdyr, Bissekræmmere, farende Geseller og Riddere, der er ude at øve Dyst til den tilbedtes Ære, Tiggermunke, der gør sig en god Profit, Afladskræmmere, der frelser et Par Sjæle i Farten, Relikvihandlere, der ombytter nogle Betlehemsstraaler og Fingre af den hellig Aand med Kejserens gode Mønt; sorte Skolarer, som samler Lærdom, brogede Landsknægte, der gærne gad hverves og raaber op om alle de Pander, de har knust; Pilgrimme, der drager ud for deres Synders Løsning, Pilgrimme, der vender hjem med Palmer fra Abrahams Have i Jericos Dal, Gøglere, Sangere, Guitarslagere, Liredrejere, Taskenspillere, Bjørnetrækkere, Doctores og Jøder, der drager fra Marked til Marked; men som nu tidt slaar Følge med Toget, hvor mangen en god Skilling kan tjenes paa ærlig og uærlig Vis. Men ej er det disse Skalke til Behag, at det ved Aftenstid, naar Lejren er opslaaet, da gaar ret strængt til, eftersom Præsterne nu har saa stort et Ord at sige. Tvende Gange i Dagen røres Trommerne til Guds Ære, hvornæst Messen gaar an. Og alle, ja, endog Landsknægtene, hvor ondt de end bander, maa bøje

Knæ. Thi er det vitterligt, at Kejseren mere og mere kommer i Præsternes Vold, ja, der er endda dem, der siger, at han gaar frugtsommelig med Tanken om at træde i Kloster. Hvert Fald beder han meget til den hellige Hieronymus, der har hans særlige Gunst. Og vilde de værste Øjentjenere da og' straks udvælge sig denne Helgen, om saadant var passende; men nøjedes de med, for at Kejseren dog kunde se deres gode Mening, da at tage til Helgen Hieronymi Dicipel, Eusebius af Cremona, hvilket og' var mere passeligt; den ene Mesteren, den anden Svenden!

Men ej eneste Hofmændene, som nu vanker meget med nedslagne Blikke og stærkt raslende Rosenkranse, begynder at forfalde til Religion, ogsaa Hs. Majestæts Fru Søsterdatter, som holder sig ret ene, og siden Tortona ej har vekslet mange Ord med Kejseren, synes at have givet sig Gud i Vold. Hver Bissemunk giver hun Almisser, alle Kirker søger hun flittigen; og sidder hun i sin Karm, og ser hun en Pilgrimsskare drage forbi, da kan hun ønske saa', at hun var dem iblandt; og ej nytter det, at Phanette Kammermø, som stedse vil være hendes Højhed til Oplivelse, fortæller, at hun har hørt, at disse Muslingesvende tidt er nogle Skælmer. I Arles, der vel er skøn, men hvis Jomfruer er end skønnere, sagde man, at flere af de Svende havde drukket sig saa rusede, at de nu igen maatte til Jerusalem at sone Synden, og bedre gik det nok ej dem, som Sultan Saladin fornøjede med et Par af sine Hustruer. Prinsessen faar da Furen i

Panden og siger, at hun intet vil høre om saadant, og tilbage synker hun i Hynderne, folder Hænderne: Livet er en Pilgrimsgang, at gøre Tusinder lykkelige er bedre end selv at vorde det — — —

Men da kan det hænde, at hun fra Karmens Vindve faar Øje paa det Slot i Baucaire, og Tankerne er hos Aucassin og Nicolete — — eller dér Bertran de Borns skønne Borg*) ved den rislende Rhône — — eller dér i de nøgne, øde Bjærge den Stad Les Beaux**), hvor de vilde Lavendler duftede om Trubadur-Hertugernes Borg — ak, her var det ligesom ved Kong Artus' Hof i Carduel***), at svage Kvinder kunde søge Værn mod alt det, som ondt og ilde var — aa, Gud, nu var Hertugerne døde, Slottet i Grus, kun de vilde Lavendler tilbage — — — —

Og kunde det hænde, at hun befalede en Smaadreng at bringe hendes Ridedyr, og satte hun sig i Sadlen, Sporen i Dyrets Side, og kunde hun da sprænge frem, saa mange i Følget saa' undrende til. Præsterne rystende paa Hovedet, men Landsknægtene slog sig fornøjet paa Laaret og sagde, at selve den hellige Jomfru fra Orleans havde dyren Død ej siddet bedre i en Saddel.

Og saa' gaar det og' en Dag, da ridende Bud melder, at til den Pavestad Avignon har hs. Naade Kong Frans skikket et stort Gesandtskab,

---

*) Borgen, som nu er indrettet til Fængsel, er fuldstændig bevaret, og af Slottet i Baucaire findes store Ruiner.

**) Findes endnu i Nærheden af Arles. Husene og Slottene, som næsten alle er Ruiner, bebos af nogle Hyrder.

***) Cumberland.

som alt her saa langt fra Paris skal have den Lykke at byde Kejseren velkommen; thi da brænder det som Ild i Prinsessens Hjærte, og at den kan svales, giver hun Hesten Tøjle, saa Skum staar om Bringen, Gnister af Hoven.

Og frem mod den Stad Avignon drager da Kejserens Tog: bølgende Bannere, Glimt i Guld og Agraffer, Blink i Hellebarder, Gløden i mange Farver.

Paa vildene Hede støtter Hyrden sig til sin Stav, sætter Haand over Bryn, stirrer efter det lysende Tog, der bugter sig bort; og i Klostrenes Taarne kravler Munkene til Vejrs og stirrer mod Nord, hvor den hvide Støvsky hvirvler til Vejrs mod Himlens blaa for snart at dale som Rim paa røde Roser.

XXXIV

Nu gløder alle Taarne, nu ringer alle Klokker; thi i synkende Sol fremrider Kejserens Tog mod Pavernes Stad.

Nu drøner det fra de solgyldne Murtinder, nu smælder Pavker og Trompeter, nu hilser Frankrigs Gesandter Romas Kejser.

Ved Kejserens Side rider Prinsessen af Danmark, sært bleg er hun, endda Solens Skær, fast er Haanden om Tøjlen, og Øjnene har saa stærk en Glans, kan hænde, kommer den af Solen, dog nu er Solen nede; men Glansen dog ej slukket — — — nu rider Hertugen af Alençon frem og kysser hendes Haand — nu Hertugen af Vendôme — og nu: stille, du stærke Hingst, hvi stejler du saa', mærker du den hvide Haand brat drage i din Tøjle?

Men nu griber en anden Haand ved Hingstens gyldne Bidsel, tvinger Hovedet ned; og saa frejdig en Stemme klinger:

»Tilgiv, Eders Højhed, vær hilset!«

»Tilgivet —«

»Gud være med Eder, Hertuginde!«

»Gud gengælde Eders Hilsen!«

Et blottet Hoved bøjes over hendes Haand, nu kysses den, nu glider Munden til Ringens Safir — nu lyder Stemmen dæmpet, mildt:

»Kleiniche —«

»Ti!«

Kejserens Stemme klinger:

»Og I, gode Hertug af Lothringen, I lider vel?«

»Takker, Eders høje Majestæt —«

Kejseren slaar ud med Haanden, Hertugen rider tilbage, Prinsessens Hest er sært urolig, saa hun ej kan have Øjnene fra den.

Mellem to Rækker Landsknægte med sænkede Lanser og bag dem en jublende Menneskehob gaar det frem, nu svinger Toget om en Bakke, Staden med dens Taarne og Tinder staar sorte mod den røde Himmel, men nu drøner et Skud, og i samme Nu tændes Hundreder Fyrkranse langs Murenes Kroner, paa Stadens Taarne, paa Paveslottets Tinder, Flammer og Røg hvirvler, Hestene danser, Trompeter smælder, Raab runger.

Nu er Toget ved St. Mikkels Port, hvor Hundreder Fakkelbærere lyser for hundrede hvide Jomfruer med røde Roser i Favnen — nu regner Roserne over Kejseren — nu drøner det under Porthvælvet, først Krigsknægte, saa Kejseren, Prinsessen og Følget. Langs Siderne gaar Fakkelbærerne med højtløftede Fakler, der i bratte Blink farer over Guld og Agraffer, over flagrende Kapper, i dyre Stene og videre over mange stirrende Øjne, over Husvæggene, hvor alle Luger, Bislag og Vindver er fulde af jublende Folk.

»*Vivat* Kejseren!«

»*Vivat* Hertuginden!«

Og alle Klokker, Augustinernes, Sancta Chiaras, St. Agniols, kimer og klemter, fra Murene drøner Skuddene, mens Hestene danser, og Møer og Matroner skriger af Angst.

For Gyderne er snævre, og Stimlen stor, saa Bysvendene kun ilde kan holde Tugt — hist sætter en Hest den brede Bagpart ind i et Bislag, her snubler en Fakkelbærer, saa Faklen farer gnistrende gennem Luften —

Ej mindst urolig er Prinsessens hvide Ridedyr, og tænkelig holder hun den derfor saa stramt, at den bliver noget tilbage. Ved Kejserens Side er nu Hertugen af Alençon, ved Prinsessens en anden Hertug — Frans af Lothringen.

»Kleiniche —«

»Du tie!«

»Eders Højhed!«

»Eders Højhed!«

»Hvor jeg har længtes —«

»Og jeg —«

»I Aften —«

»Hvad da?«

»Kleiniche, i Aften —«

»I Aften skal der være Messe, hører jeg,« siger hun højt.

»Ja, Eders Højhed, og i Morgen Fest, saa' Fest, som i gammel Tid gaves ved Elskovshofferne her, Fest for — Fleur og Blanchefleur —«

»For Fleur og Blanchefleur?« siger hun, og hendes Blik rammer hans, søger saa Kejseren

— nej, han vogter ej paa dem — og hun bøjer sig hastig mod Hertugen, hvisker:

»Frans, du vogte dig, Kejseren er arg —«

»Vogte mig? I Morgen ved han alt —«

»Han ved det nu —«

»Men jeg gaar til ham!«

»Nej!«

»Dette maa have Ende — for Kleiniche, jeg —«

»Det bliver vel en skøn Fest i Morgen?« siger hun højt.

Han smiler, ser sig rundt, lægger Haanden paa Hjærtet:

»Eders Højhed, hvor I behager at være til Fest, vorder Festen skøn!«

»Søsterdatter!« skærer en Stemme.

Prinsessen griber i Tøjlen, saa Hingsten stejler.

»Eders Majestæt«, svarer hun og vil tøjle Hesten.

»Nej, lad Hertugen af Lothringen,« smiler Kejseren, »han gjorde det saa vel før —«

»I saa' det?«

»Jeg ser *alt!*«

Men Prinsessen tvinger selv Hesten ned, Hertugen rider noget tilbage — nu svinger Toget om Gydens Hjørne, Vivatraabene vokser, Klokkeklangen stiger og nu: langs Paveslottets Mure, gløder Hundreder Fakler, fra hvert Vindve hvirvler hvide Roser, der i Glansen bliver til Guld paa Kejserens Vej.

Men gennem Rosernes Regn lyder Orgelbrus; for hist oppe i Pavernes Kirke er Portfløjene

gledet til Side, Røgelse bølger, dybe Stemmer synger:

Benedictus, qui venit in nomine Domini
Osanna in excelsis!

Kejseren bøjer sig over Saddelknappen, korser sig, alle gør som han, over de bøjede Hoveder bruser de dybe Toner.

Nu er Toget ved Kirken, Smaadrenge holder de stampende Heste, Præsteskabet signer Kejseren; nu gaar det frem gennem Kirken til Pavernes Højsæde, som bydes Kejseren. Men ydmygt bliver han staaende ved dets Fodtrin, medens Messen læses. Tæt bag Prinsessen staar Hertugen af Lothringen, hans Blik er ej fra hende: den hvide Nakke, det gyldne Haar, som fanger Kærternes Glans. Fastere, fastere folder han Hænderne om Kaardegrebet; for godt var det, men dog ondt at staa her. Om han slog Armen om hendes Liv, drog hende til sig og kyssed den Nakke, den Mund — se, nu bøjed hun Hovedet lidet til Siden, Kærteglansen legede over de bløde Dun, den fine Runding — smilte hun ej? — — —

En Sølvklokke raslede, alle knælede — lidet traadte han frem, da han bøjed Knæ, og nu hviled det paa Slæbets Gyldenatlask, *hendes* Gyldenatlask var det.

Atter raslede Sølvklokken, Sakristanernes Partisaner slog tre dumpe Slag i Stengulvet, alle Hoveder bøjedes end dybere — men hendes — var det ej vendt lidet mod ham?

»Kleiniche —« hvisked han.

»Frans, bed for os —«

Bort vendtes hendes Hoved, hans Hænder foldedes fast — nu brusede Orglerne, alle rejste sig, korsede sig — nu klinger Basuner! Og Bisper, Præster og Kordrenge, som svinger Røgelsekar, saa den blaa Myrrhas døvende Duft hvirvler til Vejrs, drager syngende frem mod Kejseren, forrest bæres det hellige Krucifiks — nu sænkes det, nu kysser Kejseren Frelserens Fod — nu Prinsessen og nu — Hertugen af Lothringen bøjer sig frem, kysser just dér, hvor hun kyssed —

»Kleiniche!«

»Ti — bed!«

»Hvi skal jeg bede?«

»Vi er i Nød —«

Bort bølger Røgelsens Sky, deres Hoveder er bøjet, Orglerne bruser, de dybe Stemmer synger

Osanna in excelsis!

XXXV

DAGEN er ilsomt hengaaet med Ridefarter til Villeneuve-les-Avignon, hvor Philip den Smukkes Taarn og Fort Saint André med de skønne Taarne er anset, saa, og' med en Ridefart til Vaucluse med den liden Hytte i den duftende Rosenhave, hvor den store Rimemester Petrarca gjorde sine Canzoner om den elskede Laura. Men og' Stadens Kirker har man anset, som Sancta Chiara, hvor samme Rimemester første Sinde saa' sin elskede, og hvor de nu begge hviler; og kan hænde, at Prinsessen af Danmark her folded Hænderne ej eneste til Herrens Pris. Og' i en anden Kirke dvæled hun, mens Rhônen risled under hendes Fod; thi det var i det Chapelle Saint Nicolas paa St. Benézet-Broen ved Slottet, for her mindedes hun, kan hænde, at Ursula Kammermø havde lært hende, at St. Nicolaj var alle elskendes Forbeder, og mindedes hun, at hun mangen Tid i Brüssels Kirke for St. Nicolaj havde bedet saa inderlig, dog tænkelig ej inderligt nok, efterdi hun ej var blevet hørt. Men hvo ved, om den gode Helgen

nu, da hun havde haft saa onde Dage, ej for hendes Skyld vilde træde frem for Herrens Trone. Hvert Fald tænkte den gamle Sakristan, som paa Klangen kunde kende, at det var en Gulddukat, som faldt i Helgenens Bøsse, at den gode St. Nikolaj nok vilde bønhøre den fornemme Dame, der var saa sorrigfuld at anse, endda de gyldne Spange.

Med Hertugen af Lothringen havde hun ej vekslet andet end nogle skønne Talemaader. Han var ej heller hel lystig at anse; denne Pinsel maatte have en Ende, og han havde, endda Prinsessens Bøn, haft Foretræde hos Kejseren; men denne havde ikkun talt om Vejr og Vind, om de skønne Stæder Avignon og Paris; og saa havde han smilet bedrøvet, slaaet ud med den smalle, hvide Haand og befalet Hertugen Gud i Vold — — —

Hen paa Dagen havde der været en skøn Koncert med Madrigaler af Antoine Févin og dernæst Taffel i Pavernes Sal, hvor den store Kunstmester Simeone Memmis' magre Profeter fra Væggene saa' til med hungrige Blikke, hvilket ej var sært, da der udgaves ialt 157 fede Retter med 25 Arter af den bedste Vin. Og ej helt fastende og tørstende vil man nu anse det skønne Tog fra Elskovshoffernes Dage, som skal gaa an udenfor Slottet.

Her er gyldne Stole med røde Himle stillet an til Kejseren, Prinsessen og Hertugerne, udenom staar Følget og nu — fjærnt henne smælder Trompeter — nu nærmere — og dér ad Vejen lyser et broget Tog. Først hvide Herolder, saa

skarlagens Drabanter — saa en liden Kavaler i rosarødt, et Guldhjærte paa Koften, i Haanden en gylden Stav, omslynget af Roser — nu sænker han den for Kejseren, vender sig og vinker —

»Det er *Prince d'amour*, som altid førte an paa disse Steder,« siger Hertugen af Alençon, der staar Kejseren næst, »og dér, Eders Majestæt, det er Munken fra Montmajour, han optegnede Elskovshoffernes Domme og Væddesange —«

Munken er forbi, Guitarer klinger, lyst glimter det i Solen, hundrede hvide Jomfruer med Rosenkranse i Haar og Haand danser frem, Farandolen danser de paa gyldne Sko.

Saa fremrider med Skabrakkernes Silke slæbende langs Jorden: Kærlighedssangeren Bertran de Born, Borgherre til Hautefort, Foraarets Sanger Behrnard de Vantadour og hans elskede, Dronning Alienor, som er i hvidt Nonneskrud; thi hun blev Kristi og ej Trubadurens Brud; saa de ædle Damer af Provence, som i fremfarne Dage sad til Doms ved Elskovshofferne: Phanette des Gantelmes, Laurette de Saint Laurens, Ysabelle des Borrillons — og dér en Yngling, sort fra Isse til Fod, om den høje Pande en Laurbærkrans. Ved Tøjlen fører han en Ganger, paa den, saa bleg, saa skøn en Kvinde, Hænderne er foldede over Sadelknappen, de store, bedende Øjne vendt mod oven. Fra de spæde Skuldre og helt over Hestens Kryds bølger en grøn Silkedragt, isyet Violer —

»Laura og Petrarca!«

Tavse skrider de forbi, Prinsessen af Dan-

marks Øjne følger dem, men nu vender hun brat Hovedet, Hovslag lyder, og dér —

»Fleur og Blanchefleur!!«

Panser og Plade rasler om Hingst og Rytter, Visiret er oppe, Hovedet stolt tilbage, Lansen med den gyldne Krans ret til Vejrs fra venstre Haand; men højre har han rakt ud mod Blanchefleur, hvid som Blomsten, hun er nævnet efter. Hun smiler lykkeligt — nu sænker han Lansen for Kejseren — nu bøjer hun sig dybt med Haanden paa det spæde Jomfrubryst, og i det samme griber Prinsessens Hænder om Roserne i Skødet, slynger dem over de elskende. Og rundt fra alle Sider regner Roser, Trompeter smælder, Raab runger:

»For Fleur og Blanchefleur!«

Men Prinsessens Øjne har ramt Hertugen af Lothringen: hvor høj og rank og god og stærk han sidder dér med Haanden fast om Stolens Læn — hastig slaar hun Øjnene ned, tør ej se længere paa ham; thi føler hun, at gjorde hun saa', da havde hun ham liggende dér for sin Fod — — —

XXXVI

Maanen fænger i den rislende Rhône, spæde Spind væves over Bjærgene bag Villeneuve-les-Avignon, over Byens Taarne og Tage, over de sorte Pinjer, de røde Roser i Pavernes Abild. Og Roserne aabner de dybe, duftende Kalke, kan hænde, vil de drikke Dug, kan hænde, vil de lytte; thi sært hvisker det fra Løvgangenes Dyb, og om de ej var røde, Roserne, kan hænde da, de blev det —

Nu trædes Paduanen i Paveslottets Sale — Gige og Gamba vugger langt i Maaneskinnet — nu tier de, alting tier, kun dybt, dybt nede risler Rhônen om Saint Nicolas Kapel — — —

Men gemt bag en Rosenhæk staar han og hun, hendes Hoved hviler træt paa hans Skulder, hendes bedrøvede Øjne paa Saint Nicolas Kapel — men nu bliver de mere glade; for hans Stemme lyder:

»Aa, allerkæreste Kleiniche, nu tale du ej mere om denne Jammer, vi har jo intet at skaffe med denne Laura og ham —«

»Petrarca,« smiler hun.

»Ja, saa' var det — de er jo døde forlængst, — du siger, at hun tog en anden Ægteherre, og saa sad han hele Livet og gjorde Rimedigte — allerkæreste Kleiniche, der er da ej mindste Lighed; *du* vil jo dog eneste gøre mig lyksalig, og *jeg* kan ej lave Rimedigte —«

Atter smilte hun, men denne Gang bedrøvet, sagde saa:

»De saas og' her for sidste Gang en Maaneskinsnat som denne og saa aldrig siden —«

»Ja, hvad kan *vi* derfor, en ynksom Karl har han været, at han ej slog Halsen i Stykker paa den anden —«

Helt lystigt klang det, hun nikkede fornøjet:

»Frans, havde *du* gjort saa'?«

»Ja!!«

»Men om han nu var Kongen af Engelland —«

»Det kunde ej tænkes —«

»Hvorfor?«

»For du giver ham aldrig dit Minde —«

»Hvoraf ved du det saa sikkert?«

»Efterdi du ej har tvende Hoveder!«

Hun lo:

»Det ved du, Frans?«

»Hele Kristenheden ved det — aa, Kleiniche, du har værnet dig vel, aldrig kan jeg være dig takskyldig nok — og saa Stuart fra Skotland, og Orleans og Medici og — aa, Kleiniche, da du gav mig Brev om alt dette, da var jeg nær forgaaet af Harm, aa, havde jeg haft de Folk her —«

»Hvad da?«

»De var ej kommet vel derfra —«

»Men det kom *jeg*, hvor haardt det holdt —«

»Ja, Kleiniche, vi har været i Nød, men du — aa, du kan alt — og, ser du, jeg forstaar jo vel, at de alle kommer som Bejlere — for — ja, der er jo ingen i Verden til som dig —«

»Tror du?«

»Det ved jeg! Og saa dit Mod! Aldrig svigted det —«

»Aa jo, imellem —«

»Kong Christierns Datter!«

Han trykkede hendes Haand, højere blev hun, saa' ham i Øjnene, sagde helt bedrøvet:

»Frans, du ved ej, at Søster Dorethe har tilskrevet mig, at den Stad København nu og' er faldet i Fjendehaand —«

»Den kan vel vindes igen!« sagde han.

»Tænker du, og, Frans, husker du dit Ord?«

»Det husker jeg, aldrig skal det gaa mig af Minde — du og jeg skal fri din Herre Fader ud!«

»Men *Kejseren*?«

Dæmpet kom det, tavse blev de.

Brat standsede hun:

»Se, Frans — et Ferskentræ?«

Spørgende saa' han paa hende, og hun fortalte om Ferskentræet i Brüssels Rosenlund.

»Og det plejed du?«

»Og tænkte paa *dig*!«

»Ak, Kleiniche, det har været onde Dage for *dig* —«

»Og for *dig*,« sagde hun, smilte saa, »skønt du havde det jo lystigt med Krig og Orlog — og, det er sanden, du skrev en Tid, at der var skønne Kvinder dér ved den middellandske Sø —«

»Af megen Dejlighed,« drilled han.

»Antraf du nogen, der ligned *mig*?«

»Ej helt; men hvifor?«

»I Bogkammeret i Brüssel havde Phanette et Rimeværk om en Trubadur, og hver Tid, han traf én, der lignede hans elskede —«

»Da kyssed han hende,« ló Hertugen.

»Gjorde du og saa'?«

»Du er nyfigen?«

Hun nikkede, han greb hendes Haand og sagde:

»Allerdejligste Kleiniche, ej kyssed jeg nogen siden i Milanos Stad!«

»I Milano?«

»Ja, Kleiniche, det var jo *dig*!«

De lo begge, men saa drog han hende ind til sig, og brat kom det:

»Men *nu*, Kleiniche!«

»Nu?«

»Ja, Kleiniche, jeg kan ej bie længere! Husk dog, hvor jeg har længtes Aar og Dage, og nu staar du dér! Kleiniche, Kleiniche, kom, jeg maa føle dig, favne dig, kom, kom, Tiden er inde, Lyksalighedens herlige Tid!«

Det kæmped i hende, sky saa' hun sig rundt, skød ham saa fra sig, bad:

»Nej, Frans, nej — du bie,« og fo'r hun sært hastigt fort, »ja, Frans, du maa vente og bie — men du sige mig nu noget om — hvordan Tiden er rundet for dig, fortæl om Paris og om —«

Han lod Hænderne synke, trak modvilligt paa Skuldrene, sagde saa:

»Tror du da, jeg intet Hjærte har, endelig nu kommer vi tilsammen, ser dig atter, er dig saa nær, og saa kommer du med den onde Snak — Paris, Paris, hvad vil du vide, vi fægted, dansed, jaged —«

Her kom et lønligt Smil om hans Mund, og han fo'r fort:

»Og det er sandt, Kleiniche, saa gransked jeg imellem i disse Sager, som vi i fremfarne Dage læste tilsammen — og et Steds — kan du huske det — dér læste jeg om en Trubadur, som sagde: Kvinden gemmer en Rose, og den skal du tage — Kleiniche, Kleiniche, du gemmer og' en Rose!«

Hans Arm var om hendes Liv; men hun bøjede sig bort, saa' sig hastig om: dér paa Busken en Rose! Hun greb den, gav ham den, smilte:

»Frans, dér har du Rosen!«

»Aa, Kleiniche, du gør mig galen!«

»Og *jeg* rev min Haand —«

Han greb den, Handsken var flænget, en rød Stribe i den hvide Hud —

»Du bløder —«

Han kyssede Blodet, løftede saa Hovedet, hun smilte og sagde:

»Og saa har jeg end en Rose —«

»Hvor da?«

»I mit Kridthus, Frans!«

»Har du end den Rose?«

»Det har jeg, og, Frans, se, Ringen dér og —«

Hun drog den Gyldenatlask-Kappe til Side: over Halsudskæringen med Perlekanten laa det guldvirkede Klæde —

»Kleiniche!!«

»Og se, Frans, Guldnaalen!«

»Ja, dér sidder han jo — jeg hilser dig, Cupido!«

Hastig saá hun sig rundt, tog saa Klædets Flige, knugede dem til sig —

»Kleiniche!!« jublede han og slog Armen om hendes Liv —

»Frans —«

Ej mere fik hun sagt.

Endelig kom det:

»Frans dog, at du turde —«

»Er du vred?«

»Nej,« smilte hun, »jeg længtes jo og' —« Atter var hans Arm om hendes Liv, og denne Sinde fik hun ej en Gang nævned hans Navn.

Men da løftede hun brat Hovedet:

»Var det ej Fodtrin?«

Han lyttede:

»Nej —«

»Hvor er vi? Hvad er det for Buegang?«

»Den fører til Saint Nicolas —«

»Til Saint Nicolas?« spurgte hun. »Til *Kapellet*?«

»Ja — kender du det?«

»Aa, Frans, i Dag har jeg bedet dér, og i Brüssel, husker du ej St. Nicolai, dér har jeg bedt saa mangen Bøn — for dig med — han er jo alle elskendes Ven —«

Hun standsede, tog hans Haand, sagde saa helt alvorligt:

»Frans, skal vi bede sammen?«

»Bede?« sagde han, kastede med Nakken og

satte et lidt pudsigt Ansigt op. »Bede siger du — aa, Kleiniche, husk, hvor længe jeg har biet — og nu skal jeg bede —«

Hun smilte alvorligt, rakte ham Haanden, og saadan gik de frem gennem Buegangen, hvor Lys og Skygge skifted paa den hvide Væg —

»Frans, her er saa ensomt —«

»Du har jo *mig*!«

Hun nikkede til ham —

Da standsede de brat, saa blændende vældede Lyset over dem fra den klare Himmel: dér Broen, dér Kapellet, gennem et Gitter lyste en liden Lampe rødt ud i det blege Skær — tys, dybt under Brobuerne rislede Rhônen, hun knugede Haanden fastere i hans, bøjede sig over Stenkarmen —

»Se, hvor det hvirvler — og hvor det lyser om Bropillerne dér —«

Begge saa' de ned i den rindende Strøm.

»Her er slet ingen,« sagde hun brat.

»Saint Nicolas!« smilte han, »Og saa *mig* — aa, allerdyreste Kleiniche!«

Hun saa' en Kende bange paa ham.

»Men Kleiniche,« hviskede han ømt, »det er da just det, jeg har ventet paa de lange, lange Aar: denne Time, da vi to —«

»Det er sandt,« sagde hun lidet dæmpet, »ogsaa jeg har længtes —«

Hastigere gik hun, nu var de fremme ved Kapellet.

Hun knælede paa Stentrinet ved Jærngitteret, tog til Rosenkransen —

»Frans,« kaldte hun.

»Ja — jeg stod og saa', hvor skøn du er —«

»Frans, du lovede at bede —«

Han trak lidt paa Skuldrene, strøg saa Hatten af, knælede ved hendes Side.

»Frans, du bede ret inderligt, for du huske — aa, Frans, vi er dog ilde stedt.«

»Nej, Kleiniche, sig ej saa', jeg er lykkelig — her er ingen — kun du og jeg — og —«

»Bed, Frans, du huske Kejseren!«

»*Kejseren*?«

»Han har tvunget dem *alle* —«

»Men *dig*, Kleiniche, *dig* tvinger han ej —«

»Bed, Frans, bed just derom, bed af ganske Sjæl og Sind.«

»Ja, Kleiniche, bede skal jeg, men vær nu ej saa sorrigfuld, snart er vi i Paris, og du skal se, din kære Fru Tante vil dér tage sig vor Sag an —«

»Ak, hun har selv grædt alle sit Livs Dage —«

»Saa ti dog, kæreste Kleiniche —«

Men med Angst i Stemmen sagde hun:

»Frans, du sige mig ét — du nævned Paris, derfra og til den Stad London, hvor langt er dér?«

»Hvi spørge du saá?«

»*Kejseren!*«

»Hvad han?«

»Han sagde jo, at han havde svoret dyren Ed — og at fra Paris til London er Vejen ej lang —«

Han greb hendes Haand, trykkede den fast, saa' hende dybt i Øjnene, der var saa angstfuldt store:

»Aa, hjærtensallerdyreste Kleiniche, min stolte, gode Falk, du tænke ej paa saadant, du, som alle Dage var saa tapper, du, som kan gøre hver Krigsknægt ret til Skamme, du kan da ej være bange nu —«

»Jo, Frans,« kom det klagende, »nu jeg ser dig, og frygter, at de skal tage dig fra mig, da bliver jeg først saa angst, saa angst, saa tung om Hjærte —«

Ømt og varsomt drog han hende til sig, kyssed hendes Pande:

»Du sige ej saa', Kleiniche, ingen skal skille os, ingen, hører du, vi to, eneste du og jeg —«

»Ja, Frans, om der er Frelse —«

»Det er der!«

»Tænker du — husk Kejserens Ord —«

Fast trykked han Munden mod hendes Pande.

»Saa bed da, Frans, aa, bed af hele din Sjæl, ellers er det forbi, alt forbi —«

Hendes Hoved laa træt paa hans Skulder, deres Hænder var foldede — de bad — —

Over dem vælded Maanens blege Lys, højt fra Paveslottet lød dæmpet Gige og Gamba, dybt nede rislede Rhônens Vande.

Som Graad det var at høre — —

XXXVII

DEN Stad Paris.

Nôtre Dames Klokker ringer og ringer, og i tvende Dage har de gjort saa'; thi Romas Kejser gæster den Syndens skønne Stad. Indtoget er gaaet an med herlig Pragt. Dyrligt har det været, Tusinder Dukater er sprunget af Kong Frans' Kasse; og alt af herligt kan man i den Stad Paris faa for Dukater, kuns maatte man lade af med at faa 500 Jomfruer, der skulde strø Roser; thi Jomfruer var immer sjældne udi denne Stad.

Men nu er ellers alt dette til en Side, den allerkristeligste Kejser og den allerkristeligste Konge, som har ført saa mangen blodig Krig, har kysset hinanden paa Kind, ja, endda paa Munden med, og kan Gud glæde sig og Nôtre Dame ringe med frydefuld Klang.

Adskillige Ridefarter har man gjort, endda til Fontainebleau, som Kong Frans saa særlig ynder, ej mindst naar Madame d'Estampes, »den liden Jærnhandlerske«*), og hvad de nu hedder disse

*) Kongens Elskerinder.

skønne, forlyster den allerkristeligste, dog ej med Bøn og Messe.

Man har og' gjort en Fart til den Ø ved Corbeil, hvor Prinsessen af Danmark har knælet og ladet læse en Messe ved Dronning Ingeborgs Grav. Og har Prinsesse Christine vel nok haft sorrigfulde Tanker paa dette Dødens Sted: hvi skulde den ene Prinsesse af Danmark friste en bedre Skæbne end den anden, som maatte græde alle sit Livs Dage i fremmed Land langt fra alle kære.

Fester har der været, Dukater, som dog nok ej alle var ægte, har regnet fra Herolderne, hver Gang de ædle Herrer udred af Slottets Port, og paa mange Torve er der rejst skønne Statuer i Gudinders Lignelse, og fra de skønne, ej stedse fra de mest høviske Steder, er der sprunget Kilder af perlende Vin, som, endda det uhøviske, synes at smage særdeles vel.

Paa det Slot Louvre er Fest fra aarle til silde; men endda bliver der nogen Tid at tale geheimt i de skumle, snævre Kamre, som ej er blevet større og lysere siden den Tid, Kong Philip August red i Gaarde med Dronning Ingeborg.

Kong Frans, som nys kyssede sin Broder Kejseren saa vel, har med sine gode Mænd, men og' med den skønne Madame d'Estampes og den snedige Hofnar Triboulet for sidste Sinde gjort Spekulatser over, om det ej vilde være Gud velbehageligt, at Kong Frans nu gjorde Kejseren til Fange. Kejseren havde jo dog en Gang taget ham ved Pavia, om han nu spillede ham dette lidet Puds, da Gud havde givet ham

saa skøn en Lejlighed dertil? Triboulet, som havde en Bog, hvori han opskrev alle Navne paa dem, han mente, der var større Nar end han selv, havde ærligt sagt hs. Naade, at gav han ej Kejseren et fast Logemente, da skulde Kongens Navn have den Ære at komme i Narrebogen. Men Madame d'Estampes, som nyttede Hyrdetimerne saa vel til at styre Frankrigs Rige, var ej mere af Narrens Mening; thi Kejseren, som vel havde mærket, at man havde noget venligt Anslag for, tabte Indtogsdagen en Ring til 20,000 Dukaters Værd, og da Madame tog den op og vilde fly Majestæten den, satte han den paa hendes Finger og sagde, at saa smuk en Haand var værdig saa smuk en Ring. Der blev da intet af dette allerkristeligste Venskabsstykke, og Monsieur Triboulet lod Kongens Navn komme i Narrebogen.

Men og i et af Slottets andre Kamre udgaves i samme Time alvorsfulde Ord; thi her taler Kejseren og hans Søster Eleonore. Begge er blege, og haarde Ord er faldne —

»— men, Eders Majestæt, kære Herre Broder, I høre mig dog, selv siger I jo, at vi skal staa Gud den almægtige til Ansvar —«

»Just derfor!«

»Men I huske, ædlere Herre end ham var ej nogen Tid ved vort Hof, han er mig som en Søn, I skulde have hørt, hvor han har talet om vor Søster Ysabella*) — og saa Christine! Her fanger jeg dette Brev fra Søster Maria i

*) Chr. II's Dronning. Dronning Elisabeths Døbenavn.

Brüssel, og hun har ej Lovord nok for Christine, hun —«

»Hun er smuk, og hun er klog,« siger Kejseren og gaar frem og hen, »ja, ja, det ved jeg; men er det ej bedre at gøre Tusinder lyksalige end selv at være det — og dertil, I tænke derover, Søster Eleonore, tror I, denne gækkelige Elskov er Gud til Behag?«

Dronningen rettede sig, til det blege fine Ansigt med de mange dybe Rynker skød Blodet, og i de gode trætte Øjne tændtes en liden Flamme, mens hun sagde:

»Herre Broder, I tale ej saa' om Elskov — og I huske, de er unge, hun er ung, endda hvad hun har lidt i Milano —«

»Jeg har og' været ung,« sagde Kejseren.

»Det har I, Herre, og I vredes ej — men i Ungdommens Tid kendte I og' Elskov, kan hænde, husker I den skønne van Geest fra Brabant og Barbara fra Regensburg?«

Brat vendte Kejseren sig mod hende.

»I tie!«

»Tie!« sagde Dronningen og hævede Stemmen. »Hvifor, gode Broder, ej siger jeg saadant for at laste jer, kun for at I skal mindes, at I og' har været ung —«

Kejseren havde fremdraget en Rosenkrans, hastig randt dens Perler mellem hans Fingre, hans Hoved var bøjet, Dronningens Øjne veg ham ej —

»Kære Broder«, sagde hun dæmpet, »Christine er jo da ej heller *jer* Datter, *jer* Søster —«

»Hvad hun saa er,« sagde Kejseren haardt, »lyde skal hun!«

»Lyde?«

»Ja, for meget staar her paa Spil, fra Paris til London er Vejen ej lang!«

Dronningen sprang op, Angst var i hendes Øjne.

»Du tænker da ej?«

»Fra Paris til London er Vejen ej lang, og en Dag gaar der kanske Bud til Kong Henrik —«

Haardt lød det, nu slog Kejseren ud med Haanden, gik mod Døren, sigende i en mildere Tone:

»Søster Eleonore, det kan ej være andet, om saa end mit Hjærte er tungt derved —«

Men da løb Dronningen frem, stillede sig for Døren og sagde:

»Herre Broder; men om *hendes,* om den liden Christines Hjærte brast —«

Sært smilte Kejseren:

»Et Hjærte brister ej af jordisk Elskov —«

»Kan hænde, I har Ret,« sagde Dronningen, løftede Hovedet stolt, endda der var Smærte i hvert Træk, og ganske langsomt og lavt igentog hun: »ja, kan hænde, I har Ret, det brister ej, men man græder alle sit Livs Dage —«

Kejseren stirrede paa hende, legede med Rosenkransen, sagde saa:

»Hvo græder alle sit Livs Dage?«

»*Jeg!*« raabte Dronningen og blev højere. »*Jeg* har grædt alle mit Livs Dage, og de Taarer vil tynge *jer,* om I ej bøjer jer nu!«

»*Mig?*«

»Ja, just jer, I husker vel den Tid, I tvang mig, den Tid —«

»Ti!« sagde Kejseren og strøg sig hastig over Panden —

»Nej, jeg tier ej!« raabte hun. »*Jeg* maatte afsværge min Kærlighed, og I gjorde mig til mensvoren; for man kan *ej* sværge sig sin Kærlighed fra, man kan ej, kan ej!«

Hun brast i Graad, han greb hendes Haand, kyssede den, sagde med saa mild en Stemme:

»Men Søster!«

Hun retted sig brat:

»Og nu — nu vil I vel og', at *hun* skal sværge, nu vil I vel og', at hun, at liden Christine, at stakkels Søster Ysabellas Datter skal gøres mensvoren —«

Han skød hende til Side, vilde gaa; men fast greb hun ham om Armen —

»Eleonore, dette maa nu være forbi, heraf kan intet blive!«

»Jo!« raabte hun og knugede Armen fastere. »Og siger I, at I ej vil gøre hendes Lykke god, da siger *jeg*, at endda I er Kejseren, ved Gud den almægtige, I *skal!*«

»Skal?«

»Ja; thi ellers vorder *I* mensvoren!«

»Jeg? — Eleonore, du taler vildt!«

»Nej, Herre Broder, jeg tænkte, I selv vilde have mindedes jert Ord til mig, men nu faar jeg minde jer — I lod mig paa Hostien afsværge min Kærlighed —«

»Saa' vilde Gud —«

»Og *I!*« smilte hun og fo'r fort. »Men mindes I da ej Eders egne Ord, da mindes *jeg* dem saa vel, og hs. Eminence, som holdt den hellige Hostie, han mindes dem og', og, Gud hav Tak, han er *her!*«

»Eleonore, jeg mindes ej!«

»Men jeg mindes! I sagde saa', og aldrig, aldrig er det gaaet mig af Minde: Eleonore, jeg tilsværger dig at opfylde hvert Ønske, du har, kun maa du ej give ham din Tro —«

Kejseren drog sig om Munden, smilte stille:

»Kan hænde ja —«

»Ja, saa' er det — og aldrig nogen Tid har jeg gjort jer en Bøn, men *nu!*«

Hendes Stemme blev saa varm, saa inderlig, bedende raktes Hænderne mod ham:

»Nu, kære Broder, nu kommer jeg til jer, beder jer saa ret inderligt, at I vil gøre vor liden Christines Lykke saa god!«

Kejserens Øjne var fast lukkede, nu knugede han Hænderne mod dem —

»Broder, kære Broder, du kan ej staa min Bøn imod?«

Brat sank hans Hænder ned, dødbleg var han, smærteligt skar det:

»Jeg kan ej —«

»Kan ej?«

»Nej, Søster; thi da vorder *jeg* mensvoren!«

»I?«

»Jeg har svoret dyren Ed!«

»Den hellige Fader kan løse?«

»Jeg har og' svoret ej at gaa til Rom —«

Da bredte sig saa lyst og lykkeligt et Smil

over Dronningens Ansigt, undrende saa' Kejseren til, mens hun sagde:

»Kære Broder, jeg ved det, ved det alt — men dérude i Kammeret staar en af Jesu Brødrene, som min kære Skriftefader Martino har skaffet hid —«

»Af Jesu Brødre?«

»Ja, det nye Broderskab, hvis Fader er den fromme Ignatius — I ved, kære Herre, at Paven har givet det Ret at løse — og, ser I, selv har Broder Martino forelæst mig Reglerne, og dér staar, ja, jeg husker det saa vel: hver af Jesu Broderskab kan løse fra Ed og Løfte enhver, som ej er af Kirkens hellige Stand — og *I*, kære Broder, I er da ej Klerk, ved jeg!

Længe stirrede Kejseren frem for sig, saa løftede sig med ét Øjnenes tunge Laage —

»Men Broder, kære Broder — du græder —«

»Nej, nej!«

Brat vendte han sig —

»Kære Broder, saa befaler I, at han skal komme?«

Kejseren nikkede stille, greb Søsterens Haand og sagde:

»Jeg frygter, det er for silde —«

XXXVIII

DER er Fakler paa Louvreborgens Murkroner, paa Nesle-Taarnets Tinde og ved Augustiner-Bolværket fra Pont du Change og langs den Flod Seine til Borgen, hvorfra skinner mange Lys og klinger lystige Pavker og Trompeter. Hele Paris er ude at anse Festen, og frem og hen langs Bolværket bølger Strømmen: Folk fra Hallerne, »Nonnerne« fra Skidenstrædet, unge og gamle. Ingen bliver hjemme saadan Dag, endog Badstuerne, hvor de unge Kavalerer holder til, ej saa meget for Renlighedens Aarsag som for de skønne Badersker, er tomme, ja, helt oppe fra Latinerkvarteret, hvor Skolarerne fra Sorbonne og Sainte Geneviève har hjemme, og fra saadanne sære Stræder som »Bertrand, der sover«, »De slemme Drenges Gade« og »Tømme-Lomme Gade«, hvor Gavtyvene ellers holder til i »Tykke-Margots Værtshus« og »Grankoglen«, hidiler Folk, og tænkelig er her samlet flere Skælmer, end der paa én Gang kan rummes paa Falkebjærget uden Stadens Port, endda der her er 16 murede Galger til 50 Halse hver.

Men og' ret meget fornemt Folk er her, alle efter den sidste Mode: Herrerne forpaa stoppede ud med en spids Gaasemave, saa de ligner Narre, hvad de vel ogsaa er, medens Kvinderne har Vifte, Spejl og Lorgnet ved Bæltet, foroven godt nedskaarne og forneden Skørt med Fiskeben og Jærnbaand, hvilket, om det ønskedes, kunde holde Kavalererne paa Afstand, hvorfor og' Skørtet af Skælmer kaldes »Vertus guardiens«, hvilket er udlagt: Dydsvogter.

Og det dufter fra de skønne af Moskus og andre Kvindeparfumer; gennem Lorgnetterne kalder Øjne, vel dryppede med det Urtevand Belladonna, som en Tid gør Øjnene store og senere blinde. Og Kavalererne snor sig blandt de skønne, hist skriger Badutspringere og Komedianter, her gør Skælmerne fra »Tømme-Lomme Gaden« sig en god Profit, hist flokkes man om en gylden Venusfigur, der sprudler Vin, her skriger Drenge med Sangen om den skønne Petronella; men de overskriges af andre Drenge, som kommer med Viser fra den Bogprenter Gauthier udi Notre Dames Nygade.

Og Guitarer klinger, Pengestykker rasler, Sangene spredes, og Folk synger i Kor, mens Stimlen stiger, og Dydsvogterne ej mere gør mindste Gavn.

Men allerstørst Stimen er der neden for Slottet; thi ej alene kan man der se mest did oppe fra; men her har man ud i Floden bygget et Træslot, paa hvis Tinde staar mægtige Dukker med Turban og Kaftan, nemlig Sultan Soliman

den Prægtige og Persiens Shah Tamaps, som denne Aften, alle Kristensjæle til Fryd, skal gaa i Luften.

Med Utaalmod venter man paa dette Skrald, og særdeles Drengene, som er klatret til Vejrs i Flodbaadenes Sejlstænger, truer mod Borgen og raaber Artigheder, om de Fraadsere og Drankere dog ej snart har deres Vomme fulde.

Med saadant har det dog gode Stunder; thi man er i denne Time ej længere end ved den 170. Ret, og har saaledes 30 igen.

Fra Trompeterstolen klinger Musiken, fra Lysekransene straaler det over Silke og Fløjl, over dyre Stene, Guld og Skarlagen. Under Baldakiner sidder Kejseren, Kongen, Dronningen, Prinsessen af Danmark, Prinserne og Hertugerne, medens de andre ædle Herrer og Fruer gør Besked uden Baldakin. Maden er god, Vinen ej mindre god, og adskillige maa ud at vomere og andet end kraftigere i Kamrene næst, hvorigennem og' de gode krydrede Spiser indbæres fra Stegerset. Megen Lystighed har man haft af de skønne Postejer, som nyssens sattes paa Bordet, og hvorfra, straks Forskærerne afskar Laagene, udfore en Flok Harer, der jog over Bordene for tilsidst at indfanges af raske Smaadrenge. Ogsaa var det lystigt, da man havde sat Vildbrad, Lammefødder, Paafugle, Fjederhaner, Hejrer, Karper, Krebs og meget andet til Livs, at man saa blandt Sukkerværket fik Kager, gjorte som Susanne i Badet og saadant, der kunde give Aarsag til at sige mange gode Artigheder om den

skønne Madame Susanne, som man sad næst, og hvis Sødhed man og' ret gærne gad smage.

Saa endelig lyder Drabanternes dumpe Hellebardslag, og Hofpræsten læser Bønnen og takker den gode Gud for Mad, hvad der vel og' kan være nogen Grund til efter de tvende Hundrede Retter. Saa frembæres Tvættebækkener, som nogle nytter, medens andre tørrer sig i Damaskdugene, men de allerlykkeligste tilsiges at faa Hænderne tvættede af Kejseren og Kong Frans. Disse iblandt er Prinsessen af Danmark og Hertugen af Lothringen, og de er saa' tilsagte, at han kommer hende næst. Nu nejer hun dybt for Kejseren, der tager Sølvtvættefadet fra Prinsen af Oranien, rækker det frem mod hende —

»Søsterdatter,« siger Kejseren, og brat ser hun op, saa' var hans Stemme aldrig tilforn —

»Eders Majestæt —«

Hun dypper Fingerspidserne i Sølvfadet, tørrer sig saa paa det røde Damaskklæde, som Hertugen af Orleans rækker hende; men nu falder det hende af Hænde, og hendes Øjne bliver større: hvi holder Kejseren den Fersken dér i Haanden, det er jo ret som den Tid i Brüssel for Aar tilbage — er det Gøglespil af hendes Øjne eller — aa, Gud — nye onde Anslag — — —

»Hertug Frans af Lothringen, I træde frem!«

Det er Kejserens Stemme, men saa mild den er —

Hertugen bøjer Knæ, men hastig drager Kejseren ham op og siger dæmpet:

»Nej, nej, gode Hertug, vi er for nære Frænder —«

Og i det samme rækker han Prinsessen Ferskenen, smiler og siger:

»Mindes du, Barn, det var i Brüssel —«

»Ja, Herre Morbroder —«

»Her giver jeg dig end en Fersken, og plant den i Guds Navn ved dit Slot —«

»Mit Slot? Mener Eders Majestæt i Tortona?«

Hendes Stemme skælver, og Haanden, der tager Ferskenen, gør ligesaa.

»Nej,« hvisker Kejseren og bøjer sig nær hendes Øre, »Slottet er i *Nancy!*«

Brat løfter hun Hovedet, Kinderne flammer, Øjnene er store —

»*Nancy?* Majestæt — er det —«

»Det er saa', Nancy i den Hertugdom Lothringen,« hvisker Kejseren, kysser hendes Haand, vender sig saa mod Hertug Frans og smiler:

»Tag denne Haand, den er Eders —«

»Eders Majestæt — jeg —«

»Jeg beder Eder tvætte Eders Hænder,« smiler Kejseren.

»Tilgiv, men —«

»Siden, lykkelige *Dystrender*, bryd Lanse for hende, hun er det værd!« siger Kejseren, og videre skrider de tvættendes Strøm; de fornemste kysser Kejseren paa Haanden, de næstfornemste paa Knæet.

Men Hertug Frans har taget den Haand, som Kejseren gav ham, og fast knuger han den, mens han fører hende hen mod et Vindvesdyb,

og de ser paa hinanden, ingen kan faa Ord frem, da staar Dronning Eleonore for dem, saa bleg, saa træt, men med saa lykkeligt et Smil om Mund.

Og Prinsessen griber begge hendes Hænder, bøjer sig over dem, kysser og kysser dem, faar kun det ene Ord frem:

»Mor!«

»Barn, Gud signe dig alle dit Livs Dage —«

»Alle mit Livs Dage —« siger Prinsessen og løfter Hovedet — nu ligger det mod Dronningens Skulder, men da smiler Dronningen:

»Barn, du glemmer jo ham — Hertug Frans!«

Han ligger knælende for hende:

»Store, gode Dronning!«

Da lyder dumpe Hellebardslag, Toget ordner sig: Kejseren og Dronning Eleonore, Kong Frans og Dronningen af Navarra, Hertugen af Lothringen og Prinsessen af Danmark — og saa alle de ædle Herrer, Fruer og Jomfruer. Fra Trompeterstolen drøner *Marche triumphale*, Drabanterne løfter Hellebarderne, Smaadrengene Kærterne, frem skrider Toget.

Nu er det ved Porten mod Abildhaven — nu bruser en Storm af Vivatraab frem over Seinens Strøm, der er som eneste Ild i Skæret fra Blus og Fakler — og nu glider gennem Ilden et Skib, som staar i Flammer, nærmere, nærmere kommer det Træslottet, hvor Sultanen og Shahen griner ilde fra Murkronen — nu tørner Flammeskibet, nu fænger det i Slottet, og nu: et Glimt,

en Sky, et Drøn: Slottet springer i Luften, og Shahen og Sultan Soliman farer til Vejrs, svirrer rundt, dumper med tunge Plask i Seinens rindende Ildflod.

»*Vivat!*«

»Kejseren leve!«

»Ve over Soliman den Prægtige!«

Latter og Jubel, Pavker, Trompeter.

Men Prinsessen og Hertug Frans, der sært nok under alt dette er kommet hen blandt Rosenhækkene, som gløder med store Ildblomster, staar Haand i Haand og stirrer mod Glansen —

»Hører du, Frans?« siger hun, »Soliman den Prægtige — det var ham i Lier — og du var den ungerske Konge —«

»Soliman, ungerske Konger — aa, Kleiniche, for mig er alt lige skønt i denne livsalige Time — allerdejligste Kleiniche, er dette Trolddom?«

»Ved ej?«

»Hvert Fald en herlig, herlig Trolddom!«

Hun smiler, bliver saa brat alvorlig:

»Frans, tænker du ej, det er Saint Nicolas?«

»Kan hænde —«

»Jo, Frans, da vi bad sammen, saa hørte han os —«

»Saa skal han da og' have Tak,« siger Frans, »den Tid vi kommer til Brüssel, skal han faa en Skok Lys af de allertykkeste —«

»Og af mig,« smiler hun, »skal han have det største Hjærte, jeg kan finde —«

»Giv ham det,« ler Frans, »kun ej dit eget; for det er *mit!*«

Han ser sig hastig rundt, men paa hver en Kant Klirren af Sporer og Sværd, Raslen af Silke og »Vertus guardiens.«

»Aa, Kleiniche, om jeg maatte —«

»Frans, hvad tænker du?«

»Jeg tænker — at det er ondt, jeg *kun* kan kysse din Haand —«

»*Kun?*« smiler hun, og han griber hendes Haand, vil kysse den, men standser brat.

»Kleiniche, du bløder!«

»Jeg?«

»Ja, se!«

Hun løfter Haanden, smiler:

»Aa, det var tænkelig, da Soliman fo'r til Himmels; det onde Brag gav saa' et Jag i mig, at jeg slog min Haand mod Vasen dér —«

»*Din* Haand?« smilte han, »Nej, *min* Haand, Kleiniche!«

De lo begge, nu var hendes Haand nær hans Mund, da sank den atter brat, og hun truede:

»Men Frans, hvi bier du saa længe?«

Uden at svare tog han hendes Hjærtefinger, den, hvorfra der gaar en Aare til Hjærtet, hvorfor den og' skal bære Troskabsringen, den tog han nu varsomt, holdt den nær mod hendes Øjne og hviskede:

»Kleiniche, se dér!«

»Aa, det er jo intet, Frans, den Smule Vunde —«

»Nej, men *Ringen*, se Stenen dér, Safiren, den ungerske Konges Safir —«

Hun bøjede sig mere, saa' nærmere til, løftede saa brat Hovedet, var blussende rød:

»Frans, den er —«

»*Bristet*, Kleiniche! Safiren bristet!«

*

»Het Hof van Denemarken«.

Hertug Frans af Lothringen og Prinsessen af Danmark er redet i Gaarde, men til det Værtshus »De Valk« har de henskikket deres Følge. Gamle Gregers Dørsvend har indsat deres Heste i Stalden, og nu gaar de to fra Kammers til Kammers, standser tidt, tager hinanden ved Haand, kysses hedt; men hun græder og' iblandt.

»Dérnede var det, Vildfuglene laa — dér saas vi første Sinde, dér lærte du mig Jægerskik — dér gav jeg dig Forlov at nævne mig Kleiniche —«

»Og nu, allerdejligste, allerdyreste, nu —«

Stille bliver der en Tid i Kammeret, men ude kvidrer Svalerne —

»Og dér er Abildgaarden, Urtehaven, — dér var jeg Kong Sigismund, og Hans var Soliman —«

»Lille Bror Hans,« siger hun stille, og hendes Hoved hviler paa Frans' Skulder. Saa farer hun dæmpet fort: »og dér sad Mor, syede og sømmed, sømmed og syede —«

»Og Falken, jeg gav dig —«

»Ja, Frans, dér gik den til Vejrs — dér!«

Hendes Blik har ramt de spidse Gavle, hvor Solen staar i sin Nedgang, og brat løfter hun Hovedet, tager fast om hans Haand:

»Frans, her ved dette Vindve var det, at min kære Herre Fader tog mig ind til sig og sagde: Kleiniche, dette er Nord, dér ligger mine og *dine* Lande, husk det!«

Og fast knugede hans Haand sig i hendes:

»Kleiniche, Christine af Danmark, du skal ej glemme det, og *jeg* ej mindre, nu er, kan hænde, snart Tiden inde, at Ret og Billighed kan ske!«

»Det lover du, Frans?«

»Det gør jeg, Kleiniche!«

Himlen gløded bag de sorte Gavle.

»Vi maa fare, Frans, det mørkner — og ensomt er her —«

»Og det lider du ej?«

»Frans —«

Han kyssede hende — —

»Ensomt, ak nej,« sukkede han, »der kommer nogen!«

De lyttede — Fodtrin — tunge, trætte — hun greb ham fastere i Haanden, saa' paa ham, — hviskede med saa sær en Klang i Stemmen:

»Frans — hør! — Hvo kan det være?«

»Ved ej?«

»Hør, Frans, nærmere, nærmere! Det er i Faders Brevkammer! Jeg bliver saa ængstende —«

De tunge, trætte Trin var ganske nær, hun knugede sin Haand end fastere i hans — Døren gik op, nu slappedes Haanden: gamle Gregers Dørsvend stod for dem.

»Der er en Smaadreng —« sagde han.

»En Smaadreng?« smilte hun lystigt, »Er han fra *Mechlen*?«

»Ja, han siger, der er sadlet op,« sagde den

gamle, og hun lo, mens hun nikkede til Hertugen:

»En Smaadreng, hører du, en Smaadreng, det e'r vel ej den liden Hertug Frans af Lothringen?«

De lo begge, og gamle Gregers smilte med:

»Aa ja, den Tid, den Tid, og nu —«

»Ja, nu,« smilte Prinsessen, »gamle, gode Gregers, nu byder vi dig til Gæst ved vort Bryllup i Brüssel!«

»Ih, Herre Jesus da, skal *jeg* med?«

»Ja, du, som tjente min kære Herre Fader saa tro og villig —«

»Hs. Naade —« sagde den gamle stille og korsede sig, »aa, gid han dog kunde se sin kære liden Frøken Christine nu — og den gode Frue —«

Han korsede sig atter, de andre gjorde som han, stille var der, gennem Vindverne faldt det røde Aftenskær.

»— — — Saa maa vi fare, Gregers,« sagde hun, »du sige til Smaadrengen, at —«

»— de kan ride ad Mechlen, saa kommer vi næst —« brød Frans hende af, mens hun smilte.

»Ja, Eders Højhed, men I maa bie,« sagde den gamle, gjorde et sært Ansigt og humpede hastig af, saa de møre Gulvbrædder sukkede derved.

»Du er mig ret en artig Herre,« smilte hun, »saa du vil ride *ene* —«

»Nej, Kleiniche, *du* faar Forlov at ride med!«

En liden Stilhed, saa gik det frem gennem

Kammeret; men som de traadte ud fra Husets Dør, dér hvor Urtegaardens duftende Lind bredte sine Grene over Muren, da stod gamle Gregers der, og i Haanden holdt han noget, der lyste rødt i Aftensolen. Og nu lød hans Stemme helt bedende:

»Kære Frøken Christine —«

»Sig du kun Kleiniche,« lo hun, »saa' gjorde du jo i fremfarne Dage —«

»Nej, nej, naadige Frøken,« sagde den gamle helt forvirret, »men *dette* er da ellers den hjærte Kleiniches Kjole —«

Hun gik hen imod ham, i Haanden holdt han en liden rød Barnekjole af groft engelsk Klæde, først saa' hun paa den, saa paa gamle Gregers og saa paa Frans —

»Hvad har du dér, gamle?« spurgte Hertugen, »Men Christine, hvad er det, — du græder jo —«

»Aa,« sagde hun, »jeg skal sige dig det siden — men Gregers, hvor har du Kjolen fra?«

»I kender den?«

»Det gør jeg — men hvor har du den dog fra?«

»Aa, kære Frøken, I maa ej blive arg derover, jeg fandt den her for Aar tilbage, og jeg skulde vel have givet den til rette Ejermand — men den var mig saa ret hjærtens dyrebar, efterdi den havde været Frk. Christines — men eftersom jeg nu blev buden til Bryllup og —«

Her lyste med en Gang saa bredt et Smil over gamle Gregers' Ansigt:

»— og da den kære Frøken, den kære Frue,

kan hænde, jo nu en Tid kan faa Brug for saadant Kristentøj — saa —«

»Du giver mig den i Brudeskænk, Gregers?«

Den gamle nikkede, og hun klappede hans Skulder:

»Ret hjærtens Tak, gode Gregers, det var kønt gjort, det skal jeg ej glemme dig —«

Han kyssede hendes Haand, men hendes Øjne var hos Frans, der ved den gamles sidste Ord satte Fingren paa Munden og gjorde et pudsigt Ansigt.

»Du fly mig den,« lo han, »jeg skal gemme den, til Tiden kommer —«

Og han tog den liden røde Barnekjole.

Snart dernæst var de i Sadlen, Hovslag lød, bort gik det forbi St. Gommarius' Kirke — Orgelbrus og Røgelseduft strømmed dem imod — saa drønede det over den høje Bro, og videre gik det mod Mechlen-Porten.

»Kleiniche, du sige saa, hvad er det med Kjolen, den, som —«

»Aa, Frans, det er til at blive saa varm om Hjærte, eneste jeg tænker derpaa. Det var jo onde Tider her ved Faders Hof, og min kære Moder syede mig med egen Haand denne Kjole af Faders gamle Kappe.«

Helt alvorlig nikkede han til hende:

»Ja, Kleiniche, hende er vi Ære pligtig, hun var god — saadan Moder, saadan Datter!«

Hovslagene drøner gennem Mechlen-Porten, frem gaar det over det flade Land, hvor Engene damper — langt ude en sort Vindmølle mod de lyse Nætters Glans.

»Frans,« siger hun helt alvorligt, peger derud og rækker ham saa Haanden, »det er *Nord*, dér ligger Faders Lande!«

Fast trykker han hendes Haand, og saadan rider de frem mod den lyse Himmel.

Efter dem ringer St. Gommarius' Klokkespil med saa frydefuld en Klang.

De to Romaner om Christiern den Andens Datter, »Christine af Danmark«, der udkom sidste Jul, og denne Roman, danner hver for sig et afsluttet Hele, men knyttes dog sammen af den skønne landflygtige Kongedatter.

Foruden i Arkiver og Bibliotheker gjorde jeg mine Studier til disse to Bøger de Steder, hvor Prinsesse Christine færdedes, baade i Lier, hvor »Het Hof van Denemarken« endnu findes, i Provence og i Milano, hvor det gamle Kastel, som senere er indrettet til Museum, den Dag i Dag løfter sig med Taarne og Tinder og med den skønne Loggetta di Galeazzo Maria.

Om Prinsesse Christine er yderligere at berette, at hendes Ægteskab med Frans af Lothringen blev ligesaa lykkeligt som kort, idet Hertug F. allerede døde d. 12. Juni 1545. Af Børn var der Carl, som 1559 blev gift med Kong Henrik af Frankrigs Datter Claude, og fra dem nedstammer det nuværende østerrigske Kejserhus i lige Linje. Andre Børn var Hans, Elisabeth og Anthonius, der døde som smaa, Dorothea, der 1575 blev gift med Hertug Erik af Brunsvig; og Renate, som man, for at forsone de to Linjer af det oldenborgske Hus, tænkte paa at formæle med Frederik II. Forhandlingerne var i fuld Gang, men blev til intet. 1568 formæledes hun med Hertug Vilhelm af Bajern.

Prinsesse Christine var en Tid Formynder for sin umyndige Søn, gik derefter 1552 til Brüssel, hvor hun

spillede en ikke ringe politisk Rolle. F. Eks. havde hun en stor Andel i, at Freden i Cambresis 1558 mellem Kong Henrik af Frankrig og Philip af Spanien kom i Stand. I Traktaten nævnes hun med Hæder, og Digterne, bl. a. Pierre de Ronsard, besang hende. Senere var der Tale om, at hun skulde være Statholderinde i Nederlandene, men det strandede bl. a. paa Hertugen af Albas Modstand, og hun vendte da tilbage til Lothringens Hovedstad Nancy, hvor hun samlede forskellige misfornøjede danske, bl. a. Peder Oxe, ved sit Hof. Her lagde hun ligesom tidligere Planer til at generobre Danmark. I 1560 søgte hun saaledes at faa Kong Philip til at sende en Hær og Flaade mod Danmark, ligesom hun indgik et Forbund med Greven af Ostfriesland og Kong Erik af Sverige, der skulde hjælpe hende til at indtage Danmark, som hun mente var hendes rette Arvelod, efter at den ældre Søster Dorothea var død. Med sin ulykkelige Fader vedligeholdt hun Forbindelse, i hvert Fald vides, at hun 1557 sendte ham et Brev, der i Følge Behrmanns »Chr. II's Fængsels Historie« er skrevet »med barnlig Ømhed«. Af hendes Planer kom intet Resultat, men hun glemte aldrig, at hun var en dansk Kongedatter. 1563 lod hun i Anledning af et Saltværks Indvielse i Rosieres anbringe en Mindetavle, paa hvilken hun kalder sig født Dronning af Danmark, Sverige og Norge, og senere lader hun præge flere Medailler, hvor hun ses siddende paa en kgl. Trone med Krone og Scepter, medens Indskriften lyder: Christierna af Guds Naade Dronning til Danmark, Sverige og Norge, de Gothers, Venders og Slavers, Hertuginde til Lothringen, Bar og Milano. Flere saadanne Medailler findes i Nancy og i den kgl. Møntsamling i København. I sin høje Alderdom lod hun, muligvis foranlediget af Frederik II's Død, sin Titel forandre fra Højhed til Majestæt. 1578 blev hun ramt af et Slagtilfælde og lod sig derfor i Bærestol føre til Valfartsstedet Loretto i Norditalien, hvor hun i Følge Jesuiten

Horatius Tursellinus' »Historia Lauretana« blev helbredet ved et Mirakel, idet hun, der længe havde været lam, pludselig kunde rejse sig og ved egen Hjælp gaa til Alteret i Lorettos »hellige Hus«.

Den samtidige Hofmand Pierre Bourdeille de Brantôme, som tidt havde set Hertuginden, fortæller om hende, at hun var en af den Tids skønneste Kvinder, »hun havde et meget yndigt Ansigt, en høj og rank Taille, et majestætisk Væsen, dejlige Hænder og en særdeles Behagelighed i Stemmen. Hun talte og skrev færdigen fem Sprog, Fransøsisk, Tysk, Hollandsk, Italiensk og Spansk, forstod Musiken, baade vocal og at sjunge i Parti saa og paa alle Instrumenter«. Hun støttede Videnskaben og gav bl. a. Michel Nostradamus Pension. Hun var en ivrig Rytterske, indførte Stigbøjle for Damer i Stedet for »Planchette«, var meget religiøs og klædte sig saa smagfuldt, at man rundt i Evropa klædte sig efter hende »à la Lorraine« eller »à l'imitation de Son Altesse«. Ved Carl IX's Kroning i Reims 1561 førte hun sig med en saadan Pragt, at Catharina af Medici sagde: »*Voilà la plus glorieuse femme, que je vis jamais!*«. Og Brantôme fortæller, at da Dronningen af Skotland en Gang besøgte hende, havde Dronningen al sin Klogskab og Agtsomhed fornøden, »at Christine ej skulde tage Rangen fra hende«.

Og siger samme Brantôme videre, at hendes Rygte var »baade udi og efter hendes Ægteskab uden allermindste Flek og Smitte, og haver hun fremdraget sin 45 Aars Enkestand med den største Ros og Reputation af Dyd, Kyskhed og Afhold fra al Vellyst«, og det endda hun havde Friere som Hertugen af Guise og Erkehertug Philip, Arveprinsen af Spanien, der, som Hans Gram siger, »havde hende saa kær som sine egne Øjne, og saasom han samme Tid var Enkemand, var der ingen i Verden, han hellere havde taget til Ægte«.

Men hun forblev ugift, og de sidste Aar levede hun

i sit Enkesæde efter Francesco Sforza, den lille By Tortona i Nærheden af Milano, og her døde hun d. 10. Decbr. 1590 og blev begravet, men det har desværre ikke været mig muligt at finde Graven.

Endelig bringer jeg Historikeren, Museumsdirektør Dr. phil. Mollerup, den danske Konsul i Milano, Hr. Svend Salomon, den italienske Prof. O. F. Tencajoli og Arkitekt Luca Beltrami, Milanokastellets Restavrator, en Tak for den udmærkede Hjælp, de har ydet mig ved Forarbejderne til denne Bog, og endvidere takkes Historikeren, Hr. Louis Bobé fordi han her ligesom i mine tidligere kulturhistoriske Romaner: »Jomfruen fra Lucca«, »Kgl. Naade«, »Prinsessen« og »Christine af Danmark« har haft den Godhed at gennemse Noterne.

Kilder:

Hans Gram: Om Christine af Danmark, Kong Christierni II. Dotter (Skrifter, som udi det kiøbenhavnske Selskab af Lærdoms og Videnskabers Elskere ere fremlagte og oplæste, V). *Henrik Behrmann*: Kong Christian den Andens Historie. *C. F. Allen*: Breve og Aktstykker til Oplysning af Christiern den Andens og Frederik den Førstes Historie. *Samme*: De tre nordiske Rigers Historie, I—V. *C. F. Herbst*: Skuemønter om Kong Christiern den Andens Datter Christine (Dansk Magasin, 4. R. IV Bd.). *Fr. S.*: Nogle hist. mærkelige Malerier i England (Ill. Tidende Nr. 507. 1869). *I. Fr. Sick*: Nogle Bidrag til Christiern den Andens Historie under Landflygtigheden. *A. Lübbers*: De oldenborgske Kongers og deres nærmeste Families Sygdom og Død. *G. Jørgensen*: Dronning Elisabeth af Danmark. Historiske Billeder fra Kong Christiern den Andens Tid. *Anthon Bergmann*: Geschiedenis an Stad Lier, Antwerpen 1876. *Karl Lanz*: Staatspapiere zur Geschichte Kaiser Karl V., Stuttgart 1845. *Herman Baumgarten*: Geschichte Karl V. *L. Daae*: Om Frederik II's paatænkte lothringske Giftermaal (Hist. Tidskr. II, Kristiania 1872). *Troels Lund*: Sundhedsbegreber i Norden i det 16. Aarh. *Samme*: Brevstilen i Danmark i det 16. Aarh. (»Det 19. Aarh.« 1876—77). *Chr. Bar-*

foed: Titian Vecellio, hans Samtid, Liv og Kunst. *E. Trojel*: Middelalderens Elskovshoffer. *Vald. Vedel*: Ridderromantiken i fransk og tysk Middelalder. *Samme*: By og Borger i Middelalderen. *Holger Lund*: Lidt om Landsknægtene (Hist. Arkiv. Ny R. 7. Bd.). *Ferdinand Gregorovius*: Lucrezia Borgia. Stuttgart 1874. *Benevenuto Cellinis* Levned, skrevet af ham selv. Oversat af Alfred Rottbøll, I—II. *Paul Riant*: Skandinavernes Korstog og Andagtsrejser. *Calmet*: Histoire de Lorraine, Nancy 1752. *C. J. Brandt*: Romantisk Digtning fra Middelalderen. *Samling af Dokumenter* i verificeret Copie, vedkommende Danmarks Historie og Christine af Danmarks Bryllup med Frants Sforza af Milano og hendes Rejse dertil fra Brüssel 1533. En Foræring til det kgl. danske Geheimearchiv af L. Osio, Direktør for Lombardiets Archiver i Milano (Rigsarkivet i Kbhvn.). *Gaetano Moretti*: Il Castello di Milano e suoi Musei. Milano 1903. *Felice Fossati*: Per l'Ingresso di Christierna Sforza in Vigevano (Estratto dall'Archivio Storico Lombardo), Milano 1902. *Antonio Campo*: Historia delle vite de'Duchi et Duchesse di Milano. Milano 1642. *Le Musée Saint-Jean* de Corbeil, Guide de visiteur.

Til bedre Forstaaelse anføres følgende

Noter:

Side 9: For at undgaa Blodsudgydelse var det almindeligt, at Bylovene bød, at inden bevæbnede Folk red i By, skulde deres Sværd fastbindes til Skeden. *Side 16:* Blandt Prinsesse Christines mange Yndigheder, som Samtidens Digtere besang, var ogsaa hendes Smilehuller. *Side 20:* De omtalte Freskomalerier findes endnu i Castello di Milano, der i de senere Aar er blevet restavreret. *Side 22:* I det middelalderlige Digt »Fleur og Blanchefleur«, der er oversat paa en Mængde Sprog, fortælles om Fleurs og Blanchefleurs Kærlighed. Blanchefleurs Fader vil intet vide af denne og sælger Datteren til en Købmand, som igen sælger hende til Kejseren af Babylon, der sætter hende i sit Taarn. Her opsporer Fleur hende, kommer ind til hende, men gribes og skal dø. Men han faar Lov at kæmpe med en af Kejserens Riddere, som han fælder og vinder saaledes sin elskede. Endvidere hedder det, at de faar et Barn, Prinsesse Bertha, der igen blev Moder til Carolus Magnus, fra hvem det lo-

thringske Fyrstehus, altsaa ogsaa Hertug Frans, skulde stamme. *Side 24:* Listen over Prinsesse Christines Hofstat samt Omtalen af Skabrakkernes Navnetræk er ligesom andet vedrørende Hoffet i Milano bl. a. hentet fra det danske Rigsarkivs verificerede Kopier efter Papirer i Lombardiets Arkiver i Milano. Bl. a. findes i »Archivio storico civico« 1. Fortegnelse over Byens Udgifter for Baldakin og Æreport ved Ankomsten til Milano. Rettens Ordre til Byens Bagere af hvidt Brød at udrede 2000 Lire til nævnte Udgifter. 2. Ordre til at smykke Husene. 3. Almindeligt Amnesti. Og i »Regio archivio di stato« findes Dokumenter, vedrørende Prinsessens Bryllup og Medgift. *Side 29:* Kleiniche, Prinsessens Kælenavn, som findes i Chr. II's Breve. *Side 31:* Lombard-Jøde, Jøde fra Lombardiet, som drev Handel, især med Penge. Da disse Jøder fordreves, slog de sig bl. a. Steder ned i London, hvor de hovedsagelig boede i Lombardstreet, som endnu findes. *Side 53:* Knytlinge Saga og andre Kilder meddeler, at Erik Ejegod 1099 i Italien oprettede Herberger for nordiske Pilgrimme, der her skulde bo frit en Nat samt faa saa megen Vin, de ønskede. Det første af disse H. oprettedes mellem Piacenza (8 Mil S. for denne By) og Borgo San Donino ved Bredden af Taro. I Lucca findes i Stadens Arkiv, dat. 1099, et Dokument, som omtaler en Gave af 2 Manser (1 Manse = et Stykke Land, ca. 15.000 □ Alen, stort nok til at ernære en Mand med Familie), skænket af Kong Enricus til Kirken San Frediano med det undergørende Krucifiks, som tilbades af Pilgrimmene. Baade Krucifikset og Kirken findes endnu. Indtægterne af denne Gave skulde benyttes til at underholde nordiske Pilgrimme paa ovennævnte Maade. Paa en senere Valfart døde Erik Ejegod 1103 i Byen Baffa paa Cypern, hvor han begravedes i Kirken, men hvor man hidtil forgæves har søgt efter Graven. Dronning Bodil døde paa Oliebjerget, begravedes i et af Gotfred af Bouillon anlagt Kloster, St. Maria af Josafath i Josafaths Dal. Baade Kongen og Dronningen betragtedes i Norden som Helgene, bl. a. opførtes i Værmeland en Kirke til Dronningens Ære. Byen ved Kirken hedder endnu Botilsäter, og over den v. Port i Kirken findes et Stenrelief, der skal forestille Dronningen. *Side 54:* Lucrezia Borgia (egentlig Borja, en spansk Slægt), Datter af Pave Alexander VI, var g. m. Hertug Alfonso af Ferrara; ved hendes berømte Renæssancehof samledes Datidens store Kunstnere, og Ariost skrev sin »Orlando furioso«, den rasende Roland, der udkom her 1516. Hun var ogsaa kendt for sin Kunstfærdighed i Baldyring. *Side 59:* Nonnerne i Rind Kloster ved Skanderborg var bekendte for deres smukke Haandarbejder. *Side 67:* Leo

Paves Bøn findes bl. a. i »Tidebogen eller Vor Frue Tider«, en middelalderlig Bønnebog. *Side 70:* »Den søde Snut, som jeg har kær« osv., en af Datidens mest kendte Landsknægtviser. *Side 74:* Beretningen om den uskyldige Gesandt Merveilles Henrettelse fortælles i Memoires de Martin du Bellay m. fl. Steder. *Side 94:* Dekorationen i Sala delle Asse, som endnu er bevaret, tilskrives Lionardo da Vinci. *Side 106:* Fra min Bog »Christine af Danmark«, hvor Hertug Hans' pludselige Død nærmere er omtalt, hidsættes følgende Note: Prinsen døde 11/8 1532 af Enteritis, Tarmbetændelse, efter 8 Dages Sygeleje. En enkelt Historiker *Hamelman* siger, at Prinsen er ombragt ved Gift, andre er uenige. *Svaning* mener, at Dødsaarsagen var Dysenteri, men om nogen Epidemi i Regensburg, hvor H. døde under Rigsdagen 1532, vides intet. Giftmord var paa den Tid meget almindelige, og Prinsens Død kom jo Chr. II's Fjender belejligt. I Regensburg findes endnu det Hus, hvor Kejserne tog ind, naar de holdt Rigsdag. Sandsynligvis er Hertug Hans død her. Nu er det indrettet til Hotel. Sammen med Faderen og Moderen ligger han begravet i St. Knuds Kirke i Odense. *Side 126:* Cesare Borgia, Lucrezia Borgias Broder, foranstaltede i Slottet Sinigaglia 31/12 1502 et Blodbad paa ganske samme Maade, som Chr. II senere gjorde i Stockh. *Side 130:* Mandorla-Glorie, mandelformet Glorie (af det ital. Mandorla = Mandel), som tidt anbringes omkring Madonna til Minde om, at Bebudelsen i Følge Legenden skete ved en sødtduftende Mandelbusk. Det omtalte Madonnabillede i Capella Ducale er endnu bevaret, ligesom Krydsgitteret ind til Sala dei Duchi. *Side 140:* Hertug Francesco, den sidste Sforza, døde d. 24. Oktbr. 1535. *Side 142:* I Hertug Francescos Testamente tilstodes hans Enke Markgrevskabet Vigevano i Nærheden af Milano samt 10.000 Ducater aarlig. *Side 147:* 1535 sejlede Carl V, støttet af Johan III af Portugal, mod Hayradin Barbarossa af Tunis. Flaaden bestod af 420 Skibe, 25.000 Mand Fodfolk og 2000 Hestfolk. Sejren var fuldstændig. Muley Hassan, der blev sat paa Tronen i Stedet for Barbarossa, maatte forpligte sig til ikke at drive Sørøveri, tillade de kristne fri Religionsøvelse osv. Kejseren befriede 10.000 Slaver, og hele Evropa genlød af hans Hæder. *Side 150:* Pasquino var en romersk Skomager, hvis lystige Viser blev sunget over hele Italien. *Side 151:* Napolis Hovedgade »Toledoen« er opkaldt efter Don Pedro de Toledo. *Side 159:* Francesco Borgia, Vicekongen af Catalonien, gik senere i Kloster for at sone Slægtens Brøde. *Side 163:* Den hellige Hieronymus var Kejserens Yndlingshelgen; da Carl frasagde sig sine Kroner, gik han i et Kloster, der var viet

til denne Helgen. I Mantova havde Kejseren 1532 første Gang lagt Mærke til et Arbejde af Tiziano, nemlig hans Portræt af Federigo Gonzaga. Kejseren forlangte at se Kunstneren, og fra nu af sluttes et inderligt Venskab. Da var Kejseren 32 Aar og Tiziano 55. Ved Patent, dateret Barcelona 10/5 1533, blev T. udnævnt til kejserlig Hofmaler, Pfalzgreve og Ridder samt Medlem af det kejserlige Hof og Konsistorium, hvorved han fik Ret til at bære Sværd og gylden Kæde samt udnævne Øvrighedspersoner paa sine Godser. T. malede Portrætter af Kejseren, bl. a. det, som nu findes i Madrid, endvidere af Hertug Francesco og Prinsesse Christine, disse sidste kendes dog nu ikke. I Galleriet mellem »Ufficierne« og Palazzo Pitti i Firenze, paa Væggen nærmest dette sidste, har jeg fundet et Par mindre gode Portrætter af Hertug F. af Lothringen og af Prinsesse Christine. Paa Louvre-Galleriet i Paris og i Pitti findes flere Portrætter af Kejserens Hofmænd, som jeg har benyttet ved Studier til Dragter m. m. Rigt Udbytte har jeg ogsaa haft af Studier i Bolognas Museum, Cluny-Museet i Paris og Musée Plantin-Moretus i Antwerpen. *Side 164*: Chr. II, der første Gang han var indstillet til »Det gyldne Skind«, men ikke fik det paa Grund af sit Forhold til Dyveke, modtog lige før Blodbadet i Stockh. 1520 denne Ordens Insignier af Kejserens Udsendinge. Han satte megen Pris paa »Det gyldne Skind«, og det var ham en stor Sorg, da den kort efter hans Tilfangetagelse blev berøvet ham. Knud Pedersen Gyldenstjerne, som Chr. II i sin Tid havde holdt fængslet sammen med Torben Oxe, rev Ordenskæden af hans Bryst. Senere fandtes den bl. Fr. I's Efterladenskaber. *Side 169:* Carl V's Livlæge, Dr. Gall, havde opfundet en Akvavit, som han mente kunde forlænge Livet. Han brugte den selv og blev 129 Aar gammel. Allerede inden Hertug Francescos Død var der Planer oppe om at gifte Prinsesse C. med Hertugen af Angoulême, hvilket fremgaar af et Brev fra Dronning Maria til Kejseren, dat. 31. Avg. 1535. Dette Brev findes i Rigsarkivet. Blandt Prinsessens andre Friere var 1536 Grev Christian af Oldenburg, men paa dette Frieri blev der ikke værdiget ham Svar. *Side 175:* Dronning Ingeborg, der straks efter sit Bryllup af en uopklaret Grund blev forstødt af Kong P., døde i Juli 1236 i et Kloster, hun havde grundet eller i hvert Fald rigt doteret, paa en lille Ø ved Corbeil mellem Paris og Fontainebleau. Hun blev begravet i Kirken St. Jean paa Øen, i hvis Kloster hun henlevede omtrent hele sit Liv, og Graven smykkedes med en Kobberplade med hendes Billede, Krone, Scepter og et Vers. Denne Plade skal 1736 være forsvunden, men Munkene fra St. Jean opførte

et nyt Gravmæle med en sort Marmortavle, som endnu findes i Kirken, der er omdannet til Museum, efter at den en Tid havde tjent til Krudtmølle. Hun var en Datter af Valdemar I. *Side 182:* 1527 indtog Carl V Rom og gjorde Paven til Fange. Byen blev paa det frygteligste hærget af Landsknægte. Bl. Forsvarerne vare Billedhuggeren og Guldsmeden Benevenuto Cellini, fra hvis Selvbiografi jeg har hentet en Del Træk, Navne m. m., f. Eks. til Kejserens Besøg i Rom, om hvilket B. udførlig beretter. *Side 183:* Michelangelo, der den Gang var 60 Aar, dekorerede det Sixtinske Kapel 1535—41. *Side 196:* Beghine-Nonner, gejstlige Søstre, der, om de vil, fra Klosteret atter kan vende tilbage til Livet. *Side 197:* Miraklet i Krarup bestod deri, at et Madonnabillede i Kirken for alles Blikke udgød Taarer af Sorg over Reformationens Indførelse. En Undersøgelse, som blev indledet, viste, at Præsterne fra en Beholder havde ført Rør ud til Billedets Øjne, deraf Taarerne. *Side 198:* »Les cinquante et ung arrestz d'amours« udkom 1533. *Side 199:* Det omtalte Brev fra Dronning Elisabeth til Søsteren, den milde Dronning Eleonore (1498—1558), der først blev tvunget til at gifte sig med Emanuel af Portugal og senere med Frans I af Frankrig, findes i Uddrag i en Levnedsbeskrivelse af Frederik af Pfalz, forfattet af dennes Sekretær, Hubert fra Lüttich. Fr. af Pfalz (f. 1482), som i de unge Dage havde elsket Eleonore, blev langt senere g. m. Prinsesse Christines Søster, Prinsesse Dorothea. Dronning Eleonore, kaldet »la bonne reine«, levede i Paris, stille og tilbagetrukket, fordybet i religiøse Spørgsmaal. *Side 206:* Holbein kom d. 10. Oktbr. 1538 sammen med Lord Cromwell til Brüssel, hvor han d. 12. Oktbr. blev hentet af Prinsesse Christines italienske Hofmarskal for at male Prinsessen. Det hedder sig, at hun kun stod 3 Timer for ham. Resultatet blev det her i Bogen gengivne Billede, hvis Original nu er paa Nationalgalleriet i London, medens en Kopi, malet af Prof. Haslund, findes i Nationalmuseet paa Frederiksborg. Ministeren, Lord Th. Cromwell, Søn af en Landsbysmed, begyndte som Uldhandler og Bankier. Under Tiden kunde det være farligt at være Mellemmand i Henrik VIII's Ægteskabssager. Da Kongen saaledes senere vilde indgaa Ægteskab med Anna af Cleve, som oprindelig var bestemt for Frans af Lothringen, lod han sig først forevise et Billede af Fyrstinden. Det behagede ham, men da Fyrstinden selv kom, og hun efter Kongens Mening lignede »en tyk flandersk Hoppe«, maatte Mellemmanden, der havde bragt ham det altfor smukke Billede, af med Hovedet. *Side 213:* Kong Frans af Frankrig, der længe havde vist en fjendtlig Holdning overfor Carl V,

sluttede Forbund med Henrik VIII af England, der bl. a. havde fornærmet Carl V ved at lade sig skille fra dennes Frænde Cathrine. Krigen udbryder 1536, Kejseren tilbyder Frans en Tvekamp for at undgaa videre Blodsudgydelse, men Paven lægger sig imellem og forhindrer Tvekampen for at ikke saa kostbare Liv skal udsættes. Ved Freden i Nizza 1538 deler de to Fyrster Savoyen og slutter Vaabenstilstand i 10 Aar, hvilket dog ikke hindrer Frans, som jo er Kejserens Svoger, i at omgaas med Planer om kort Tid efter at fange Kejseren under dennes Ophold i Paris. Kejserinde Ysabella d. 1538. *Side 222:* Ved Byen Saintes Maries i Nærheden af Arles landede i Følge Legenden en Baad med de tre Marier, Jomfru Marias Søster, Maria Jacobæa, Apostlen Johannes Moder, Maria Salome og Maria Magdalena, der bragte Kristendommen til Frankrig. De fulgtes af Tjenestekvinden, Negerinden Sara. Paa Stedet byggedes en Kirke, som findes endnu, og her vises Saras Grav, til hvilken Zigeunerne den Dag i Dag valfarte. Skønt Paven aldrig har kanoniseret hende, valgte de farende Folk hende nemlig til deres Helgeninde. *Side 233:* Villeneuve-les-Avignon med det skønne Fort Saint André er nu nærmest en Ruinby. Den ligger ved Rhône ligeoverfor Avignon. Petrarcas Hus i Vaucluse vises endnu. Chapelle Saint Nicolas paa Benezet-Broen findes endnu, ligeledes Klosteret Montmajour. *Side 235:* Farandolen = Provençalernes Nationaldans. *Side 247:* Pierre Lescot udarbejdede 1541 Planer til Opførelsen af det nye Louvre, som paabegyndtes 1546. Kejseren tog Kong Fr. I til Fange i Slaget ved Pavia 1525. Kongen førtes til Cervara-Klosteret i Norditalien i Nærheden af Genova mellem Rapallo og Portofino, hvor hans Fængsel endnu vises. I Omegnen dér findes en Række Forter, som stammer fra denne Krig. *Side 249:* Carl V havde med sin Elskerinde van Geest en Datter, Margrethe, der først var gift med Alexander af Medici, derefter med Ottavio Farnese. Med Barbara Blomberg fra Regensburg havde han en Søn, Juan d'Austria. *Side 253:* Ignatius Loyola, der først var Page hos Ferdinand den Katholske, blev senere Kriger og fik Benet knust ved Belejringen af Pampelona. Derefter Eremit og Stifter af »Jesu Selskab«, der stadfæstedes af Paven 1540. Jesuiterne har Lov at udøve præstelige Handlinger, selv under Interdikt, og yde Folk, som er lyst i Band, religiøs Trøst; de kan give sig selv Absolution for Synder og Kirkestraffe, de kan ophæve eller forandre Lægfolks Løfter, og de maa klæde sig efter Godtbefindende. *Side 262:* I Værtshuset »De Valk«, Falken, som endnu findes i Lier, boede Søren Nordby, naar han besøgte Chr. II. *Side 266:* Hertug Frans' og Prinsesse Christines Bryllup stod i Brüssel d. 10. Juli 1541, og da var han 23 og hun 20 Aar.

Billederne

er udført af Maleren Axel Hou. *Omslagsbilledet* forestiller det endnu bevarede Castello di Milano, hvor Prinsesse Christine boede som Hertuginde af Milano. *Vignetten* paa Titelbladet og *Slutningsvignetten* er noget forstørrede Gengivelser efter Bag- og Forside af en Sølvjetton (Skuemønt), som Prinsesse Christine lod slaa, og som findes i den kgl. Møntsamling i København, der velvilligst har ladet tage de Afstøbninger, der er benyttet til Gengivelserne her. Paa Jetton'ens Bagside ses det danske Vaaben paa en kronet Cubus, foran hvis Hjørner er to Ankere (Haabets Symbol). Omskriften er: Sedet. Æternumqve. Manebit. (den eller det staar fast og vil blive ved til evig Tid), der, ligesom Forsidens Omskrift: Christi(a)na af Guds Naade Dronning til Danmark, antyder Prinsessens bestemte Fastholden ved Fordringerne paa Danmark. *Prinsesse Christines Portræt* er gengivet efter Originalen paa Nationalgalleriet i London (se Note til Pag. 206), og endelig er *Billedet af Het Hof van Denemarken* udført efter Fotografi, taget i Lier i Belgien, hvor dette Prinsessens Barndomshjem endnn findes. I Muren er indsat en Stentavle med følgende Indskrift: Chr. II, Roi de Danemark séjourna ici 1524—30. Tavlen blev indsat 1855, og Gaden, hvori »Het Hof« ligger, blev i 52 døbt Deensche Straet, den danske Gade.

